THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

First Day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 12th August, 1985

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈనాడు మనం కొత్త శాసనసభా భవనములో తొలిసారిగా సమావేశాన్ని ప్రారంభిస్తున్నాం. మీకందరకు సుస్వాగతము. అందరూ క్రమశిక్షణతో, సత్‌సాంప్రదాయాలతో శాసనసభ గౌరవాన్ని ఇనుమడింపచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు (మేట్‌పల్లి) :- "సత్యమేవ జయతే" అనేది ఈ శాసనసభా భవనములో లేదేమి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ప్రెపరేషనులో వుంది. ఈరోజు సాయంత్రం పెడతారు.

Declaration of Assets by the Ministers

1—

*21-Q-Sri N. Indrasena Reddy (Malakpet) :- Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Ministers in the present Cabinet have declared their assets ; and

(b) if so, the details of the same ?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) :- (ఎ) అవును. ముఖ్యమంత్రి మరికొందరు మంత్రులు డిక్లరేషన్స్ దాఖలుచేసిరి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- కొంతమంది మంత్రులు అందచేసినపుడు మిగతా వారు ఎందుకు అందచేయలేదు? రెండవ ప్రశ్నకు జవాబుగా అవసరంలేదన్నారు. ముఖ్య

* An asterisk before the name indicates Confirmation by the Member.

మంత్రిగారు ఎన్నికల టైములో స్టేటుమెంటు యిస్తూ మంత్రుల ఆస్తులు డిక్లేర్ చేస్తామని చెప్పినపుడు ఇక్కడ మనముందు డిక్లేర్ చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- నూతన మంత్రివర్గం వచ్చిన తరువాత ఆస్తులు బహిర్గతం చేయాలనే విషయంలో ఏ విధమైన విధానాన్ని అనుసరించాలనే దానిమీద నిర్ణయం తీసుకొనవలసిన అవసరం వుంది. తమిళనాడు పేటరన్‌ని అడాప్ట్ చేయాలని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. ఆ పేటర్న్‌ని అమలు చేయడానికి అందరు మంత్రులకు వ్రాయడం జరిగింది. వివరాలు అందచేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. వాటిని బయటపెట్టే విషయం. ఏదైనా అవసరం వచ్చినపుడు, అవినీతికరమైన ఆరోపణలు వచ్చినపుడు ప్రత్యేకముగా బహిర్గతం చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇప్పుడు చేయవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. సరేంద్ర (హిమాయత్ నగర్) :- మంత్రుల ఆస్తులు అతిత్వరలో సభ ముందు వుంచబడును అని ఒక ప్రశ్నకు ఇంతకుముందు చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు ఈ విధంగా చెప్పడం సమంజసం కాదు. మంత్రుల ఆస్తుల వివరాలు సభముందు వుంచడం సమంజసముగా వుంటుంది. ప్రజలకు చెబుతామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినపుడు సభ ముందు పెట్టడానికి అసలు అభ్యంతరం వుండకూడదు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాధరెడ్డి :- (వాయల్పాడు) ఇది ఏమీ ప్రైవేటు డాక్యుమెంటు కాదు. మంత్రుల ఆస్తుల వివరాలు తెలియచేస్తే తరువాత ఎంత సంపాదించారనే విషయం తెలుస్తుంది. అందువల్ల వాటిని సభముందు వుంచడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ప్రివిలేజి డాక్యుమెంటు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాధరెడ్డి :- అది ప్రివిలేజి డాక్యుమెంటు కాదు. పబ్లిక్ డాక్యు మెంటు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ప్రతి మంత్రి ఆస్తుల వివరాలు కవరులో పెట్టి సీలువేసి వుంచడం జరుగుతుంది. అవినీతికర ఆరోపణలు వచ్చినపుడు సీలుతీసి పరిశీలింప చేయడానికి తగిన చర్య తీసుకొనబడుతుంది. ఇప్పుడు ఇక్కడ పెట్టడం భావ్యము కాదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- (అమలాపురం) మంత్రుల ఆస్తుల వివరాల డాక్యుమెంటును సీక్రెట్‌గా వుంచే విషయం కాదు. అది పబ్లిక్ డాక్యుమెంటు. ఎటువంటి అనుమానాలకు తావు లేకుండా ఎందుకు బహిర్గతం చేయకూడదు? ఎందుకు సంకోచిస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ముఖ్యమంత్రిగారు సఫిషియెంట్‌గా ఆన్సర్ చేశారను కొంటాను.

గౌరవ సభ్యులు :- లేదు, లేదు.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- (పులివెందల) సీల్డు కవరులోపెట్టి Secret గా పెట్టుకొంటామని ఎన్నికలలో చెప్పారా?

Sri N. T. Rama Rao : Even according to the code of conduct adopted by the Government of India, it is not necessary that they should be publi shed or the details given to the House.

(Interruptions)

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- వేదిక ఎక్కి ఉపన్యాసాలు ఇచ్చినపుడు తెలియలేదా? కుక్కలు, నక్కలు అన్నారే. ఇప్పుడు ఏమి అంటారు?

శ్రీ పి. రామచంద్రరెడ్డి :- (సంగారెడ్డి) కొందరు మంత్రులు ఇచ్చారు. కొందరు ఇవ్వలేదన్నారు. ఇచ్చినవారు ఎవరు? ఇవ్వనివారు ఎవరు? పేర్లు చదువుతారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఆ వివరాలు వారికి అందచేస్తాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- ఈ ప్రశ్నను వాయిదా వేయండి.

శ్రీ మహమద్ రజాబ్ అలి (సుజాత్ నగర్) :- అధ్యక్షా...

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నేను ఎవరినయితే పిలుస్తానో వారినే ఎలౌ చేస్తాను.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు తాము కొత్త సాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టకండి. మీ కంటే చాలామంది అధ్యక్షులుగా పని చేశారు. ఇంత డిక్టటోరియల్‌గా ఆలోచించవద్దు.

MR. SPEAKER : As far as the supplementaries are concerned, I can allow.

శ్రీ మహమద్ రజాబ్ అలి :- దీనిని వివాదంగా మార్చవలసిన అవసరం లేదు. తెలుగుదేశం పార్టి 1983 లో అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అనేకసార్లు ముఖ్యమంత్రి గారు తమ, మంత్రివర్గంలోని ఇతర మంత్రుల ఆస్థుల వివరాలను ప్రకటిస్తామని చరిత్ర పర్వంగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రివిలేజ్ విషయం ఎందుకు ఉత్పన్నమవుతుందో అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించకపోతే అపోహలు కలగటానికి అవకాశం వుంది కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు వాటిని ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్) :- ప్రకటించకూడదు అని రూల్ ఏమైనా వుందా? వాటిని ప్రకటించడం వల్ల విశ్వాసం పెరుగుతుంది. అలా ప్రకటించడం వల్ల వారికి వచ్చే నష్టం కూడా లేదు కనుక ప్రకటించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపాడు) :- ముఖ్యమంత్రిగారు, వారి మంత్రివర్గ సభ్యులు నిజాయితీగా వుంటారు. అవినీతికి దూరంగా వుంటారు అని ప్రజలు ఆశించారు. మేము కూడా ఆశించాము. తమిళనాడు ప్రభుత్వం డిస్‌క్లోజ్ చేయడం లేదని తెలిపారు. అది కూడా సభ్యులకు వివరంగా తెలపాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు యాబిడ్స్ కొన్నారు. చార్‌మినార్ దగ్గర కొంటున్నారు అనే ఆరోపణలు వున్నాయి కనుక వారు స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఈ ప్రశ్నను పోస్ట్‌పోన్ చేసి ఆ వివరాలు తెప్పిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నరశింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :- ప్రజలకు వాగ్దానం ఇచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇది సీక్రెట్ అని తెలియదా ? ఇప్పుడు చెప్పకపోతే వాగ్దానం భంగం చేసినట్లు కాదా. ముఖ్యమంత్రిగారి వద్ద సీక్రెట్‌గా వుంటే వారు ఏమైనా చేయగలరు. ప్రతి మంత్రి యొక్క ఆస్థి వివరాలను శాసనసభలో డిక్లేర్ చేయాలి.

శ్రీ వి. శీతారాం (ఆముదాలవలస) :- మొత్తం శాసనసభ్యుల అందరి ఆస్థిపాస్థులు సభ ముందు పెడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :- మేము ఈ రోజే ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- మేమందరం ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నాము.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్) :- యాబిడ్స్‌లో సాగర్‌టాకీస్, వసంత విహార్ గండిపేటలో 100 ఎకరాలు, నాచారంలో 10 ఎకరాలు ముఖ్యమంత్రిగారి పేర వున్నట్లు అనుకుంటున్నారు. కొడుకులు, అల్లుళ్ళ పేర కూడా వున్నట్లు అనుకుంటున్నారు. ఆ వివరాలు ముఖ్యమంత్రిగారు అందచేయాలి. మా ఆస్థుల వివరాలు మేము 24 గంటల్లో లందచేస్తాము.

MR. SPEAKER : I am not allowing any discussion on this.

شری محمد امان اللہ خان (Chandrayangutta) - چیف منسٹر صاحب نے جواب دیتے ہوئے کہا کہ تمام منسٹروں کو چاہئیے کہ وہ اپنے اپنے جائداد کی فہرست حکومت کے حوالے کریں - میں چیف منسٹر صاحب سے یہ مطالبہ کرتا ہوں کہ وہ بھی اپنی جائداد کے متعلق بتلائیں جو انہوں نے بغیر سیلنگ کے خریدیں ہیں -

MR. SPEAKER : I am not allowing any discussion. You can only ask for any clarification.

(INTERRUPTIONSj

శ్రీ డి. బుచ్చయ్యచౌదరి (రాజమండ్రి) :- ఈ రోజు శాసనసభ్యులుగా వున్న వారిలో మాజీ మంత్రులు వున్నారు. మొత్తం అందరు సభ్యులు తమ ఆస్థుల వివరాలు ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- గవర్నమెంటు భూమి, మునిసిపల్ భూమి రిజిస్ట్రేషన్ జరిపిన విషయం మంత్రిగారికి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఇప్పటివరకూ చర్య తీసుకోలేదు. ముఖ్యమంత్రి సన్యాసా, రాజయోగా...

(ఇంటరప్షన్స్)

SRI T. SEETHARAM : It is a point of order, Sir. Mr. Janardhana Reddy should confine to the subject.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER : I am going to the next question.

శ్రీ ఎన్. నర్సింహారెడ్డి :- ఇది న్యాయం కాదు. నెక్స్ట్ క్వశ్చన్‌కు పోవడానికి వీలులేదు. దీనికి సమాధానం రావాలి.

شری محمد امان اللہ خان ۔ مجھے جواب آنا چاہئیے ۔

اسپیکر۔ مسلسل ایسی بات نہیں کرنا چاہئیے ۔ اس پر کوئی بحث نہیں ہورہی ہے ۔ میں اسکی اجازت نہیں دیتا ۔

శ్రీ ఎన్. నర్సింహారెడ్డి :- అధ్యక్షా, యీ సమస్యను యీ విధంగా మార్చడం న్యాయంకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్భయముగా తన కేబినెటు మంత్రుల ఆదాయ పట్టికలను ఎనౌన్స్ చేయడములో తప్పులేదు. ఆయన వాగ్దానం చేశారు. దీనిని యింత పెద్ద సమస్యగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేయవద్దు. ఒకరి మీద ఒకరు ఎలిగేషన్సు పెట్టుకోవడం సమస్యకాదు. అక్కడి నుండి తెలుగు దేశం ఎం. ఎల్. ఎ. చెప్పారు. మేమందరము రెడీగా వున్నాము మా ఆస్తిపాస్తులను డిక్లేరు చేయడానికి. అటువంటప్పుడు తెలుగుదేశము వారు ఎందుకు వెనక్కు పోతున్నారు. తమ కేబినెటు మంత్రులను, తమ ఎం. ఎల్. ఎ. లను డిక్లేరు చేయమనండి. మేము ఈ రోజే డిక్లేరు చేస్తాము. దానిలో సమస్య లేదు.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది. ఎందుకంటే యీనాడు ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించడానికి మొత్తం యీ విధాన సభకు సంబంధించిన 294 మంది శాసన సభ్యులు కూడా ఒక కంఠముతో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఉద్ధరించడానికి మనమందరము బద్ధకంకణులమవుతామని పూనుకున్నప్పుడు వెనక్కు తగ్గడం అనేది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

కాబట్టి, దయచేసి, మీద్వారా సభ్యులందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఈ 294 మంది శాసన సభ్యుల ఆస్తిపాస్తులు కూడా వచ్చే సెప్టెంబరు నెల 15వ తేదీలోపల మీకు అందజేయ బడాలని వారిని మీద్వారా వినమ్రతతో అభ్యర్థిస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :- అధ్యక్షా, అసలు క్వశ్చన్ అవర్‌లో ఏ సాంప్రదాయాన్ని అయితే మనం మెంటేన్ చేయాలో అది మెంటేన్ కావడంలేదు. సభ్యులు ఎవరైనా ప్రశ్న అడిగితే దానికి సంబంధించిన మంత్రితో జవాబు చెప్పించవలసిన బాధ్యత స్పీకరుగారిమీద వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగాకుండా తమరు మంత్రిని సమాధానం చెప్పకుండా చేస్తే ఎట్లా యీ సమావేశం నడిచేది ? దయచేసి మీరు ఆ విధంగా గాకుండా సమాధానం యిప్పించాలి. సమాధానం రావడంలేదు. సమాధానం యివ్వమని చెప్పండి. దానికి అభ్యంతరం లేదు. మీరు అడ్డుపడితే ఎట్లా మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వకుండా ? నేను మనవి చేసేది, మంత్రులు తమ ఆస్థిపాస్తులు ప్రకటించాలని ఏ వుద్దేశం అయితే వుందో, దానిలో మూలమైనటువంటి సిద్ధాంతం ఏమిటి ? అది ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతారా ? దానిని ఒకవేళ గమనిస్తే దానికి భిన్నంగా ఎందుకు పయనిస్తున్నారు ? ఆస్థిపాస్తులు ప్రకటించవలసిన వుద్దేశము ముఖ్యమంత్రిగారు గమనిస్తున్నారా ? గమనిస్తే దానికి భిన్నంగా ఎందుకు ప్రయాణం చేస్తున్నారని అడుగుతున్నాను.

మిస్టరు స్పీకరు, మిస్టరు నర్సిరెడ్డి, నేను యిక్కడ కూర్చున్నది బొమ్మలాగా కాదు. మొత్తం సభను ఒక మార్గంగా నడిపించవలసిన బాధ్యత నామీద వుంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- మీరు అక్కడ కూర్చున్నది మా హక్కులను రక్షించడానికి, ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడడానికి, ప్రభుత్వం నుండి సమాధానం యిప్పించడానికి. The Government is a accountable to the Legislature, you.must know అట్లాగాకుండాముందుకు దాటవేస్తే ఎట్లా ? మీరు సమాధానం యిప్పించి తీరాలి. మంత్రులు ఆస్థిపాస్తులు ఎందుకు ప్రకటించవలసిన అవసరముంది ? అది ముఖ్యమంత్రిగారు గమనించారా ? గమనిస్తే యీనాడు ఎందుకు భిన్నంగా ప్రయాణిస్తున్నారని అడుగుతున్నాను. మీరు ఎవరు నన్ను అడ్డుపడడానికి ? ఐ యామ్ సారీ - మీరు నాకు సమాధానం యిప్పించాలి. అప్పుడు ప్రజాస్వామ్యాన్ని సక్రమంగా నడిపించినట్లు అవుతుంది. లేకపోతే కాదు. దాటవేయకూడదు.

మిస్టరు స్పీకరు ! మీరు అనుకున్న సమాధానం రాదుగదా.

Sri C. Narsi Reddy :- I am not expecting it from the Speaker.

మీరు మినిస్టరుతో సమాధానం యిప్పించండి. మీరు యిస్తే ఎట్లా ? సమాధానం రానంతవరకు నేను కూర్చోను. నేను అడిగింది మామూలు ప్రశ్న. దానిలో వుండే ఆంతర్యం ఏమిటి ? ఆస్థిపాస్తులు ప్రకటించాలనే నిర్ణయం ఎందుకు తీసుకున్నారు. దానికి భిన్నంగా ఈ రోజు ఎందుకు ప్రయాణిస్తున్నారు ? దానికి సమాధానం చెప్పమనండి. అది సింపుల్ క్వశ్చన్, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి, మీరు కాదు. నా హక్కులను కాపాడవలసిన బాధ్యత మీమీద వుంది. మీరు, నేను, అందరము ప్రజా ప్రతినిధులమే, ప్రజలకు జవాబుదారి - కాబట్టి ప్రభుత్వం నుండి జవాబు రప్పించవలసిన బాధ్యత మీ పైన వుంది.

శ్రీ వడ్డె రంగారావు (బందరు) :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఒక అపశృతి పలికారు. ఆయన దానికి క్షమాపణ చెప్పాలి - మీరు ఎవరు అని అన్నదానికి. అట్లా అయితే యీ సభకు గౌరవం ఏమిటి ?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వాలు యీ ఆచారాన్ని అవలంభించలేదు. ఇప్పుడు కూడ యూనియన్ ప్రభుత్వం అవలంభించడంలేదు. అయినప్పటికీ నూతన సాంప్రదాయాన్ని ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులలో ఏ అనుమానాలకు లోబడకుండా అతీతమైనటువంటి విధంగా నిర్వహించుకోవాలన్నది నేను పూర్తిగా భావిస్తున్నాను. అది మన గౌరవనీయ సభ్యులు తమ ద్వారా చేసిన సూచనగా నేను భావిస్తున్నాను. కాబట్టి ఏదైనా మంచి సాంప్రదాయం నెలకొల్పాలి. ఈనాడు ప్రతి ఒక్కరం ప్రజాప్రతినిధులమే - పరిశుద్ధమైనటువంటి పరిపాలనను ప్రజలకు అందిస్తాము. అవినీతి, అక్రమం, అన్యాయం ఏమీ లేనటువంటి పవిత్రమైనటువంటి పాలనా వ్యవస్థను...

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- ఉపన్యాసం వద్దు...

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- పరిశుద్ధమైన పరిపాలనా వ్యవస్థను ప్రజలకు అందిస్తారన్న భావముతో, నమ్మకముతో అందరు ఎదురు చూస్తున్నారు. ఈనాడు సందేహాలు వచ్చాయి. ఎందుకు ఆస్థులు ప్రకటించాలని అడగడములో నేను గ్రహించిన అంతర్యం ఏమంటే- ఏదో అధికారాన్ని, ఉన్నటువంటి పదవులను దుర్వినియోగం చేసి తమకు వున్నటువంటి వాటికంటే ఎక్కువ ఆస్థులు సంక్రమింపజేసుకుంటున్నారనే అనుమానంతో యీ విధమైనటువంటి సందేహాస్పదమైన ప్రశ్నలు ఉద్భవిస్తాయని- మనమందరం కూడ ప్రజాప్రతినిధులమే- మనం నూతన సాంప్రదాయం నెలకొల్పవలసిన బాధ్యత వుంది. 294 మంది శాసనసభ్యులు మొత్తం సెప్టెంబరు 15వ తేదీ లోపల తమ ఆస్థిపాస్తులను డిక్లేరు చేయవలసిన అవసరం వుంది. ప్రజలకు అందించాలి, ప్రజలకు నమ్మకం కల్పించాలి. ఇంతకు మించి ఏమైనా ఆస్థిపాస్తులు సంపాదిస్తే ప్రజల అస్థులను దుర్వినియోగం చేసి సంపాదించినట్లుగా అవుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :- అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న ఉద్భవించింది మంత్రుల ఆస్తులు ప్రకటించాలనే దానిమీద. ఆ ప్రశ్నపై జరిగిన చర్చా వివరణలో సభ్యులు కూడ ప్రకటించాలనే ఉత్తమమైన సలహా వచ్చింది. దానిని సభ అంతా ఏక గ్రీవంగా ఆమోదించింది. ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లుగా యావత్తు భారతదేశానికి ఆదర్శంగా వుండడానికి అందరు శాసనసభ్యులు 15 సెప్టెంబరు లోపల తమ ఆస్థిపాస్తు లను ప్రకటించవలసిందే; కాని యిన్నాళ్ళనుండి మొదటి, రెండవ ఎన్నికలనుండి యిప్పటి వరకు, ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగా వున్నటువంటి ఎన్. టి. రామారావుగారి ప్రసంగాల వల్ల, వారి ప్రచారం వల్ల, ప్రవర్తనవల్ల రాష్ట్ర ప్రజలందరు కూడ నమ్మకముతో వున్నారు. గత 35 సంవత్సరాల చరిత్రలో మొదటి మంత్రివర్గము నుండి మంత్రుల యొక్క ప్రత్యేకమైనటువంటి పాత్ర గురించి, ప్రత్యేకమైనటువంటి సందేహాలు, అను మానాలు యీ దేశములో వున్నవి.

9-00 a.m. దానికి సభ్యులయొక్క ఆస్థులకు ముడిపెట్టి అన్నీ ఒకేసారి ప్రకటిస్తామని చెప్పడం సమంజసం కాదు. కనుక తక్షణమే రాష్ట్ర మంత్రులయొక్క ముఖ్యమంత్రితో సహా అందరి ఆస్థుల వివరాలు బహిర్గతం కావాలి. వారి ఆస్థిపాస్తుల వివరాలను సెప్టెం బరు 15వ తేదీలోగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- మనమందరం శాసనసభ్యులుగా ఎన్నిక అయినాము

(ఇంట్రప్షన్సు)

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- దానికి నేను అభ్యంతరం చెబుతున్నాను.

శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి (గిద్దలూర్) :- ఈ ప్రశ్నకు మనం చాలా సమయాన్ని తీసుకున్నాము. మంత్రులు తమ ఆస్థులను ఇంకా ప్రకటించలేదని- సందేహ నివృత్తి కోసం సభ్యులు అడిగారు. శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంకొక అడుగు ముందుకుపోయి శాసనసభ్యులందరూ తమ ఆస్థిపాస్తుల వివరాలను సెప్టెంబరు 15వ తేదీ లోపుగా తమకు అందజేయాలనే సూచన, ప్రతిపాదన చేశారు. చాలా సంతోషం. సభ అంగీకరిస్తున్నది. అసలు ప్రధానమైన సమస్య అది కాదు. అసలు ఇవి రహస్య పత్రాలా లేక పబ్లిక్ పత్రాలా అనేది సమస్య. ఇతర శాసనసభలు ఉన్నాయి ఇతర మంత్రివర్గాలు ఉన్నాయి, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉంది. అక్కడ కూడా కొన్ని సత్సాంప్రదాయాలు పెట్టారు. అది ప్రధానమైన విషయం. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి. మా అందరి ఆస్థుల వివరాలను సెప్టెంబరు 15వ తేదీ లోగా మేము అందజేస్తాము.—— ముఖ్యమంత్రిగారితో సహా. దానిలో ఎవరి ఆస్థిపైన అయినా ఏ సభ్యునికైనా సందేహం వస్తే ఆ ఆస్థి వివరాలు శాసనసభలో ప్రకటిస్తామని మీరు చెప్పండి. అది రహస్యం కాదు. అది ప్రజలకు తెలియాలనేటటువంటిది. అందుచేత ఆ నిర్ణయాన్నికూడా ఇందులో జోడిస్తే మనం అంగీకరించవచ్చునని ప్రతి సభ్యునికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వడ్డి రంగారావు : అధ్యక్షా, పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు. ఏ సభ్యునికైనా నీకు ఏమి హక్కు ఉందని స్పీకరును అడిగే హక్కు ఉందా? ఒక సభ్యుడు అధ్యక్షులవారిని నీకు ఏమి సంబంధం ఉందని అడుగవచ్చా ?

(ఇంట్రప్షన్సు)

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : ముఖ్యమంత్రి, మంత్రుల, శాసనసభ్యుల మొత్తం అందరియొక్క ఆస్థుల వివరాలు ఇస్తామని అన్నారు.

(ఇంట్రప్షన్సు)

శ్రీ వడ్డి రంగారావు :- అది కాదు సమస్య. అధ్యక్షా, మీరు మమ్ములను రక్షించాలి. ఈ సభలో మాకు రక్షణ లేదు, ముందు మాకు రక్షణ కావాలి.

(నవ్వులు)

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- సెప్టెంబరు 15వ తేదీ లోపుగా ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు, సభ్యులు- అంతా తమ ఆస్థులను ప్రకటిస్తారని అన్నారు. ఎవరైనా ఇద్దరు, ముగ్గురు తమ ఆస్థులను ప్రకటించకపోతే వారి పేర్లు ప్రజలకు తెలియాలి. అందుచేత ఎవరు ప్రకటించలేదో వారి పేర్లు ప్రకటించాలి. ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు, శాసన సభ్యులు ప్రకటించిన ఆస్థుల వివరాలను సభముందు ఉంచడానికి మీరు ఏర్పాట్లు చేస్తారా? చాలామంది చాలాచాలా మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. అందులోని నిజానిజాలు దేవుడికి తెలియాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు తనకు సంబంధించిన ఆస్థిని ప్రకటిస్తామని చెప్పటమే కాకుండా వసంతవిహార్, హోటల్ హర్ష ఎవరి పేర్లతో ఉన్నాయో- ఆ వివరాలు కూడా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంట్రప్షన్సు)

శ్రీ టి. సీతారాం :- ముఖ్యమంత్రిగారి ఆస్థి వివరాలు కాకుండా వారి కుటుంబ సభ్యుల ఆస్థులగురించి శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు అడుగుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు తమ కుటుంబసభ్యుల ఆస్థులుగురించి చెబితే శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు తమ బంధువులకు, తండ్రీగారికి ఉన్నటువంటి ఆస్థులగురించి ప్రకటిస్తారా ?

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- నేను దానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. నేను మొత్తం వివరాలు ఇస్తాను.

(ఇంట్రప్షన్సు)

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :- ఇప్పుడు శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఒప్పుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకోవాలి.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- నేను దానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. నేను ఛాలెంజి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- అధ్యక్షా, వ్యక్తిగతమైన ఛాలెంజీలు, కౌంటరు ఛాలెంజీల వల్ల సభ నడవదు.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :- శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పారు, ముఖ్యమంత్రిగారు దానికి ఎందుకు ఒప్పుకోరు. దానినిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :- ఈ సభా గౌరవాన్ని పాటించకుండా వారి ఇష్టంవచ్చినట్లు బజారులో స్పీచ్ ఇచ్చినట్లు ఇస్తున్నారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :- సభాగౌరవాన్ని పాటించడం లేదనడం సమంజసంకాదు.

ముఖ్యమంత్రి లేచి తరువాత ప్రశ్నకు సమాధానం చదవడం ప్రారంభించారు.

(ఇంటరప్షన్సు)

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- రాజశేఖరరెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం ఏమయింది? మంత్రుల చేతుల్లో అధికారం ఉంది. వారికి ఉన్న ఆస్తులను చెప్పమంటే అభ్యంతరం ఏమిటి?

(Interruptions)

Dr. Y. S. Rajasekhar Reddy :- What about my challenge, Sir ? Is the Chief Minister accepting my challenge ?

ఆ ఒక్కమాట చెప్పమనండి. - మాకు ఇంకేమీ అక్కరలేదు.

Mr. Speaker :- The question of challenges does not arise in the House.

ADMINISTRATIVE PROCEDURES REVIEW COMMISSION

*100 Q :- Sarvasri N. Raghava Reddy, P. Venkatapathy (Sattenapalli), A. Laxminarayana (Devarkonda), M. B. Chowhan (Miryalguda) and R. Chenga Reddy (Nagari) :- Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to appoint a Commission to review the administrative procedures for the expeditious disposal of public grievences ; and

(b) if so, the details thereof ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- ప్రజల ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ గ్రీవెన్సెస్‌కు వారం రోజుల్లో సమాధానం వచ్చేటట్లు చేయడానికి మెన్‌మేన్ కమిటీ వేశామన్నారు-అసలు ఏమీ లేదంటే మాకు అర్థం కావడంలేదు. సరిగ్గా వివరించమనండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- గ్రీవెన్సెస్ సెల్‌కు ప్రజలనుంచి వచ్చే అన్ని అభ్యర్థనలను పరిష్కరించేందుకు జిల్లా ప్రణాళికా బోర్డులకు పూర్తి అధికారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వారు ప్రతినెలా సమీక్షించి, ప్రజలనుంచి ఎటువంటి గ్రీవెన్సెస్ వచ్చాయి. వాటికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. చూచేందుకు జిల్లా ప్రణాళికా బోర్డులకు అధికారాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- ఇవి పరిష్కరించే ప్రొసీజర్ సింప్లిఫయ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రజలు చెప్పుకున్న ఇక్కట్లను పరిష్కరించడానికి ఉన్న ప్రొసీజర్‌ను సింప్లిఫయ్ చేయాలి - ఇప్పుడున్న విధానాలు చాలా కష్టంగా జాప్యం జరిగేట్లుగా ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఇందు నిమిత్తమై నాలుగు విభాగాలు పని చేస్తున్నాయి. ప్రతినెలా జిల్లా కలెక్టర్లు పంపించే నివేదికలను ప్రధాన కార్యదర్శి సమీక్షిస్తున్నారు. ప్రజల సమస్యలు తీర్చడం మన అందరి బాధ్యత - అందుకు మనందరం శాయశక్తులా కృషి చేయాలనే ఉద్దేశంతో జిల్లా ప్లానింగ్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డులకు అధికారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడ ఏమిసమస్యలు ఉన్నాయి మనకందరికి తెలుసు. వాటిని ప్రతినెలా సమీక్షించడానికి ఏర్పాట్లు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- ఇంతవరకు ఎప్పుడు ప్లానింగ్ బోర్డులో ఈ గ్రీవెన్సెస్ చర్చకు రాలేదు. చెన్నారెడ్డిగారి కాలంలో ఆర్డీవోలు ఎమ్మెల్యేలను పిలిచి ఈ గ్రీవెన్సెస్ గురించి సమావేశం ఏర్పాటుచేసి చర్చించేవారు. ఇప్పుడు ఆ సమావేశాలు జరగడం లేదు. ఆర్డీవో లెవెల్‌లో ఆల్ పార్టీ కమిటీవేసి, గ్రీవెన్సెస్ పరిష్కరించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డులలో అందరూ మన శాసన సభ్యులే ఉన్నారు-ఏ ఒక్కపార్టీకి సంబంధించినవారు కాదు-అన్ని పార్టీలవారూ ఉన్నారు. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచన పరిశీలిస్తాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్రస్థాయిలో ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ చేయకపోతే, సమస్య పరిష్కారం చాలా ఆలస్యం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :- ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ విషయంలో- రాష్ట్రప్రయోజనాల దృష్ట్యా, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాఫీగా సాగాలనే దృష్ట్యా - ముఖ్యమంత్రి జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు విషయం చెప్పడం సబబుగా లేదు - ఈ మధ్య ఒక నిపుణుడిని రుస్తోంజీ అనుకుంటాను. పరిపాలనా సంస్కరణల విషయమై సిఫార్సు చేయడానికి నియమించారని తెలిసింది. ఆయన ప్రభుత్వానికి ఏమన్నా రిపోర్టు ఇస్తారా? జిల్లా స్థాయిలోనే కాకుండా రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా చేయవలసిన పరిపాలనా సంస్కరణల విషయంలో వారి నుంచి ఏమన్నా రిపోర్టు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- రాఘవరెడ్డిగారు గ్రీవెన్సస్ విషయం అడిగారు. బాగారెడ్డిగారు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ గురించి అడుగుతున్నారు. వారు తమ అభిప్రాయాలు వివరించారు. రుస్తుంజీగారు నైపుణ్యం సంపాదించుకున్న వ్యక్తి. వారు అన్ని విషయాలు పరిశీలించి మనకు ఉపయోగపడే విధంగా ఒక నివేదికను డిసెంబరు నెల లోపల ఇస్తామన్నారు. ఆ నివేదిక వచ్చిన తరువాత మనం చర్చించుకుని అమలు పరచడానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ప్రశ్నలో స్పష్టంగా ప్రజల ఇక్కట్లు నివారించడానికి ఒక సంఘం నియమించే ఉద్దేశం ఉందా అని అడిగితే జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డుకు అధికారాలు ఇచ్చామని చెప్తున్నారు. ఆ బోర్డు ప్లానింగ్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ విషయాలు గురించి చూసే అవకాశం ఉంది. ప్రజలకు వచ్చిన ఇబ్బందులు, ఇక్కట్ల గురించి వారికి ఏమీ సంబంధం లేదు. ఈ ప్రశ్న సందర్భంలో ఎవరైనా నిత్య జీవితంలో ఏమైనా అవసరం వచ్చి, ఆ గ్రీవెన్సస్ విషయంలో అధికారులకు పిటీషన్ పెట్టుకుంటే-వారికి ఆ ఇబ్బంది త్వరగా పరిష్కారం ఆయ్యే పద్ధతి ఏమన్నా పెట్టారా ? ఇది ఒక స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్. దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారి నుంచి నిర్దుష్టమైన సమాధానం వస్తుందని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : గౌరవనీయులైన సభ్యులు తమ ద్వారా చేసిన సూచనలు గమనించినాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన అభిప్రాయభేదం లేదు. ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించి ఇబ్బందులను తీర్చడం ప్రభుత్వ ఆదర్శం కాబట్టి వారు చేసిన సూచనలు పరిశీలిస్తాను. ఈనాడు ఆ జిల్లాకు సంబంధించి వారు పరిశీలించుకుంటే బాగుంటుందని, యిదివరకు ఎట్లాగూ జిల్లా కలక్టరుగారు గ్రీవెన్స్ ఆఫీసరుగా ఉన్నారు. కేవలం అధికారులమీద వదలిపెట్టకుండా యీనాడు అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చాలని రాష్ట్రం యొక్క అభివృద్ధిని చూడాలని అనుకుంటున్నాము కాబట్టి వారిని కూడా యీ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోమనడంలో తప్పు లేదు. ఇక మిగిలినవి వారుచేసిన సూచనల విషయంలో అన్ని పార్టీలతో ఒక కమిటీయా లేక యే విధంగా చేస్తే బాగుంటుందనే విషయంలో నేను కూడా విపులంగా అర్థం చేసుకోవాలి కనుక ప్రతిపక్షాలవారందరితో కూడా ఈ విషయం ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినారు. దీనికి ఒక కమీషన్ ఏదీకూడా ఏర్పాటు చేయలేదు. ఇప్పుడు రుస్తుమ్‌జీని 'ఏక సభ్యుని' అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్‌కు రిపోర్టు యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. కాని గ్రీవెన్సెస్-ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చడం వారి పరిధిలోనికి వస్తుందా ? రాదా ? లేకపోతే యింతకుముందు 1983 లో ఎన్నికలు అయిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగారు సెక్రటేరియట్‌లో 28 డబ్బాలు గ్రీవెన్స్ సెల్‌లో ఏర్పాటుచేసినామని, ఎవరికయినా ఇబ్బంది ఉంటే అవి ఆ డబ్బాలలో

వేస్తే పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పినారు. అది ఏమి అయింది? దానికి బదులు వేరే ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు సెక్రటేరియట్ లెవెల్‌లో కాని, జిల్లా లెవెల్‌లో కాని, కలక్టరు కాకుండా వేరే అధికారులను ఏర్పాటుచేసి ఈ గ్రీవెన్సెస్‌ను విచారణ చేయించడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- నా స్థాయిలో రోజూ ఉదయం 8-30 నుంచి 10-00 వరకు కూడా ఎవరు వచ్చినా వారి యిబ్బందులను, సమస్యలు తెలుసుకోవడానికి నేను పనిచేస్తున్నాను. సెక్రటేరియట్ స్థాయిలో ప్రత్యేకంగా రెండు విభాగాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రతి డిపార్టుమెంటులో గ్రీవెన్సు సెల్‌లో ఒక ప్రతినిధిని ఉంచడం జరిగింది. సామాన్య ప్రజలు ఏ విధమైన యిబ్బందులు, సమస్యలు తెలిపినప్పటికీ ఆ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవటం జరుగుతూనే ఉంది. ఇంకా దానిని అతి పటిష్టంగా అమలు జరుపుకోవాలంటే గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలపైన ప్రభుత్వం పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ ధ్యేయంకూడా సామాన్య ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించేటట్లు వారి యిబ్బందులను తీర్చడానికి కృషి చేయడమే కాబట్టి, యీనాడు గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలు తప్పకుండా పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

[ఇంటరప్షన్స్]

మిస్టర్ స్పీకర్ :- బద్దం బాల్‌రెడ్డిగారూ, కూర్చోండి. తర్వాత టైము ఇస్తాను.

శ్రీ ఎస్. అమరనాధరెడ్డి :- ముఖ్యమంత్రిగారు, ఈ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్‌కు రిపోర్టు యివ్వడానికి రుస్తుమ్‌జీగారిని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నియమించిందని చెప్పినారు. 6 కోట్ల మంది ఉండే ఈ ఆంధ్రదేశంలో రుస్తుమ్‌జీ కన్నా మేధావులు లేరా? ఇది ఆంధ్రదేశ ప్రజలను కించపరచినట్లు అవుతుంది.

There are efficient officers in the Country.

మన ఆంధ్రదేశంలో రుస్తుమ్‌జీని నియమించడంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- నా ప్రశ్నకు సమాధానం రావడంలేదు. నేను గ్రీవెన్సు గురించి అడిగితే యిది సప్త వాయిద్యాలు ప్రయోగిస్తున్నట్లుగా ఉంది. వారు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్‌కు తీసికొనిపోతే మరొకరు మున్సిపాలిటీలకు తీసికొనిపోతున్నారు. నా ప్రశ్న యేమిటంటే యిళ్ళ స్థలాలకు అప్లికేషన్ పెట్టుకొని 3 సంవత్సరములయితే దీనిని పట్టించుకొనే నాధుడు లేడు. ఏ అధికారి పట్టించుకోవడంలేదు. ప్లానింగుబోర్డు ముందుకు పోతే వీటిని పరిష్కరించుకోవడం సాధ్యమా? ఎంతోమంది వ్యవసాయకూలీలు ముసలివారు పెన్షన్‌కు అప్లికేషన్ పెట్టుకొని తిరగలేక అవస్థపడుతున్నారు. దీనిని యెప్పటికప్పుడు పరిష్కరించడానికి జిల్లా లెవెల్‌లో ఒక అధికారి ఉండాలనేది నా ఉద్దేశ్యం.

[ఇంటరప్షన్స్]

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినారు. మీకేమైనా సూచనలు ఉంటే యివ్వండి. ఏమైనా మార్పులు ఉంటే చేయడం జరుగుతుంది.

ATOMIC POWER PLANT

3—

*97-Q :- Sarvasri K, Nageswara Rao (Kothagudem), N. Raghava Reddy, B. VenkateswaraRao (Madira), P. Venkatapathi, A. Lakshminarayana, M. B. Chowhan, Baddam Bal Reddy (Karavan) and P. Chandrashekar (Mahaboobnagar :- Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the State Government have selected a site near Nagarjunasagar project for setting up of an Atomic Power Plant ; and

(b) the stage at which the matter stands ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :

(ఆర్థిక మరియు విద్యుచ్ఛక్తిశాఖ మంత్రి)

ఎ. నిజమే.

బి. కేంద్రప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయవలసిన దశలో ఉంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : అది ఎగిరిపోయి దని పత్రికలలో వార్తలు వస్తున్నాయి అది కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయవలసిన దశలో ఉందని అంటున్నారు. ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడింది యేమిటి ? ఇప్పుడు దాని పైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పర్స్యూ చేసిందా ? పర్స్యూ చేస్తే యే విధంగా ఉంది ? అసలు అది వస్తుందా ? రాదా చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : రాజారామన్నగారు ఆటోమిక్ ఎనర్జీకి ఛైర్మన్‌గా ఉండి 8-3-1985 న ఒక ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ జరుపుతూ అందులో రెండవ అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్ని కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని ఉత్తర కర్ణాటక జిల్లాలో కాళీనది దగ్గర ఐజా అనే స్థలంలో స్థాపించబడుతుందని వారు ప్రకటించిన వెంటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరంగా దీనికి సంబంధించిన కేంద్ర మంత్రికి ఒక ఉత్తరం వ్రాస్తూ నాగార్జునసాగర్‌లో యీ అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పే విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిదివరలో చేసిన ప్రతిపాదనపైన సైట్ సెలక్షన్ కమిటీ వారు చేసిన సిఫార్స్ పైన కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం యేమిటో ఆ వివరాలు తెలియపరచాలని కోరడం జరిగింది. దానిపైన దీనికి సంబంధించిన మంత్రిగారు 25-6-1985 న జవాబు యిస్తూ కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ఉత్తర కన్నడ జిల్లాలో యీ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పే విషయం 6 వ ప్రణాళికలోనే ఒక నిర్ణయం జరిగిందని, ఆ నిర్ణయం ప్రకారం యిది అక్కడ

నెలకొల్పడం జరుగుతున్నదని, మిగతా రాష్ట్రాలలో యీ కేంద్రాన్ని నెలకొల్పేందుకు సైట్ సెలక్షన్ కమిటీ వారు చేసిన సిఫార్స్‌ల పైన యింకా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేయవలసి ఉందని తెలియపరచినారు.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానములో స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ప్రారంభిద్దామనుకున్న అణువిద్యుత్ కేంద్రమును ఎక్కడికో తీసుకునిపోయారు. అది ఎక్కడో ఎగిరిపోయింది. కర్ణాటక పోయింది. అటు వంటప్పుడు ఆరవ ప్రణాళికలోమనకు ఇంక ఎక్కడ వస్తుంది. కనీసము 7 వ ప్రణాళిక లోనైనా ఆంధ్ర రాష్ట్రములో అణు విద్యుత్ కేంద్రము నెలకొల్పే ప్రతిపాదన ఉందా ? మాకు తెలిసినంతవరకు అటువంటి ప్రతిపాదన ఉన్నట్లు లేదు. పరిశీలనా సంఘం ఆంధ్ర రాష్ట్రములో నాగార్జునసాగరు వద్ద ఏర్పాటుచేయ తలపెట్టిన అణువిద్యుత్ కేంద్రము దగ్గర మహేష్‌యోగికి 1000 ఎకరాల భూమి యిచ్చినారు. ఆయన అనుమానాస్పద మనిషి అని పరిశీలనా కమిటీ రిపోర్టులో వ్రాసినట్లు తెలిసినది. వాస్తవమేనా ?

* శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అట్లాంటి అనుమానాలకు ఎట్లాంటి ఆస్కారం లేదు. Sri S. N. Narasinga Rao, Member Secretary, Nuclear Power Board, Bombay. 24-7-985 వ తేదీన మన రాష్ట్రానికి వచ్చి రాష్ట్రాధికారులతో సమాలోచనలు జరిపి నాగార్జునసాగరు వరకు ప్రతిపాదించిన మేరకు బాగానే ఉంది అని చెబుతూ మరికొన్ని ప్రాతిపదిక అవసరాలు గురించి చర్చించారు. ఆ చర్చలో రెండు కిలోమీటర్ల వరకు సర్కిలు కావలసి వచ్చిందనియు, 400 క్యూసెక్కు కూలింగు నీరు కావలసి వచ్చిందనియు, నాగార్జునసాగరు వాటరు లెవలు 510 అడుగులు తగ్గకుండా చూసుకోవలసి ఉందనియు, హైదరాబాదు-గుంటూరు రహదారిని ఆ పరిధిలోంచి వేరు చేయమని కోరడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆ కోరికలను అంగీకరించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- 7 వ ప్రణాళికలోనైనా మన రాష్ట్రములో అణు విద్యుత్ కేంద్రము ఏర్పాటు చేసే సూచన ఏమైనా ఉందా ? ఆ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని పర్స్యూ చేశారా ? చేస్తే మీకు ఏమి భావన కలిగింది ? వస్తుందనా ? రాదనా ? రాకపోతే మన ప్రభుత్వము ఏమి చేయదలచుకుంది ? శూన్యములో చూస్తూ హేతువాదంగా మాట్లాడితే ఏమి లాభం ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- కేంద్ర మంత్రిగారు ఇటీవల తెలియపరచినప్పుడు కూడా మనకు వస్తుందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నమ్ముతూ ఉంది. సైట్ సెలక్షన్ కమిటీ వారు సందర్శించినప్పుడు కూడా దేశములోకల్లా అత్యున్నతమైన స్థలము అని అన్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :- కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మాట్లాడినారా? దానికి వారి జవాబు ఏమిటి? మీరు వారి దగ్గరనుంచి రాబట్టినదేమిటి? మీరు చేసిన ప్రయత్నమల్లా ఒక ఉత్తరం వ్రాయడమేనా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- యిదివరకు అసెంబ్లీలోను. కౌన్సిల్‌లోను ఒక తీర్మానము చేయడం జరిగింది. ఆ తీర్మానము తీసుకుని ప్రధానమంత్రిగారిని ముఖ్యమంత్రిగారు కలవడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ప్రశ్నయొక్క ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యమేమిటంటే మంచి పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రములో స్థాపించడానికిగల అవకాశాలు ఏమిటి ? ఆరవ ప్రణాళికలో వీలుకాదని మీ ఉద్దేశ్యమా? 7 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆ కేంద్రము ఏర్పాటుకు అవకాశము ఉందా? మన ప్రణాళికలో చేర్చారా? అట్లా చేయకపోవడానికి ప్రాతిపదిక ఉన్నదా? ఈ అణు విద్యుత్ కేంద్రము కర్ణాటకకు పోయిందని విన్నాము. దీని విషయములో మీ సమాధానం స్పష్టముగా ఉండాలి. ఆ అణు విద్యుత్ కేంద్రము రాకపోతే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేయవలసిన పని ఏమిటి? దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమయినా ప్రయత్నము చేస్తున్నదా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- 7 వ ప్రణాళిక మనదగ్గర లేదు,

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- డ్రాఫ్టు ఉంది.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- నాగార్జున సాగరువద్ద అన్ని వసతులు కలవు. ఇక్కడ నెలకొల్పడానికి కావలసిన వసతులు ఉన్నవని కమిటీ నిర్ధారించి పలుసార్లు ఉత్తరాలు వ్రాసినారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :- సభ్యులు ప్రభుత్వము ఏమి మాట్లాడింది రాబట్టడానికి ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- తమరి పర్మిషనుతో నేను ఈ ప్రశ్న వేస్తున్నాను. నేను చెప్పేది మంత్రిగారు వినాలి. ఇది రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన విషయం. ఈ విషయములో మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వముతో చేసినటువంటి కరస్పాండెన్స్ కాకుండా మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వముతో స్వయముగా మాట్లాడినారా? అట్లా మాట్లాడినట్లయితే దాని పర్యవస్థానం ఏమిటి?

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :- మనం ఆశించిన విధముగా అణు విద్యుత్ కేంద్రము ఇంతవరకూ లేదు. ప్రస్తుతానికి పెట్టడములేదని ఇప్పుడే తెలిసినది. దీనిని 7 వ ప్రణాళికలో ఏర్పాటు చేయడం జరగడంలేదు. దీనిని తప్పకుండా ఉంచమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. దీనికి మన రాష్ట్రములో అనుకూలమైన ప్రదేశాలు ఉన్నప్పటికికూడా ప్రతి విషయంలోనూ కేంద్ర ప్రభుత్వము మన రాష్ట్రానికి ఆశలు చూపించి ఆచరణలో మాత్రం మన రాష్ట్రానికి మొండి చెయ్యి చూపించడం జరిగింది. ఖాజీపేట దగ్గర నెలకొల్పదలచిన కోచ్ ఫ్యాక్టరీ పంజాబ్‌కు తరలించడం జరిగింది. నాగార్జున సాగర్ దగ్గర వస్తుందనుకున్న అణు విద్యుత్ కేంద్రము ఇప్పటివరకు రాకుండా చేయబడింది. నిర్లక్ష్యము చేయబడిందని సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ

పరంగా తప్పకుండా కృషి జరుగుతుంది. రాష్ట్ర హక్కులు గురించి చేపట్టడము జరుగుతుందని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి :- కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆశలు చూపించి చివరి క్షణములో కేంద్రము మొండిచెయ్యి చూపించుతున్నదని ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతున్నారు. మిత్ర పక్షాలు, ప్రతిపక్షాలుకూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో కలిసి పోరాడడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాయి. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకూడా ఆంధ్రదేశములో భారీ పరిశ్రమలు గురించి ఏమాత్రము శ్రద్ధ చూపడంలేదని నేను స్పష్టముగా చెప్పదలుచుకున్నాను...

అక్కడ విద్యుత్ కేంద్రాన్ని స్థాపించాలని సాంకేతిక నిపుణులు, ఇంజనీర్లు సర్టిఫికెట్ యిచ్చినా కూడా వారికి కావలసిన భూమిని వారికి ఎందుకు చూపలేదు? ఏవో కారణాలు చెబుతున్నారు. అణువిద్యుత్ కేంద్రమును కర్ణాటకకు పంపేదానికి ఎందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వము అటుకేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తున్నారో తీర్చి చెప్పాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- సైట్ సెలక్షన్ కమిటి వచ్చినపుడు సైటు బాగా వుందని అణువిద్యుత్ కేంద్రం పెట్టడానికి అవకాశాలు బాగా వున్నాయని అన్నారు. కాని మహేష్ యోగికి అక్కడ వెయ్యి ఎకరాల స్థలం యిచ్చారు కాబట్టి...

(ఇంటరప్షన్స్)

కేవలం మహేష్ యోగికి స్థలం యిచ్చారు కాబట్టి సెక్యూరిటీ రీజన్‌మూలాన ఈ అణువిద్యుత్ కేంద్రాన్ని కర్ణాటకకు తరలించడం జరుగుచున్నదన్న విషయం వాస్తవమా? అప్పటి డి.జి.పి. నోటుఫైలు మీద ఏమని వ్రాశారు? అసలు వ్రాయడం వాస్తవమా కాదా?...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బుచ్చయ్య చౌదరి :- భారీ పరిశ్రమల విషయంలో రెండు మూడు సంవత్సరాల నుండి మన రాష్ట్రానికి రావలెనని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తున్నమాట ఎవరికీ తెలియనిది కాదు. మెదక్‌లో నెలకొల్పదలచిన ఆర్డినెన్స్ ఫ్యాక్టరీకి అన్యాయం జరిగింది. అలాగే ఖాజీపేటలో పెట్టవలెనన్న కోచ్ ఫ్యాక్టరీని కూడా కేంద్రం బదిలీ చేసింది. ఇపుడు అణువిద్యుత్ కేంద్రం మీద కూడా 6వ ప్రణాళికలో రావలసింది రాకుండా చేయడం జరిగింది. ఇందుకు మనమందరం కలిసికట్టుగా నిరసన తెలియచేయవలసి వుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri Kudupudi Prabhakara Rao : Sir, I have got one submission........

Mr. Speaker : Now already we have exceeded the question hour by fifteen minutes. I am proceeding further with the agenda.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao : Sir, Leader of the Opposition is on his legs and he must be allowed to have his say.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :- ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ రాష్ట్రము పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందవలెనని అందుకు ప్రభుత్వము గట్టి కృషి చేస్తున్నదని ఈ ప్రభుత్వము కూడా మనకే భారీ పరిశ్రమలు రావలెనని ఎంతో ఆవేదన పడుతున్నదని అన్నారు. ఇక్కడున్న అపోజిషన్ వారికి కూడా అంతకంటే తక్కువ ఆవేదన ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి ప్రాజెక్టులున్నప్పుడు మా కోరిక ఏమిటంటే మమ్ములను కూడా కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొనవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి ప్రాజెక్టులు మన రాష్ట్రానికి రావలెనని మనకు నష్టము రాకూడదని మేము కూడా కోరుకుంటున్నాము. కొందరు గౌరవ సభ్యులు ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నది? స్వయంగా కేంద్రానికి వెళ్ళి చేసిన ప్రయత్నాలేమిటి ఈ ప్రాజెక్టుల విషయంలోనని అన్నారు. అందుకు ప్రభుత్వము స్పష్టమైన సమాధానము హౌస్ ఫ్లోర్‌మీద చెప్పవలసి వుంది. గౌరవ సభ్యులు చేసిన ఆరోపణలు వాస్తవమా కాదా? కేవలము మహేష్ యోగికి భూమిని యిచ్చినంత మాత్రాన, నాగార్జునసాగర్‌లో అణువిద్యుత్ కేంద్రాన్ని పెట్టడం జరగలేదని అంటే అంతకంటే దౌర్భాగ్యము మరొకటి వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అదే కోరుతున్నారు. మేము అదే కోరుతున్నాము. మీకు ఎటువంటి సహాయసహకారాలు కావాలన్నా, రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధికొరకు మేము యిచ్చే దానికి సిద్ధంగా వున్నాము. మమ్ములను కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకొని మా నుండి కోపరేషన్ తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము మీద ఉంది.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడిన తరువాత, ముఖ్యమంత్రిగారు అందుకు సమాధానము ఇవ్వాలి? వారిచేత సమాధానమును యిప్పించండి. కేంద్రము మొండిచేయి చూపిస్తున్నదని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారిని సమాధానము చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగారెడ్డిగారు చెప్పిన దానికి మీ ద్వారా ప్రభుత్వము యొక్క యిబ్బందులను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రము యొక్క అభివృద్ధికి

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri P. Ramachandra Reddy : As a Member of this House I am entitled to have may say. Three years back I witnessed similar situation where Members shouted and learnt a lesson. Members are not supposed to answer and the minister alone is supposed to answer. Let this be known and it shall not be repeated.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షులద్వారా మనవి చేస్తున్నానంటే-మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులు వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పడమని. దీనిని గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ అంగీకరించవలెనని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. వారు చెప్పిన ప్రకారం, మొదట మహేష్ యోగికి స్థలం కేటాయించడం జరగలేదు. రెండవది వచ్చిన అభియోగంమీద సాధారణ విచారణ చేయాలని ప్రభుత్వ-పరంగా ఆదేశము ఇవ్వడం జరిగిందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మన కట్టుబాట్లకు, సంస్కృతికి లోనై వుండగలవని మనవి చేస్తున్నాను. అణు విద్యుత్ కేంద్రము ఇక్కడ స్థాపించడం అన్నది ప్రతి ప్రజా ప్రతినిధియొక్క బాధ్యతగా వుంది. రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఇటువంటి ప్రాజెక్టులు తెప్పించడంలో ఏమాత్రం అంతరాయం లేకుండా కృషిచేస్తున్నాను. మూడవది ప్రతిపక్ష నాయకులు బాగారెడ్డిగారు వారియొక్క సంపూర్ణ సహకారం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నామని తెలిపిన హామీకి వారిక నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్) :- క్వశ్చన్ అవర్ మనము నిర్ణయించిన టైం ప్రకారం అయిపోయింది. ఈ ప్రశ్నలో చాలా అనవసరమైన ఉపప్రశ్నలు వస్తున్నాయి. ప్రధానమైన చాలా ప్రశ్నలు వాయిదా వేస్తున్నారు.

మిగతా వాటిని రేపటికి వాయిదా వేయండి మాకు జవాబులు రాబట్టుకునే దానికి అవకాశం ఇవ్వండి. సమాధానాలు టేబిలుమీద పెడితే మాకు సరిఅయిన సమాధానాలు రావు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు చాలా అనుభవజ్ఞులు. మీరు కావాలి అనుకుంటే షార్ట డిస్కషన్ కొరకు నోటీసు ఇవ్వండి. మీకు జవాబు వస్తుంది. మిగిలిన ప్రశ్నలు టేబుల్‌మీద పెడతారు.

శ్రీ సి. హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :- అట్లాగేనండి.

Drinking Water to Manthani, Mahadevapuram

4—

* 1 - Q - Sri D. Sripada Rao (Manthini) :— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that drinking water is not being supplied properly in Mantheni and Mahadevapuram due to damage of pipes resulting in the wastage of water, and the action taken after investigating the same;

b) the reasons for not supplying drinking water to the village from the over-head tank situated in Tadicherla village; and

(c) the action taken in this regard ?

A—

(a) Yes Sir.

(b) Due to leakages in the pipe line.

(c) For the above (3) i.e. Manthani, Mahadevapuram and Tadicherla Schemes, leakes in the pipelines have already been rectified. At present all schemes are functioning.

Misappropriation of funds in Medak District Marketing Society

* 1-F-Q- Sarvasri Ch. Vittal Reddy (Narsapoor), G. Yadagiri Reddy(Ramanna pet), and U. Narayana Rao (Manugodu): Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

[a] Whether it is a fact that there was a misappropriation to the tune of 21 lakhs of rupees in Medak District Marketing Society; if so, the action taken;

[b] the persons who were responsible for this mis-appropriation; and

[c] the action proposed to be taken against the persons?

A—

[a] Yes Sir. The Medak District Co-operative Marketing Society, Sangareddy sustained a loss of Rs. 12.51 lakhs due to non-delivery of fertiliser stocks by transport contractors and Rs. 8.51 lakhs due to non-remittance of saleproceeds of fertilisers by agent societies and others. The District Co-operative Marketing Society has filed a suit in the Court of the Additional Chief Judge, Hyderabad against the Transport contractors for recovery and the court has passed a decree for realisation of this amount on 23-4-1981.

It is expected that the entire decree amount of Rs. 12.51 lakhs and the interest thereon can be recovered when the property attached is put to auction. A crininal case was also filed against the Transport Contractors under Section 408 of IPC in the Munisif Magistrate Court, Sangaredy on 7-6-1971 and the case is stil under trial.

Regarding recovery of the sale proceeds of the fertilisers not remitted by the agent societies, the District Cooperative

Marketing Society, Medak has filed a arbitration reference against 47 societies and individuals and obtained a decree in 20 cases. The entire amount of Rs. 8.51 lakhs under this head is covered by legal action.

(b) Apart from Sri Moinuddin Baig and Sri S.S.Kanodia, Transport Contractors, the departmental officers who worked as Business Managers of this soicety were also found responsibel for negligence of their duties and necessary disciplinary action was also taken against them.

(c) The entire case was handed over to CB CID for investigation and they filed charge sheets in Muuisif Magistrate Court, Sangareddy against the departmental officers also who worked as Cooperative Sub-Registrars duriag this period. The case is posted for hearing on 7-8-1985.

Fish'ng Harbour At Kakinada

* 117-Q- Sri M. Gcpalakrishna (Kakinada): Will the Minister for Agr.cul ure and Animal Husbandry be pleased to to state :

[a] whethcr it is a fact that the work on the Fishing Harbour at Kakinada is stopped;

[b] whether it is a fact that an amount of Rs. 7 Crores has already been spent;

[c[reasons for the delay and steps taken by the Government to complete the project; and

]d] whether it ts a fact that this project serves thousands of fishermen in ihis area ?

A—

[a] The work relating to construction of breakwaters to Kakinada Fishing Harbour was stopped by the Contractors i. e. M/s International Construction Company, Vijayawada during september, 1983 to Janauary, 1984 and August, 1984 to May 1985. The work is now in progress.

[b] An amount of Rs. 630.86 lakhs has been spent upto March, 1985 on Fishing Harbour at Kakinada.

[c] The completion of the work is partly delayed due to various technical and other problems such as poor soil concition necessitating change in designs and increase in scope of work besides unfavourable weather conditions at the sea and

due to stoppage of work by the contractors for some time for financial reasons. Government have sanctioned an advance amount of Rs. 10.00 lakhs to the contractors to resume the work.

[d] The project serves the needs of fisherman covering to an extent of 410 mechanised boats and 15 trawlers in this area on completion.

BLUE FILMS

* 1-X-Q. :— Smt. Pratti Manemma (Penugonda), Sri N. Indrasena Reddy, Smt. Y. Sita Devi (Mudinvpelli), Smt. A.V. Lakshmidevamma (Tamballapalle), Smt. E. Sitaramamma (Kuchinapudi), Smt. V. Saroja (Tekkali), Smt. Ramani (Vishaka patnam-II), Smt. A. Bhanumati (Vishakapatnam-I), Smt. M. Indira (Shadnagar), Sarvasri Baddam Balreddy, A. Narendra (Himayatnagar), Ch. Vidhyasagara Rao (Metpalli), and Gangineni Venkateswara Rao (Vinukonda) :- Will the Minister for Home be pleased to State :

(a) Whether it has come to the notice of the Government that blue films are shown in the name of English and Malayalam Pictures at Hyderabad and other important towns ; and

(b) If so, the action taken by the Government ?

A—

(a) Yes Sir,

(b) The managements were prosecuted.

Incentives to Cane Growers by Sugar Factory at Vuyyur.

8—

* 315—Q. :- Sarvasri M. Baga Reddy, G. Pratp Reddy (Allagadda), K. Venkateshwara Rao (Kollapur) and Kudupudi Prabhakara Rao :- Will the Minister for Sugar and Wakfs be pleased to state ;

(a) Whether the Government are aware that a Private Sugar Factory at Vuyyur, Krishna District is giving incentives like supply of Urea and other fertilizers free of cost and cash of Rs. 400/- per acre to all best Sugar cane growers and also for good yield ;

(b) if so, whether the same kind of incentives will be extended to the Sugar cane growers under the units of Nizam Sugar Factory ;

(c) Whether the State Government are aware that in Maharashtra and in come other States the harvest and transportation of Sugar Cane is being done by the factory management itself ; and

(d) If so, whether the State Government will adopt the same system in our State also first to start with in the units of Nizam Sugar Factory under the Government control ?

A—

(a) Yes, Sir, The Private Sugar Factory at Vuyyur [ie] M/s. K. C. P. Ltd., is extending subsidies to all cane grower, who raise cane and who maintain ratoon crop. For Plant Crops 200 kgs. of Urea and for ratoon crop 200 kgs. of Urea+100 kgs. of Muriate of Potash arex being supplied free of cost per acre Cash subsidy of Rs. 600/- per acre was paid to cane growers who raised sugarcane with early maturing varieties.

(b) The Nizam Sugar Factory proposes to introduce in the factory zones of its corporative units with effect from. 1985-86 planting season, a scheme with incentives for creating competitive spirit amongst the farmers, for maximising productivity and production of sugarcane.

(c) Yes Sir, Some of the factories in Maharashtra and one factory in Tamilnadu are arranging harvest and transportation of sugarcane.

(d) No proposals are under consideration of the Government.

Vacant Posts of Lady Doctors

* 386-Q :— Sarvasri K. Yerran Naidu (Harischandra puram), Ch. Joga Rao (Yellavaram), :- Will the Minister for Medical & Health be pleased to state :

[a] The number of vacant posts of lady doctors in Government Hospitals in the State ;

[b] Whether the Government are aware of the difficulties experienced by the ladies for want of lady doctors ;

[c] if so, the action taken by Government to fill up the said vacancies ?

A—

[a] As on 30-6-85, 205 Woman Asst. Surgeons Posts are vacant.

[b] Yes Sir.

[c] In the year 1984, the A.P.P.S.C. conducted a special recruitment for Civil Asst. Surgeons [Wowen]. Out of the 289 Lady Medical Officers appointed, about 85 are permitted to undergo Post-Graduation courses in various Medical Colleges in the State. On complection of their P. G. courses, they are expected to join at their places from which they are permitted. The APPSC is also recuiting 600 Civil Asst. Surgeons. The Selected list of candidates is expected to be received shortly. Among them, there may be lady Medical Officers. They will also be posted against the vacant posts.

Saplings in Government Lands

10—

* 871-Q :- Sri P. Chandrasekhar (Mahaboobnagar), Will the Minister for Forests be pleased to State :

[a] Whether there is any programme of planting the saplings in the Government excess lands situated around the Twin cities.

[b] If so, in how many acres of land said programme is proposed to be carried out ?

[c] Whether there is any proposal implement the said scheme in other towns also ?

A—

[a] No, Sir.

[b] Does not arise.

[c] No, Sir.

CONDOLENCE MOTIONS

re : Demise of Sri P. Sundarayya, former member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధాన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య మృతి పట్ల ఈ సభ తన తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులు అయిన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

Mr. Speaker - Motion moved.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, అమరజీవి పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు ఏ విధంగా వారి జీవితం అంతా స్వచ్ఛమైన రాజకీయాలకు అంకితము చేశారో ప్రజలందరికి తెలుసు. వారు జాతీయ పరిధిలోను, అంతర్జాతీయ పరిధిలోను కూడా సమున్నమైన మహనీయులు. నీతికి నిజాయితీకి నిలబడుతూ సమసమాజాన్ని స్థాపించడానికి వారు ఎంతగా కృషి చేశారో మనందరికి తెలుసు. వారు రెడ్డి కులములో పుట్టినప్పటికి తమ పేరులోని రెడ్డిని తీసివేసి కేవలము కామ్రేడ్ సుందరయ్యగారిగానే కులాలను అతీతంగా వ్యవహరించారు. వారు రాజకీయాలలో నీతికి విలువ నిచ్చినటువంటి త్యాగమూర్తి. చిర స్మరణీయులు. ఏ విధమైనటువంటి సౌకర్యాలను కోరకుండా కొన్ని కొన్ని సమయాలలో సైకిలు మీదనే శాసనసభకు వెళ్ళిన సంగతి రాజకీయ వాదులకు వారి ప్రవర్తన ఎప్పటికి ఆదర్శంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. జీవితములో అన్ని ఆశలు వదులుకొని కేవలము తమ జీవితాన్ని దేశానికి అంకితం చేసిన మహనీయుడు. స్వంతానికి ఏమాత్రము కూడా ఆస్థి పాస్తులు లేకుండానే నిరుపేదగా మరణించినారు. సంపన్న వంశంలో పుట్టినప్పటికి తన ఆస్థి నంతను తన పార్టీ త్యాగము చేసిన వ్యక్తి ఆయన. నేను వారికి ఈ సభా ముఖంగా నా శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తున్నాను. వారి స్మృతికి చిహ్నంగా ఒక లైబ్రరీని ఏర్పాటు చేయుటకు సి. పి. ఎం. పార్టీకి ప్రభుత్వ పరంగా 2,500 గజాల స్థలాన్ని ఉచితంగా ఇవ్వడం జరిగి దని నేను మీకు సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. వారు ఒక పార్టీకి సంబంధించినవారు కాదు వారు మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారు. వారి త్యాగం విషయం ఆలోచిస్తే అది ఎన్నటికి మరువలేనిది. పెళ్ళికి పూర్వమే వారు ఫామిలి ప్లానింగు ఆపరేషన్ చేయించుకొని తనకు పిల్లలు లేకుండా చేసుకుని తన జీవితాన్ని పూర్తిగా సమాజానికే అంకితం చేసిన మహనీయ త్యాగమూర్తి ఆయన. ఈ రోజున వారు మనమధ్యన లేకపోవడం వారి అమూల్యమైన సలహాలతో మనకు ఆలోచన ఇచ్చే అవకాశం మనకు లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. వారి జీవితము మనందరికి ఆదర్శమని మనవి చేస్తూ ఈ సభ ద్వారా నా ప్రగాఢ సానుభూతిని వ్యక్తం చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, మాజీ విధాన సభ సభ్యులు శ్రీ పుచ్చలపల్లి 10-00 a.m.
సుందరయ్యగారు కేవలం పార్టీ నాయకులు మాత్రమే కాకుండా వారు దేశ నాయకులు. వారు అగ్ర నాయకులు. వారు అగ్రనాయక శ్రేణిలో చేరిన మహనీయులు. ఆయన జీవితంలో ఎపుడూ కూడా అస్థిపాస్తులు సంపాదించుకోవాలని కాని, పదవులు కావాలని కాని ఆకాంక్షించేవారు కాదు. వారు సర్వీసునే మోటివ్‌గా పెట్టుకొని జీవితాన్ని రాజకీయ సేవకు అంకితం చేసిన వ్యక్తి. శ్రీ సుందరయ్యగారు అసెంబ్లీలో యిక్కడ ఎంతకాలం ఉన్నారో అంతకాలం నేనుకూడా ఉన్నవాడిని కాబట్టి వారి ఉపన్యాసములు వినే భాగ్యం

కలిగింది. వారు విధాన సభలో చేసే విమర్శలు, సూచనలు చాలా కనస్ట్రక్టివ్‌గా ఉండేవి. రాష్ట్రంలో అన్ని రంగాలలోనూ అభివృద్ధి కొరకు వారు యీ సభలో చేసిన సూచనలు ఎంతో ఉపయోగంగా ఉండేవి. ఆయన ఎంతోకాలం ఈ శాసన సభలో సభ్యుడిగా ఉన్నా నేను మంత్రిగా ఉన్నపుడు నాదగ్గరకు వచ్చి యీ పని చేయండి అని అడిగిన పాపాన పోలేదు. ఒకసారి మాత్రం ఆయన ఒక బి. డి. వో.ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమని నాదగ్గరకు వచ్చి అడిగినపుడు ఆయన ఎప్పుడూ అడగనివాడు కాబట్టి ఆ బి.డి.ఓ.ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశాను. తరువాత సుందరయ్యగారు నా దగ్గరకు వచ్చి అన్నది ఏమంటే 'అయ్యా బాగారెడ్డిగారూ నాకు వచ్చిన మిస్ రిప్రజెంటేషన్ వల్ల నేను ఆ బి. డి. ఓను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయండి అన్నాను. కాని తరువాత నాకు తెలిసింది ఏమిటంటే ఆ బి. డి. ఓ. చాలా మంచివాడని తెలిసింది. కాని ఒకసారి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమని చెప్పిన తరువాత మరల ఆ బి. డి. ఓ.నే అక్కడకు తిరిగి వేయమని అడగలేను' అన్నారు. శ్రీ సుందరయ్యగారు చిన్నవయసునుండి కూడా మంచి అలవాట్లను అలవరచు కొని ఆయనే ఒక ఎగ్జాంపుల్‌గా వారి జీవితాన్ని యితరులకు అంకితము చేస్తూ ఉండే వారు. వారికి చేరువలో ఎసంబ్లీలో మేముకూడా ఉండడము ఆ ప్రకారంగా వారు చేసే సేవలు చూచే అవకాశం మాకు కలిగింది. ఆయన ప్రతి చోటకు సైకిలుమీదనే వెళ్ళే వారు. ఇక్కడ హైదరాబాదులో మా యింటికి చేరువలో కాబట్టి వారు ఏ విధంగా వారి జీవితాన్ని బీద ప్రజలకు అంకితం చేసినది నాకు బాగా తెలిసింది. అటువంటి ఆదర్శ వంతమైన సేవలు చేసినవారు యీ రోజున మనముందు లేకపోవడం మనకు, మన రాష్ట్రానికి మన దేశానికి కూడా ఎంతోలోటు. మా కాంగ్రెసు పార్టీ తరఫున, నా తరఫున వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని, వారి కుటుంబమునకు ముఖ్యముగా వారి సన్నిహితులు, భార్య అయిన లీలగారికి మా సానుభూతిని తెలుపుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, కీర్తిశేషులు భారతదేశ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాతలు గౌరవనీయులైన పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు ప్రతి భారతీయ ఉద్యమంలో, ప్రతి రంగంలో కాలుపెట్టి నిర్వచించినారు. కామ్రేడ్ సుందరయ్యగారు మరణంపట్ల భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరఫున, నా తరఫున వారి కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు యిక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు, శ్రీ బాగా రెడ్డిగారు పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారి సేవలను ఎంతో చక్కగా వివరించిన తరువాత వారి భావాలతో నేను ఒక ముఖ్య విషయం మాత్రం చెప్పాలి. 40, 45 సంవత్సరాల నుంచి ఒకే పార్టీలో ఉండి 1944 నుంచి సహచరులుగా మెలిగిన తరువాత కొద్దికాలం క్రితం రెండు మూడు పార్టీలుగా ఆ భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ విడిపోయిన తరువాత కూడా వారి భావాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అటువంటి పవిత్ర ఆదర్శమూర్తి యిప్పుడు

జరుగుతున్న యీ రాజకీయ పరిణామాలను రోజురోజూ చూస్తూ ఈ ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధమైన పనులు చూస్తూ ఎలాంటి విచారకరమైన సంఘటన ఏర్పడినా విని బాధపడుతూ మన భారదేశం ప్రజాస్వామ్యం, సామ్యవాదం అనే మాటలు యిక వినబడవేమో? 77 సంవత్సరాలు నిండిన తరువాత తన జీవిత కాలంలోనే యిటువంటి విచ్ఛిన్నకర ధోరణు లను చూస్తున్నాను రాజేశ్వరరావూ అంటూ నా దగ్గర ఆయన చివరి దశలో సుందరయ్య గారు ఎంతో బాధపడేవాడు. అంతేకాకుండా యికముందు అటువంటి ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధ ధోరణులు కమ్యూనిస్టు పార్టీతో ప్రవేశించకుండా చూసే బాధ్యత నీ భుజస్కంధాంపైన పెడుతున్నానని కూడా సుందరయ్యగారు అన్నారు. పవిత్ర మూర్తులు భారతదేశ ప్రజాస్వామ్య నిర్మాతలు యీ విధంగా యిప్పుడు జరుగుతున్న సంఘటనలు చూసి వారి తుది దశలో బాధపడే రోజులు వచ్చాయని సుందరయ్యగారు బాధపడేవాను. కాబట్టి ఆయన చెప్పిన విషయాలను ఆచరించి చూపిన ఆదర్శాలను మనం గుణపాఠంగా నేర్చు కొని తు.చ. తప్పకుండా ఆచరించాలని ప్రతిన బూనాలి. దాదాపు 37 సంవత్సరాలపాటు విధాన సభలోనూ. పార్లమెంటులోనూ జీవితాన్ని గడిపిన ఆదర్శమూర్తులు, అనుభవజ్ఞులు, దక్షతగల నాయకులు యీనాడు మనసు లేరు. వారి ఆదర్శాలు ఆచరిస్తూ వారు ఆకాం క్షించే నూతన భారతదేశ నిర్మాణాన్ని ఆచరణలో పెట్టి మనం కూడా మంచి కార్యాలను నిర్వహించాలని కోరుతున్నాను కామ్రేడ్ సుందరయ్యగారి మరణంపట్ల మా పార్టీతరపున వారి కుటుంబానికి యీ శాసన సభ ద్వారా సానుభూతిని తెలుపుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి : అధ్యక్షా, శ్రీ సుందరయ్యగారి గురించి చెప్పాలంటే దీపం పెట్టి సూర్యుణ్ణి చూపించినట్లు అవుతుంది. ఇప్పుడు యిక్కడ సభ్యులు మాట్లాడినట్లు కీర్తిశేషులు సుందరయ్యగారు చాలా ఉత్తమ పురుషులు. అగ్రగణ్యులు. ఎందుకంటే ఆయన జీవితమంతా పేదల బాగు శ్రేయస్సుకు పూర్తిగా అంకితము చేసి వారి బాధలు ఏమిటో పూర్తిగా అధ్యయనం చేసినారు. సుందరయ్యగారు మద్రాసులో, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విధాన సభలో సభ్యులుగా ఉంటూ ఆంధ్రప్రదేశ్ కావాలని ఆంధ్రులు అంతా ఏకం కావాలని ఆకాంక్షిస్తూ నైజాము గవర్నమెంటు తెలంగాణా అనేవి లేకుండా మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌గా కావాలని కోరినారు. తెలుగువారికి చోటులేకుండా ఉన్నప్పుడు విశాలాంధ్ర అని ఆంధ్రప్రదేశ్ అని కాకుండా మొత్తం పరాయి పాలననే అంతం చేయా లని, భారతదేశంలో ప్రజాస్వామ్యం కావాలని దానిని రక్షించాలని కోరేవారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రతి జిల్లాకు నీటి వనరులు కావాలని కరెంటు, డ్రైనేజీ కావాలని కరువుకాట కాలు లేకుండా చేయాలని ఈ వనరులను సక్రమమైన పంపిణీ చేయాలని అంటూ ఎలా జరగాలనేది పుస్తక రూపంలో కూడా ప్రచురించి వెళ్ళారు. తెలంగాణా పోరాటం, జాగీర్ దార్లపై జరిపిన పోరాటాల విషయం కూడా పుస్తకాల రూపంలో తాను స్వయంగా చూసి పరిశీలించికవి పొందుపరిచారు.

అదేవిధంగా తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాలకు, ఆశయాలకు ఏమాత్రం గురి చెదర కుండా కట్టుబడి తాను నడవడమే కాకుండా ఇతరులను ఆ బాటలో నడిపించడానికి అవిరళ కృషి చేసిన మహనీయుడు. మనం ఆయననుంచి ఆదర్శంగా తీసుకోవలసిన విషయాలు ఎన్నో వున్నాయి. ఆయనకు ఒకటే పట్టుదల. ఆయన మరణానికి ఒకరోజు ముందు మేము ఆయనను చూసేందుకు ఆసుపత్రికి వెడితే ఇది ఇల్లా చేయండి, ఈ పని చేస్తే బాగుంటుంది అని ప్రజలకు సంబంధించిన విషయాల గురించి మాట్లాడాడే తప్ప నేను ఏమవుతానో, నా కుటుంబం ఏమవుతుందోనన్న ఆలోచన ఆయనకు ఏ కోశానా లేదు. అలాంటి మహనీయుని గురించి చెపుతూపోతే ఎన్నో వున్నాయి. అసలు ఎప్పుడూ ప్రజల గురించిన ఆలోచనే తప్ప వేరే ఆలోచన లేదు. నిజంగా ఆయన ఒక వ్యక్తి కాదు, ఒక మహాశక్తి, ఒక మహా సంస్థగా ఆయన పని చేశారు. అనాడు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు తాను ఒక్కడే మొత్తం సమాజాన్ని మార్చడానికి ఏ విధంగా పాటుపడ్డాడో, శ్రీ సుందరయ్యగారు తాను ఒక్కడిగా ఆలోచించడమే కాకుండా ఒక సిద్ధాంతాన్ని నమ్మి, ఆ సిద్ధాంతం సాఫల్యం కొరకు కృషిచేసి మొత్తం భారతదేశంలో- ముఖ్యంగా యిటు దక్షిణాదిన సామ్యవాద ఉద్యమానికి బీజాలు నాటడమే కాకుండా ఆ ఉద్యమానికి ఒక రూపం యిచ్చిన మహనీయుడు, మేము వారి ఆశయానికి సంపూర్ణంగా కట్టుబడి, వారి యొక్క క్రమశిక్షణను పాటిస్తామని మనవిచేస్తూ వారి మరణానికి మా పార్టీ తరఫున ప్రగాఢమైన సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో వారి జ్ఞాపక చిహ్నంగా ఒక 'మెమోరియల్ ట్రస్ట్' ఏర్పాటు చేయాలనీ, ఒక లైబ్రరీ ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఎందుకంటే వారు ఏ ఆశయాలకోసం పాటుపడ్డారో ఆ ఆశయాల సాధనకు కృషి చేయడానికి ఇది ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉందని పిలుపునిస్తే దానికి ప్రజలనుంచి ప్రతిస్పందన వచ్చింది. ప్రభుత్వంకూడా ముందుకు వచ్చి దానికి స్థలం ఇచ్చినందుకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సుందరయ్యగారి మరణంపట్ల నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని, ప్రకటిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు :- అధ్యక్షా, శ్రీ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారి మరణంపట్ల భారతీయ జనతాపార్టీ తరఫున ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. వారితో సిద్ధాంతపరంగా వైరుధ్యం ఉన్నప్పటికీ సుందరయ్యగారి జీవన విధానాన్ని దగ్గర నుంచి చూసే అవకాశం నాకు లభించింది. వారు భారతదేశ స్వతంత్ర్య పోరాటంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించిన సంగతి మనకు తెలుసు. అయితే ఈనాడు భారతదేశ భవితవ్యాన్ని తీర్చిదిద్దటానికి ఏ సిద్ధాంతాన్ని చేపట్టాలన్న తపన ఈనాటి యువతరంలో ఉంది. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం చెప్పాలి. సుందరయ్యగారు తన జీవితానుభవాలను క్రోడీకరించి "తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం, దాని గుణపాఠాలు" అన్న పుస్తకం

వ్రాశారు. అది అందరూ చదవదగిన పుస్తకం. ఈనాడు భారతదేశంలో ఏ పంథాను అనుసరించాలన్న సంఘర్షణ యువకుల్లో కలిగినప్పుడు ఈ పుస్తకం మార్గదర్శకంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు సాయుధ పోరాటాన్ని చేపట్టిన సోదరులు కనీసం సుందరయ్యగారు తెలిపిన ఒకే ఒక్క గుణపాఠాన్ని నేర్చుకొని వుంటే ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్న శాంతిభద్రతల సమస్యకు కొంతవరకు పరిష్కారం చేసినవారు కాగలుగుతారు. ఆయన రాజకీయ జీవనం ఈ విధంగా ఉంటే ఆయన ఒక వ్యక్తిగా గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన నిరాడంబరతను తన నిత్య జీవితంలో పాటించి సశాస్త్రీయంగా మనకు తెలియజేశారు. అందువల్ల అటు కమ్యూనిస్టుల నుంచి, ఇటు గాంధేయుల నుంచీ ఇలా అన్ని వర్గాలవారి నుంచి ప్రశంసల నందుకొన్న ఘనత శ్రీ సుందరయ్య గారికే దక్కుతుందని మనవి చేస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియ జేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :- అధ్యక్షా, కామ్రేడ్ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారి మృతి పట్ల జనతాపార్టీ తరఫున ప్రగాఢమైన సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. సుందరయ్య గారు ఈ దేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో కాంగ్రెసులో పనిచేసి తరువాత కమ్యూనిస్టుగా సమసమాజాన్ని నిర్మించడానికి చాలా కృషి చేశారు. వారు ఒక ఆదర్శజీవి. కులాలకూ, మతాలకూ, ప్రాంతీయ తత్వాలకూ అతీతంగా ఉండి సమసమాజ నిర్మాణం కొరకై కృషి చేసిన మహనీయుడు ఆయన. ఈనాడు ఆయన లేకపోవడం కేవలం కమ్యూనిస్టు పార్టీకే కాకుండా రాష్ట్రానికే ఒక లోటు ఏర్పడిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు వారు ఏ పార్టీ సిద్ధాంతాలను అవలంభించారన్నది చూడకుండా అట్టడుగున ఉన్నవారిని పైకి తేవడానికి వారు చూపిన మార్గాలు మనకు చాలా అవసరం. 1976 నుంచి 1983 వరకు వారు శాసనసభలో ఉన్నప్పుడు వారితో శాసన సభ్యుడిగా ఉండే అవకాశం నాకు లభించింది. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా నిర్మొహమాటంగా, నిర్భయంగా చెప్పే అలవాటు కల వ్యక్తి ఆయన. అలాంటి వారికి ప్రజాస్వామ్యంలో తప్పకుండా స్థానం ఉంటుంది. వారి మరణం పట్ల మా పార్టీ తరఫున ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

Sri Mohd Mukarramuddin (Charminar): Sir, Mr. P. Sundarayya was a man of people, and he always toiled for the poor. He was also an outstanding Parliamentarian. His demise is a national loss. I join to express sorrow on my behalf and on behalf of my party on his demise.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, శ్రీ సుందరయ్యగారి గురించి సభానాయకులు, ప్రతిపక్ష నాయకులు, ఇతరులందరూ మాట్లాడిన అనంతరం ఇంకా వారి గురించి చెప్పా

లంటే నాకు మాటలు చాలడం లేదు. ఆయన కేవలం ఒక రాజకీయవేత్తే కాకుండా ఆయన జీవితంలో అనేకమైన ఆదర్శాలను వదలివెళ్ళిన ఒక సంస్థ, ఒక మహా వ్యక్తి. మన రాష్ట్రంలోనేకాక మొత్తం దేశంలోనే ఖ్యాతి సంపాదించిన ఆదర్శ జీవి ఆయన. వారి మరణంపట్ల ఎంతో విచారాన్ని ప్రకటిస్తూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు సానుభూతి తెలియజేస్తూ ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా తమకూ, ఇక్కడ ఉన్న సభానాయకులకూ, ప్రతిపక్ష నాయకులకూ, తోటి సభ్యులకూ ఒక సూచన చేయదలచుకొన్నాను. అదేమిటంటే మార్క్సిస్ట్, కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు వారి స్మారక చిహ్నంగా ఒక గొప్ప ప్రాజెక్టును తలపెట్టారు. దానికి ప్రభుత్వం స్థలాన్ని కేటాయించడం జరుగుతోందని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. కేవలం తెలుగు రాష్ట్రంలోని ప్రజలేకాకుండా దేశంలో ఉండేటటువంటి అనేక మంది దాని యొక్క దిగ్విజయానికి తోడ్పడతారనడంలో సందేహం లేదు. కాని మనకు సంబంధించినంతవరకు ఒక విషయం చెపుతాను. వారితో నాకు 40 సంవత్సరాలనుంచి పరిచయం ఉంది.

అనేక సంవత్సరాలు కలిసి వున్నటువంటివారు. అనేకమంది శాసనసభ్యులు యీ సభలో వున్నారు. గతంలో కూడా శాసనసభ్యులుగా వున్నవారు ఎంతోమంది (శాసన మండలి) సభ్యులు అనేక పార్లమెంటీరియన్‌లు అంతా కూడా వున్నారు. ప్రత్యేకంగా, మీ ఆధ్వర్యం క్రింద అది- అధికారరీత్యా గాని, అనధికారకంగా గాని ఫైనల్‌గా మనం ఒక మెమోరియల్ స్థాపించడానికి ఒక కమిటీగా ఏర్పడడానికి సంప్రదాయం వుందో లేదో తెలియదు గాని చెపుతున్నాను. అది వుంటే మంచిది. లేకపోయినా, నెలకొల్పదల్చుకుంటే కూడా మంచిది. అట్లా కాకపోయినా మీరు, ఇతర లీడర్లు అందరినీ సమావేశపరచి, మనం వారికి గౌరవనీయమైనటువంటి స్మృతి చిహ్నం ఒకటి అందరికీ ఉపయోగపడే విధంగా ఆలోచనచేసి- అది చిన్నది గాని, పెద్దది కాని నెలకొల్పితే చాలా మంచిగా వుంటుంది ఏమో దయచేసి ఆలోచించండి. ఇతర పార్టీ నాయకులతో, సభా నాయకులతో ఆలోచించి; మీరు నిర్ణయం తీసుకుని అటువంటిది మనం ఏర్పరచుకున్నట్లయితే చాలా బాగుంటుందని తమ ద్వారా సభానాయకులకు, మిత్రులకు నివేదిస్తూ, మరోసారి నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వారి సతీమణికి, ఇతర బంధువులకు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mrs. Marjoie Godfray (Nominated) : I associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House on the demise of Sri P. Sundarayya, and offer my condolences and my sympathies to the bereaved family.

శ్రీ ఎన్. వెంకటసుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :- అధ్యక్షా, స్వర్గీయ కామ్రేడ్ సుందరయ్యగారు మరణవార్త ఆంధ్రదేశానికే కాదు భారతదేశానికి ఒక తీరని లోటు అను

కోవాలి. నెల్లూరులో జన్మించి, నిస్వార్థంగా, తాను నమ్మిన సిద్ధాంతాలకొరకు అహర్నిశలు కృషి చేసి ప్రతి కామ్రేడ్‌ను కూడా ఒక నాయకుడిగా తయారు చేయాలని పని చేసిన ఒక మహామనీషి. అందువల్ల వారు ఒక వ్యక్తిగాదు, శక్తి అన్నది మాత్రం వివాదరహితమైనది. అందువల్ల ఆనాడు మరణవార్త విన్నతరువాత నెల్లూరు పురవీధులలో వారి భౌతిక కాయాన్ని చూడటానికి వేలాది మంది పార్టీలకు అతీతంగా సంతాప సూచకంగా వచ్చారు. మంచివారి మరణం తరువాత వారి కీర్తి, వారి మంచితనం, నిస్వార్థం బయటపడుతుం దన్నది యదార్థం. అందువల్ల సుందరయ్య యీనాటి రాజకీయాలకు అతీతులు. నిస్వార్థంగా, నీతివంతంగా, నమ్మిన సిద్ధాంతాలకు పాటుపడిన ఒక మహామనీషి. రాజకీయాలలో అటువంటివారు చాలా అరుదు. వారు నమ్మిన సిద్ధాంతాలకు పోరాడే వ్యక్తి. అందువల్ల ఆయన సిద్ధాంతాలను మనం పాటించాలి. సుందరయ్యగారు లేని లోటు యీ రోజు కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాదు, అన్ని రాజకీయ పక్షాలకు ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ భవిష్యత్తును కోరే ప్రతి ఒక్కరికి తీరని లోటుగా భావిస్తూ, నెల్లూరు శాసన సభ్యునిగా, నెల్లూరు వ్యక్తిగా సుందరయ్యగారు లేని లోటు చాలా ఎక్కువగా వుందని, అదే విధంగా వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని, వారు నమ్మిన సిద్ధాంతాలపట్ల, పార్టీ కార్యకర్తలు గాని మిగతా వారు గాని కృషి చేయాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియచేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు) :- అధ్యక్షా, సుందరయ్యగారితో 1935 నుంచి కలిసి పనిచేశాం. నిజాం గవర్నమెంటులో నాయకత్వం వహించారు. తరువాత కాంగ్రెస్సులో కూడా ఆయన మెంబరుగా వున్నారు. ముఖ్యంగా కాంగ్రెసు నాయకత్వం క్రింద పని చేశాము. జమీందారీ గ్రామాలలో ఎక్కువగా వుండడంవల్ల జమీందారీ పోరాటంలో వారి నాయకత్వం క్రింద పని చేశాము. వారియొక్క సాహచర్యంతో- వారి ఆదర్శాలను మాత్రం సాధ్యమైనంతవరకు మేము అనుసరిస్తున్నామని చెప్పడానికి గర్వపడుచున్నాను. మా నాయకులలో మహా త్యాగశీలి. మరి ఏది ఐతే కోరుచున్నామో, అటువంటి మహా త్యాగం చేసినటువంటి మహా శక్తివంతుడు అయిన సుందరయ్యగారు ఆదర్శప్రాయుడని మనవిచేస్తూ, అటువంటి మహా నాయకుడు లేని కొరత యీ భారతదేశానికి చాలా ఎక్కువగా వుంది. ఆ పార్టీ వారందరికి కూడా సానుభూతి తెలియచేస్తూ, యీ అవకాశం కలిగించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పి. సుందరయ్యగారి మరణం పట్ల యీ సభ తమ ప్రగాఢ సంతాపం, సానుభూతి వారి కుటుంబసభ్యులకు తెలియచేస్తున్నది. ఆయన భారత కాంగ్రెస్‌పార్టీలో వున్నారు. తరువాత పార్లమెంటులో ప్రతిపక్ష నాయకులుగా వున్నారు. మానవత్వం మూర్తీభవించిన మహా ప్రతిభావంతుడు. అంటరానితనం నిర్మూలన, పేద రైతుల ఆర్థికాభ్యున్నతి కొరకు సాగించిన అనేక ఉద్య

మాలలో పాల్గొన్నారు. అయన విప్లవ జీవితం చిరస్థాయిగా నిలుస్తుంది. శ్రీ సుందరయ్య గారు మరణం తీరని లోటు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని గౌరవ సూచకంగా రెండు నిముషాలు మౌనం పాటిద్దాం.

The Question is :

"ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ మాజీ సభ్యులు, శ్రీ పి. సుందరయ్య మృతిపట్ల ఈ సభ తన తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ శోకార్తులయిన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నది."

"The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats for two minutes in silence."

re . Demise of Sri Palla Venkatarao, Former Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- "ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పల్లా వెంకటరావు మృతి పట్ల యీ సభ తన తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తు శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది."

శ్రీ పల్లా వెంకటరావుగారు సహకార రంగంలో ఎంతో కష్టించి పనిచేశారు. జాతీయ సలహాసంఘానికి డైరెక్టరుగా పనిచేశారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు డైరెక్టరుగా అనేక సేవలు చేశారు. మరణించిన సమయానికి 65 సంవత్సరాలు ఆయన వయసు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని గౌరవ సూచకంగా రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించాలి.

'The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats for two minutes in silence.'

re : Demise of Sri T. V. Raghavulu, Fomer Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly.

10-30 a.m. మిస్టర్ స్పీకర్ : "ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ టి. వి. రాఘవులుగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నారు." శ్రీ టి. వి. రాఘవులుగారు అనేక పదవులు నిర్వహించారు. మంత్రిగా విద్యాశాఖ, పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ, న్యాయశాఖ మొదలైన వాటిని నిర్వహించారు. శ్రీ టి. వి. రాఘవులుగారు నిరాడంబరులు, పరిపాలనాదక్షులు. మరణించే నాటికి వారి వయస్సు 75 సంవత్సరాలు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ 2 నిముషాలు మౌనము పాటిద్దాము.

"The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats for two minutes in silence."

re : Demise of Smt. Rajamani Devi, Former Member of Andhra Pradesh Legestative Assembly.

మిస్టర్ స్పీకర్ : "ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ సభ్యురాలు శ్రీమతి రాజమణీదేవిగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సానుభూతిని వారి కుటుంబ సభ్యులకు తెలియ జేస్తున్నారు." ఆమె 1952 నుండి 1957 వరకు విధానసభ సభ్యురాలుగాను, 1969 నుండి 1982 వరకు విధాన పరిషత్ సభ్యురాలుగాను పనిచేశారు. ఆమె గొప్ప సాంఘిక కార్యకర్త. భారతీయ దళిత వర్గాలకు సంబంధించి ఆమె జనరల్ సెక్రటరీగా పనిచేశారు. ఆమె ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిముషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

"The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats for two minutes in silence."

re : Desmise of Sri P. O. Satyanarayana Raju, Fomer Memter, Andhra Pradesh Legistative Assembly.

మిస్టర్ స్పీకర్ : "ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పి. ఓ. సత్యనారాయణరాజుగారి మరణం పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సానుభూతిని వారి కుటుంబ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నారు." శ్రీ పి. ఓ. సత్యనారాయణగారు నిమ్మకూరు నియోజక వర్గం నుంచి ఎన్నికయ్యారు. వారు 1985 జూన్ 8వ తారీకు నాడు మరణించారు. వారు అనేక విధాలుగా ప్రజలకు సేవ చేశారు. వారు పంచాయితీ సభ్యునిగా, అధ్యక్షునిగా వ్యవహరించారు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ రెండు నిముషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

"The motion was adopted nem con all the Members standing in their seats for two minutes in silence."

re : Demise of Dr. Y. Naidamma and other victims of the Kanishka Air crash.

శ్రీ యస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- కనిష్క విమానం పడిపోయిన సందర్భంలో ప్రముఖ శాస్త్రవేత్త శ్రీ నాయుడమ్మ చనిపోయారు. అదే రకంగా విమాన ప్రమాదంలో ఎంతోమంది మరణించారు. వారందరికి సభాముఖంగా సానుభూతిని తెలుపుతే బాగుంటుందని నా మనవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- "శ్రీ నాయుడమ్మగారి మరణం పట్ల సభవారు తమ ప్రగాఢ సానుభూతిని వారి కుటుంబసభ్యులకు తెలుపుతున్నారు." విమాన ప్రమాదంలో చనిపోయినవారందరి కుటుంబ సభ్యులకు సభవారు తమ ప్రగాఢసానుభూతిని తెలుపుతున్నారు. విమాన ప్రమాదంలో మరణించిన వారందరి ఆత్మశాంతికి రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

"The motion was adopted nem con all the members standing in their seats for two minutes in silence.

ANNOUNCEMENT

Re : Panel of Chairmen for the Third Session.

Mr. Speaker : I am to announce to the House that I have nominated the following Members to be the panel of Chairmen for the third Session.

1. Smt. Y. Sita Devi
2. Sri M. Rajaiah
3. Sri H. B. Narse Goud
4. Sri K. Yerram Naidu
5. Sri D. Sripada Rao
6. Sri C. Narsi Reddy

Now I request Sri V. Nageswara Rao, to make a Statement.

Statement by the Minister for Home.

re : Incidents in Karamchedu village, Prakasam District on 16./17/7/1985.

హోం, శాసన నిర్మాణ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, 16-7-1985 సాయంత్రం ప్రకాశంజిల్లా, కారంచేడు గ్రామం హరిజనవాడ లోని మంచినీటి చెరువు దగ్గర హరిజన మహిళ శ్రీమతి మున్నంగి సుహర్తమ్మకు, సవర్ణ హిందువు పి. శ్రీనివాసరావుకు మధ్య తగాదా జరిగింది. ఈ తగాదా ఒక్కొక్కరు దూషించుకోవడం, కొట్టుకోవడం వరకు పోయింది. ఈ రెండు కులాలకు చెందిన యువ జనుల మధ్య అపార్థాల కారణంగా ఉద్రిక్తత ఏర్పడింది. 16-7-1985 రాత్రి సవర్ణ హిందువులు కొంతమంది పంచాయతి జరపదలచి ఆ హరిజన స్త్రీని, ఆమె బంధువులను పిలిపించారు. అయితే, హరిజనులు పంచాయతికి రాలేదు. 17-7-1985 తేదీ ఉదయం సుమారు 7 గంటలప్పుడు శేషగిరిరావు అనే ఆతనికి చెందిన టీస్టాల్‌లో పందిరి నాగేశ్వర రావు అనే పేరుగల 50 సంవత్సరాల హరిజనునిపై కొంతమంది సవర్ణ హిందువులు దాడి జరిపారు. మరో సంఘటనలో ఎం. అంకయ్య అనే 50 సంవత్సరాల హరిజనుడు మండవ రాధాకృష్ణమూర్తి అనే సవర్ణ హిందువు దగ్గరికి పని చేయడానికి వెళ్ళగా సదరు రాధా కృష్ణమూర్తి అభ్యంతరం పెట్టినప్పటికీ అంకయ్యను సవర్ణ హిందువులు కొట్టారు. ఈ సంఘటనలు కారంచేడు గ్రామంలో జరిగాయి. పరిస్థితిని శాంతపరిచే ఉద్దేశంతో కొందరు సవర్ణ హిందువులు హరిజనవాడకు వెళ్ళి అక్కడ గుంపుగా చేరిన హరిజనులను వారి వారి

పనులకు వెళ్ళవలసిందిగా కోరారు. ఆ గ్రామంలోని సవర్ణ హిందూ యువకులను కూడా శాంతింపజేయడానికి వారు ప్రయత్నించారు. కాని వారి ప్రయత్నం ఫలించలేదు. సుమారు 150 మంది సవర్ణ హిందువులు కర్రలు, గునపాలు, గొడ్డళ్ళు తీసుకుని హరిజన వాడమీద దాడి చేశారు. హరిజనులలో ఐదుగురు మరణించగా, 18 మంది తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. కొందరు హరిజనుల ఆస్తులు కూడ నాశనమయ్యాయి. ఆ సంఘటనలో ముగ్గురు సవర్ణ హిందువులు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు.

2. కారంచేడు మండల రెవిన్యూ అధికారినుండి సమాచారం అందినమీదట, ఉదయం 9 గంటల 40 నిమిషాలకు పోలీసులు సంఘటన జరిగిన ప్రదేశానికి వచ్చారు. గాయపడిన వారిని ఆసుపత్రులకు తరలించేందుకు ఏర్పాటుచేసి పరిస్థితిని అదుపులోకి తెచ్చారు.

3. పోలీసులు పరుచూరు పోలీసు స్టేషనులో, సవర్ణ హిందువులకు చెందిన వారికి కలిగిన గాయాలకు, సంబంధించి ఐ.పి.సి. 147, 148, 307 సెక్షన్ల క్రింద నేరం నెం. 76/85 గాను, మరణించిన, గాయపడిన హరిజనులకు సంబంధించి ఐ.పి.సి. 149 సెక్షనుతోపాటు 147, 148, 324, 307, 395, 302 సెక్షన్ల క్రింద పౌరహక్కుల రక్షణ చట్టంలోని 7వ సెక్షను క్రింద నేరం నెం. 77/85 గాను కేసులను రిజిస్టరు చేశారు. సీనియరు పోలీసు అధికార్లు, జిల్లా కలెక్టరు ఆ గ్రామానికి హుటాహుటిన వెళ్ళి, వారికి అవసరమయిన సహాయాన్ని, రక్షణను కల్పించారు.

4. 17-7-1985 ఉదయ నిందితులు కొట్టినందువల్ల గాయపడిన లేళ్ళ కాంతమ్మ (భర్త సుబ్బారావు)ను 17-7-1985 చీరాలలోని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో చేర్చారు. 18-7-1985 తేదీ రాత్రి సుమారు 8 గంటల 15 నిమిషాలకు ఆమె ఫిర్యాదు చేసింది. తాను స్పృహ తప్పి పడివుండగా ఎవరో వ్యక్తి తనను మానభంగం చేశాడని ఆమె తన ఫిర్యాదులో పేర్కొంది. అయితే ఆ వ్యక్తి ఎవరయినది ఆమె వివరించలేక పోయింది. నేరం నెం. 78/85గా కేసు రిజిష్టరయింది. దానిని సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

5. ఈ సంఘటనలు జరిగిన తర్వాత హరిజనులు చీరాలకు వెళ్ళి చర్చి కాంపౌండులో తల దాచుకొన్నారు. ఈ కేసు దర్యాప్తును సి.బి.సి.ఐ.డి.కి అప్పగించడం జరిగింది పేర్లు తెలిసిన 75 మంది నిందితుల్లో 65 మందిని అరెస్టుచేసి రిమాండుకు పంపడం జరిగింది. మిగతా నిందితులను పట్టుకొనేందుకు ఇంకా కృషి జరుగుతున్నది.

6. ముఖ్యమంత్రిగారు 19-7-85 తేదీన కారంచేడు సందర్శించి ఆ సంఘటనకు గురియైన బాధితుల ఇండ్లకు వెళ్ళి పరామర్శించారు. అంతేగాక, గాయపడి గుంటూరు ప్రభుత్వ జనరల్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న వారిని ఆయన పరామర్శించారు.

హరిజనవాడలో పటిష్టమైన పోలీసు పికెట్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కారంచేడులో 20-7-85 తేదీనుండి పోలీసు స్టేషనును ఏర్పాటు చేశారు. నేను 25-7-85 తేదీన మరియు నా తోటి మంత్రి అయిన సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రిణి శ్రీమతి ప్రతిభా భారతి 28-7-85 తేదీన ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించి, వారికి అవసరమైన రక్షణ,సహాయ పునరావాస సదుపాయాలు కల్పించాము.

7. 1952, విచారణసంఘ చట్టం (1952లో 60వ కేంద్ర చట్టం)లోని నిబంధనల క్రింద ప్రభుత్వం ఈ సంఘటనలనుంచి న్యాయ విచారణకు ఆదేశించింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి సిఫారసు చేసిన ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు రిటైర్డ్ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ పి. రామచంద్రరాజుగారిని ఆ విచారణ సంఘానికి అధ్యక్షులుగా నియమించడం జరిగింది. అయితే, తన నియామకంపై వచ్చిన విమర్శల దృష్ట్యాన్యాయమూర్తి శ్రీ రామచంద్రరాజుగారు ఇటీవలే తన రాజీనామాను సమర్పించారు. ప్రభుత్వం ఆయన రాజీనామాను ఆమోదించింది. ఆయన స్థానంలో మరొకరిని వెంటనే సూచించవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రధాన న్యాయమూర్తిని కోరడం జరిగింది. పని వత్తిడివల్లనూ న్యాయమూర్తుల సంఖ్య తక్కువగా ఉండడంవల్లనో తను ఎవ్వరినీ సూచించే స్థితిలో లేనని తెలియజేశారు. తదుపరి ఈ సమస్య ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని ఒక న్యాయమూర్తిని సదరు విచారణకై సూచించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

8. ప్రభుత్వం ఈ క్రింద వివరించిన సహాయ, పునరావాస చర్యలను తీసుకుంది.

1. (ఎ) హతులైన ఐదుగురి విషయంలో ఒక్కొక్కరికి పదివేల రూపాయలు చొప్పున వారి రక్తసంబంధీకులకు ఎక్స్‌గ్రేషియాను మంజూరు చేసింది.

(బి) మృతి చెందిన ఐదుగురికి దహన ఖర్చులకుగాను ఒక్కొక్కరికి రూ. 500/- వంతున మంజూరు చేసింది.

2. గాయాలు తగలి తాత్కాలికంగా అశక్తులై చీరాల, గుంటూరు ఆసుపత్రులలో చికిత్స పొందుతున్న 18 మంది హరిజనులకు ఒక్కొక్కరికి రూ. 2,000/- వంతున ఎక్స్‌గ్రేషియా మంజూరు చేసింది.

3. మానభంగానికి గురియైనట్లు చెప్పుకొన్న సుబ్బారావు భార్య శ్రీమతి పేర్ల కాంతమ్మకు రూ. 5,000/-ల ఎక్స్‌గ్రేషియా మంజూరు చేసింది.

4. ఆస్తులకు నష్టం వాటిల్లిన 52 మంది బాధితులకు రూ. 23,000ల మొత్తాన్ని మంజూరు చేసింది.

5. మృతి చెందిన 5 కుటుంబాల విషయంలో ఒక్కొక్క కుటుంబము నుండి ఒక సభ్యునికి ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది.

6. ఆరుగురు హరిజనులకు వర్క్ ఇనస్పెక్టర్సుగా నియమించడం జరిగింది.

7. అర్హులైన 32 వితంతువులకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు రు. 50/-ల వంతున పించను మంజూరు చేయడం జరిగింది? అర్హులైన 22 మంది వృద్ధులకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు రు. 30/- వంతున పించను మంజూరు చేయడం జరిగింది.

8. ఏరోజుకారోజు కూలి చేసుకొని బ్రతికే ఈ హరిజనులకు, వారి పిల్లలకు పనిని కల్పించేందుకై జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధికల్పన కార్యక్రమం క్రింద రు. 82,000/- మంజూరు చేయడం జరిగింది.

9. షెడ్యూల్డు కులాలకు చెందిన బాలబాలికలందరికీ చీరాలలోని ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళలో వసతి సదుపాయాలను కల్పించడం జరిగింది. అంతేకాక, వారినందరినీ చీరాలలోని పాఠశాలల్లో చేర్పించడం జరిగింది.

10. ఈ సంఘటనకు గురైన హరిజనులకు 17-7-1985 తేదీ నుండి ఉదయం సాయంత్రం రెండుపూటలు భోజన సదుపాయం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

11. నిత్యావసర వస్తువులను కొనుక్కొనేందుకై హరిజనవాడలో చౌకధర దుకాణం శాఖ నొకదానిని ప్రారంభించడం జరిగింది.

9. పై విధంగా నేరస్తులను పట్టుకొని కేసులు పెట్టేందుకు బాధితులకు పునరావాసం కల్పించి వారిలో విశ్వాసాన్ని కల్పించేందుకు ప్రభుత్వం వీలైన చర్యలన్నింటిని తీసుకుంది. అటువంటి విషాదకర సంఘటనలు మరలా జరగకుండా చూచేందుకు అవసరమైన సకల చర్యలను ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్నది.

ఈ విషయాన్ని తమ ద్వారా ప్రభుత్వ పక్షాన ఈ శాసన సభ ముందు ఉంచుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) : దీని మీద చర్చకు ఒక గంట కేటాయించండి.

[అపోజిషన్ సభ్యులు కొందరు లేచి దీని మీద రెండు గంటలు చర్చకు కేటాయించాలని స్పీకరుగారిని కోరారు.]

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రిగారి రిపోర్టు విన్న తరువాత కంప్లీట్‌గా నా అభిప్రాయం అయితే distortion of factsగా కనిపిస్తోంది. ఒక పద్ధతి ఉంది. పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు రిపోర్టు వ్రాసి పంపించడం ... ...

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరామజోగయ్య (నర్సాపురము) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్. రూల్ 323 క్రింద మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ చేసినప్పుడు వారికి క్వశ్చన్ చేసే అధికారం లేదు. దీని మీద మీరు రూలింగ్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నా డిస్క్రిషన్‌తో చర్చలు జరగవచ్చు.

I am permitting Mr. Baga Reddy to continue the discussion.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి : మనకు ఉన్నటువంటి సాంప్రదాయ ప్రకారంగా పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు రిపోర్టు వ్రాసి పంపించడం మంత్రిగారు ఇక్కడికి వచ్చి చదవడం జరుగుతోంది. పోలీసు డిపార్టుమెంటుకాని ఏదైనా డిపార్టుమెంటువారు కాని - ముఖ్యంగా పోలీసు డిపార్టుమెంటు - మీకు తెలియనిదికాదు తమ తప్పులను కూడా కప్పిపుచ్చుకొనేందుకు ఏదైనా ఎలిబీని చూపెడుతూ ఉంటారని మనవి చేస్తున్నాను. 19వ తేదీనాడు నాకు ఇది తెలిసినప్పుడు నేను ఊరిలో ఉంటిని. అక్కడి నుంచి చక్కగా ప్రకాశం జిల్లాకు వెళ్ళడం, ఒంగోలు టౌన్‌కి వెళ్ళడం, అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్యకర్తలతోను, సమితి ప్రెశిడెంటు వారందరితో మాట్లాడినాను. 20 తేదీ నాటి ఉదయం కలక్టరుతోను, డి. ఐ. జి. తోను మాట్లాడే అవకాశం నాకు కలిగింది, డి. ఐ. జి. గారితో మాట్లాడినప్పుడు నేను ఒక మాట ఆయనను అడిగాను. వారంతా ఊళ్ళో ఉన్నారా అని అడిగాను. దెబ్బలు తిన్న హరిజనులు ఊరిలో లేరు చీరాల వెళ్ళి ఉన్నారని చెప్పారు. నేను ఆయనకు చెప్పాను.

You have to create an atmosphere of Law and Order and request them to return to live in Peace in the Village. The Government has utterly failed in this regard.

అని డి. ఐ. జి. గారికి చెప్పడం జరిగింది. మేము సాయం చేస్తున్నాము వారిని రావాలని చెప్పాము అన్నారు. మీ సాయం కాదండి మీరు ఎట్మాస్ఫియర్ క్రియేట్ చేశారా అని నేను చెప్పాను. ఎంతమందిని అరెస్టు చేశారని అడిగితే ఇంకా అరెస్టు చేయలేదన్నారు. ఇంతవరకు మీరు అరెస్టు చేయకపోతే అట్మాస్ఫియర్ ఎట్లా క్రియేట్ అవుతుందని అడిగాను. నేను తరువాత చీరాలకు వెళ్ళాను. ఆ గ్రామానికి కూడా వెళ్ళాను. కలక్టరు నాతో ఏమి చెప్పారు అంటే ప్రభుత్వం వారికి రు. 10 వేలు మంజూరు చేసింది వారికి ఇచ్చేందుకు మేము పోతే వారు తీసుకోవడం లేదు, మీరు చెప్పి చూడండి వారికి సాయం అవుతుందని అన్నారు, సుమారు అయిదు గంటలు నేను ఆ ఊరిలో ఉన్నాను. అక్కడి వారు చెప్పినది విన్నాను. ఇల్లిల్లూ తిరిగి చూశాను. సుమారుగా అక్కడ హరిజనులలో ముసలివారు, చిన్న పిల్లలు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి అక్కడ ఉంది. ఇది ప్రభుత్వ సాయం, ముఖ్యమంత్రిగారి స్వంతడబ్బుకాదు. ప్రభుత్వ డబ్బు, తీసుకోవాలని నేను వారందరికీ చెప్పితే మేము ఈ డబ్బు తీసుకుంటే మాకు ఏమి అనిపిస్తుందంటే వారు

మమ్ములను చంపినందుకు, మా స్త్రీలను మానభంగాలు చేసినందుకు కాంపెన్సేషన్ అనిపిస్తుంది. మాకు న్యాయం మొదలుకావాలి, తరువాతడబ్బు. న్యాయంజరగకపోతే డబ్బుతీసుకొని ఏమి చేయాలి అన్నారు. న్యాయం తప్పకుండా జరుగుతుందని నేను చెప్పాను.

మేము ఎట్లా నమ్మాలి అని అడిగారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు వారి వెంట చాలామంది వున్నారు. వారిలో కొట్టినవారు, చంపినవారు, మానభంగంచేసిన వారు వున్నారు, వారు బహిరంగంగా తిరుగుతుంటే న్యాయం ఎలా జరుగుతుందని అక్కడున్నవారు అడగడం జరిగింది. నేను హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళాను. అసలు ఏమి జరిగిందని అక్కడ పేషెంట్స్‌ను అడిగాను. నేను చీరాల నుండి గుంటూరు వెళ్ళాను. ఎవరు కొట్టారని అడిగాను. నేను పెద్దగా చర్చించదలచుకోలేదు. ముఖ్యమైన విషయాలు మాత్రం చెప్పదలచుకున్నాను.

Government has failed to create a situation for the Harijans to return to those villages and live in peace.

ఎందుకు ఫెయిల్ అయిందంటే అరెస్టు చేయవలసిన వారిని అరెస్టు చేయకుండా వుండటమే. మంత్రిగారు చదివిన స్టేటుమెంట్ బట్టి అక్కడ ఘర్షణ జరిగినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని వాస్తవ పరిస్థితిని బట్టి ఎటాక్ జరిగినట్లు, తమను తాము డిఫెన్స్ చేసుకోలేని పేద ప్రజల మీద ఎటాక్ చేయడం, కొందరిని చంపడం, స్త్రీలను మానభంగం చేయడం పారిపోతుండగా టయిర్స్ కోసివేయడం, ఆస్తులు నష్టపరచడం ఇలా ఆర్థికంగా, శారీరకంగా, మానసికంగా నష్టపడిన హరిజనులు వున్నారు. ఈ ఇన్సిడెంట్ జరిగిన వెంటనే రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరు గాయపడిన వారు వున్నారు, చనిపోయినవారు వున్నారు, వెంటనే రండి రండి అని పోలీసు ఆఫీసర్స్‌కు ఫోన్ చేస్తే డి.ఎస్.పి. వాహనాలు తీసుకుని వచ్చారు. గాయపడిన వారిని, చనిపోయిన వారిని హాస్పిటల్‌కు తీసుకువెళ్ళాలని ప్రయత్నం చేస్తూ వుండగా ఒక వ్యక్తి వచ్చి బాబుగారు మిమ్మల్ని రమ్మంటున్నారు అని ఆ పోలీసు అధికారికి చెబితే చావు బ్రతుకుల మధ్య వున్నవారిని అట్లాగే వదిలి మొత్తం అందరూ బాబుగారి దగ్గరకు వెళ్ళారు. పోలీసువారు వస్తారు వస్తారు అని రెండు మూడు గంటలు ఎదురు చూసి వారు ఎవరూ రాకపోయేసరికి ఎవరంతట వారు ఎల్లాగో వెళ్ళి హాస్పిటల్‌లో చేరారు. అది ఎంతవరకు నిజమో తెలుసుకోవాలని నేను హాస్పిటల్‌కు వెళ్ళి డాక్టర్లను అడిగాను. వీరిని పోలీసులు తీసుకువచ్చి ఎడ్మిట్ చేశారా అని అడిగాను, ఒక్క పోలీసు కూడా రాలేదు. వీరంతట వీరే వచ్చి జాయిన్ అయ్యారు అని డాక్టర్లు చెప్పారు. నాయుడుగారికి శాల్యూట్ కొట్టడానికి వెళ్ళిన పోలీసులు ఈ పేద ప్రజలను ఎలా రక్షించ గలరని అడుగుతున్నాను. కనీసం హాస్పిటల్‌కు తీసుకువెళ్ళి ఎడ్మిట్ చేయించవలసిన బాధ్యత పోలీసులకు లేదా అని అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, లాయరుగా మీకు తెలుసు. ఎవరైనా పేషెంట్స్ చనిపోయేముందు డయ్యింగ్ డిక్లరేషన్ తీసుకుం

టారు. హాస్పిటల్‌లో అలాంటి డిక్లరేషన్స్ తీసుకున్నారా అని అడుగుతున్నాను. తీసు కోకపోతే ఎందుకు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరి వేసింది. టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ ఇచ్చింది. మంత్రిగారు ఘర్షణ అని చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు డిస్‌టార్షన్స్ ఆఫ్ ఫ్యాక్ట్స్ అని చెబుతున్నాను. అది ఘర్షణ కాదు, ఎటాక్ అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకు 302 సెక్షన్ ఉపయోగించకుండా వెంటనే ఎందుకు అరెస్టు చేయకుండా వున్నారని అడుగుతున్నాను. వెంటనే అరెస్టు చేసివుంటే వాతావరణం ఇలా వుండేది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మీకు కాని, మీ ప్రభుత్వానికి కాని ఇంత చెడ్డ పేరు వచ్చి వుండేది కాదు. ఇప్పటికైనా మించిపోయింది లేదు. వెంటనే ఇంకా అరెస్టు చేయవలసిన వారిని చేయాలి. ఆయారులో ఏమి జరిగిందో అందరకూ తెలుసు. ముగ్గురు హరిజనులను హత్యచేస్తే ఇంతవరకూ ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. హరిజనులనే అరెస్టు చేయడం జరిగింది. ఎవరిని ఎలా ఇరికించాలో పోలీసులకు బాగా తెలుసు. ఎవరిపై ఎలా కేసు పెట్టాలో, ఎవరిని ఎలా తప్పించాలో పోలీసులకు బాగా తెలుసు. కారంచేడు విషయంలో తమ డ్యూటీగా కాకపోయినా మానవత్వంగా గాయపడిన వారిని వెంటనే హాస్పిటల్‌లో చేర్పించాలి. త్రోవనే పోయేవారు కూడా అలా చేరుస్తారు, కాని పోలీసులు వారిని హాస్పిటల్‌లో జాయిన్ చేయించకుండా, డయ్యింగ్ డిక్లరేషన్ తీసుకోకుండా వుంటే వారిని ప్రభుత్వం నెత్తిన పెట్టుకొంటున్నదని నేను అడుగుతున్నాను. నేను మూడు విషయాలు కోరుతున్నాను. ఈ నాటికి వందలాది హరిజనులు చీరాలలో వున్నారు. వారు తిరిగి వారి గ్రామానికి వెళ్ళే పరిస్థితిలో లేరు. అదే గ్రామంతో మొన్న 22వ తేదీన స్త్రీ, పురుషుల్ని కొట్టడం జరిగింది. పెద రబ్బమ్మ కొడుకు పోస్ట్‌మాన్. తనను కొడతారని అతను లీవ్ పెడితే అతనిని, అతని తల్లిని కొట్టడం జరిగింది. అదే రోజు తేళ్ళ చిన కోటయ్యను కొట్టడం జరిగింది. తమను హాయిగా వుండనిస్తారనే నమ్మకం హరిజనులలో కల్గించడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా ఫెయిల్ అయిందనేది నా మొదటి చార్జి. పోలీసువారు ఎడ్మిట్ చేయకుండా, డయ్యింగ్ డిక్లరేషన్ తీసుకోకుండా వుంటే వారిపై చర్య తీసుకోలేదనేది రెండవ చార్జి. రామచంద్రరాజుగారు రాజీనామా చేశారని పత్రికలలో వచ్చింది. వారి గొప్పతనాన్ని అందరూ మెచ్చుకోవలసిందే. కాంగ్రెసుపార్టీ సుప్రీంకోర్టు జడ్జిని ఎపాయింట్ చేయవలసిందని డిమాండ్ చేసింది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇప్పటికీ అవకాశం వుంది కనుక అలా చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఈ విషయంలో శాసనసభ్యులలో విభేదాలు వున్నాయని నేను అనుకోవడం లేదు. అంతేకాదు. ఇది క్లాష్ కాదు కనుక క్లాష్ అనకుండా ఎటాక్ అనే ఒక తీర్మానం ఇక్కడ పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11-00 a.m. శ్రీ మహమద్ రజాబ్ ఆలి :- అధ్యక్షా, గత నెల 17వ తేదీన కారంచేడులో జరిగిన సంఘటన ప్రభుత్వానికి తలవంపులు తెచ్చే సంఘటన అనీ, అగ్రకులాలవారు చేసిన మారణకాండ అని చెప్పక తప్పదు. నేను, ఆంజనేయశాస్త్రిగారు, ఇంకా కొంతమంది

మిత్రులం కలసి వెళ్ళినప్పుడు మాకు కలిగిన అభిప్రాయం అది. దీనిని రాజకీయ విభేదాలతో ఆలోచించకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. పొలిటికల్ ఇష్యూ చేసి బలహీనవర్గాలపై జరిగిన అన్యాయాన్ని మరుగుపరచడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంఘటనను చూస్తే 1976లో జరిగిన సంఘటన గుర్తుకు వస్తున్నది. ధనమదంతో చేసినవారు ఏ కులం వారు అనేది నాకు నిమిత్తం లేదు. ఇది ఘర్షణ కాదు. మదంతో పైశాచికంగా జరిపిన హింసాకాండ అని చూసినవారు చెబుతున్న నగ్నసత్యం. కారంచేడులో 25 వేల జనాభా వుంటే సగం మంది కంభం వలసవచ్చి వుంటున్నారు. అక్కడ ప్రీప్లాన్‌గా 15 జీపులలో, 10 ట్రాక్టర్లలో, 25 మోటారుసైకిళ్ళమీద వచ్చి దాడి చేస్తే హరిజనులు దారి తెన్నూ తోచక పొలాలలోకి పరిగెత్తుతుంటే వెంట తరిమి కొట్టారు, చంపారు. మోసయ్య అనే వ్యక్తి బావి దగ్గర కూర్చుంటే ఆ గ్రామంలో ఏమి జరిగిందీ నాకు తెలియదు అంటున్నా వినకుండా బరిసెలతో పొడిస్తే పేగులు బయటకు వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు వారి ఇంటికి వెళ్ళి మోసయ్య భార్య, వృద్ధురాలు మంచంపై పడుకుని విలపిస్తూ వుంటే ఆమె ప్రక్కన కూర్చున్నప్పుడు మన రాష్ట్రాన్ని పరిపాలిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారు తనను చూడటానికి వచ్చారని, లేచి కూర్చొని ఏదో చెప్పబోయి ఆయన ప్రక్కనే గుండాలు నిలబడివుండటంచేత చెబితే తరువాత ఏమి చేస్తారోనన్న భయంతో ఏమీ చెప్పలేకపోయింది. ఆ గుండాలే కొట్టారని రామారావుగారికి తెలియకపోవచ్చు. ఆయన చూడకపోవచ్చు. కాని ఆయనకు వున్న గూఢచారి సంస్థ ఏమి చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు భూస్వామ్యవర్గాల చేతుల్లో, ధనమదాంధుల చేతుల్లో వుండటంటే దానిని అరికట్టటంలో ప్రభుత్వం విఫలం అయినందుకు హోం మంత్రి అప్పాలజి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇది జరిగినప్పుడు వారు మన రాష్ట్రంలో లేరని నాకు తెలుసు. అక్కడ వున్న డి.ఎస్.పి. భాస్కరరావు నాకు బాగా తెలుసు. అక్కడ వుండి వూడిగం చేస్తున్నాడు.

ఈ బాధితులంతా, మేము హరిజనులము, మా కుటుంబాలనంతా చుట్టుతున్నారు, వలయాకారంగా వుండి, ఛేదించలేకపోతున్నాము. మా మీద పడ్డారు. మమ్ములను రక్షించండి అంటే, శ్రీధర్‌రెడ్డి సర్కిల్ యినస్పెక్టరు వున్నాడు, భాస్కరరావు వున్నాడు మీరు చనిపోయిన తరువాత మీ శవాలను తీసుకొని పోతామన్నారు. అందుకని ఆ చార్జి పెట్టవలసి వుంటుంది వారి మీద. ఆ భాస్కరరావు ఒక్కడే అక్కడ అంతా వూడిగం చేయదలుచుకున్నాడు. డిసిప్లిన్ వయలెట్ చేసి యిష్టం వచ్చిన పద్ధతిలో వ్యవహారం సాగించడం జరిగింది. అతనికి నిజంగా శాంతిభద్రతలు కాపాడాలని వుండి వుంటే, తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం పైన బురద చల్లకుండా కాపాడాలనే చాకచక్యం అతనిలో వుండి వుంటే యిరు పక్షాలకు సంబంధించి అటువైపున గాలిలోకి ఒకసారి యిటువైపున గాలిలోకి ఒకసారి కాల్పులు జరిపి వుంటే సమానంగా వ్యవహరించినట్లు వుండేది, కాని యీ పని

చేయకుండా, మీరు చావండి అని తెల్లజెండా ఎత్తితే ప్రభుత్వం మన చేతిలో వున్నా, శాంతిభద్రతలు అక్కడి వారి చేతిలో పెట్టుకొని ఆరుగురిని అహుతి చేశారు. ఇది భరించడానికి వీలులేదు. దీనిని ఏదో రకంగా ఘర్షణ రూపములో సాచివేత కార్యక్రమానికి పూనుకుంటే ఆ పాప పరిహారం చెల్లించవలసి వుంటుంది. 1966లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాములో ఒక జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు ముగ్గురు స్త్రీలను, ముగ్గురు పసిపాపలను బలిచేసి వంద కోట్ల రూపాయలు దోచుకొని పోతే తరిమెల నాగిరెడ్డిగారు ఉపనాయకుడిగా వుండి యీ అసెంబ్లీలో పెద్ద పోరాటం జరిపారు. కరుడుగట్టిన భూస్వామ్యవర్గాలు కాంగ్రెస్‌లో తిష్టవేసుకొని వున్నారని, తిమ్మారెడ్డి ఎకసికలకు, భూస్వాముల అప్రెషన్ కు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన సంగతి గుర్తుకు తెస్తున్నాను. ఇవాళ దీని కొరకు కూడా పోరాటం చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. అక్కడ జరిగినటువంటి నిజమైన ఫాక్ట్సును చెప్పాలి. వెనుకటి పద్ధతిలో చేస్తే ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఫ్లాం అవుతుందని చెప్పగలను. ఆ ప్రాంతములోని ఆర్తనాదాలు, హరిజనులలో వున్న భావాలు, నిన్నటి దాకా వున్న కాన్ఫిడెన్సును పోగొట్టుకోవలసి వచ్చింది. ఇది యిరుపక్షాలకు వచ్చిన ఘర్షణ కాదు. మీ ద్వారా ఒకటి చెబుతున్నాను. కమ్మవారు ఏకమైనారని నేను చెప్పలేను. రెడ్డివారు కమ్మవారు అని మాకు ఏమి లేదు, మేము అహర్నిశలు అందరిలో వుంటాము. అక్కడ యీ పొగరు ఏ స్థాయికి చేరిందంటే, మండలి రాబుదయ్య, రామానాయుడులాంటి మరో అయిదుగురు కుటుంబాల వారిని బహిష్కరించారు. మీరు మాదిగవారికి పుట్టారా అని అడుగుతున్నారు. అయిదు కుటుంబాల వారిని సాంఘిక బహిష్కారం చేశారంటే అక్కడ ఫ్యూడల్ సెటప్ ఎట్లా వుంది, మదాంధకారం ఎట్లా వుందనేది హోం మంత్రిగారు గుర్తించాలి. ఆది ఎంత పరాకాష్టను చేరుకుందో ఆలోచించండి. మీరు విశ్వాసం యిచ్చి పొమ్మంటున్నారు. కాని ఆ వర్గములో వున్న ప్రజలను వెంటవేస్తున్న దశకు దిగజారిపోయిందంటే అంత పరాకాష్టకు చేరుకున్నదంటే ఏ రకంగా ఒకరినొకరు ప్రాణాలు తీసుకొని రక్తం త్రాగుతారో గమనించాలి. అదేరకంగా 18, 20 మంది స్త్రీలను గాయపర్చారు. ఘర్షణ అంటే మగవారితో ఘర్షణ వుంటుంది గాని ఆడవారితో ఘర్షణ ఏమి వుంటుంది?

మిస్టరు స్పీకరు:- రజాబ్ అలీగారు, యింకా చాలామంది మాట్లాడవలసిన వారున్నారు. మీరు తొందరగా ముగించండి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలి :- నేను కళ్ళారా చూశాను. మా సిపిఐ తరపున వెళ్ళి వచ్చిన ప్రత్యక్ష సాక్షిగా చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం సెట్‌రైట్ చేసుకోడానికి అక్కడ జరిగిన వాస్తవాలను చెబుతున్నాను. అతిశయోక్తి కాదు, ఆవేదనతో చెబుతున్న మాటలు. ప్రభుత్వం సెట్‌రైట్ చేయాలి. ఈ రకమైనటువంటి కార్యక్రమాలు ఎక్కడా జరగడం లేదా అంటే జరుగుతున్నాయి. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో- రాజీవ్ గాంధీగారి

రాష్ట్రములోనే జరిగినవి. జరగడం లేదని కాదు. కాని యిటువంటి సంఘటనలకు చిత్త శుద్ధితో ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టాలి. ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఎంతో మందిని సామూహికంగా చావగొట్టడం అవతలి వైపున ఒకరు కూడ గాయపడకుండా వుండడం ఎందుకు జరిగింది ? శవాల ముఖాలను ముక్కులను చెక్కేసి వెడతారా. పోలీసు చిత్తశుద్ధితో వుంటే ఆంధ్ర దేశం కోడై కూస్తుందా ? శవాల ముఖాలను చెక్కేసి అక్కడ పెడితే మావాడు కాదని గుర్తు పట్టకుండా వుండడానికా? అంటే కోతి వచ్చింది గోడ అవతల పారవేద్దామనా? ఏమిటి? ఇది బలహీనవర్గాలపైన జరిగిన సాంఘిక అన్యాయం. ఎవరు ఏ రకంగా మొదలుపెట్టారు? నిజమైన కల్‌ప్రిట్స్ యింతవరకు అరెస్టు కావడంలేదు. వారందరు హైదరాబాదులో కూర్చుంటున్నారు. పవరును ఎసర్ట్ చేసుకుంటున్నారు. నిజంగా అక్కడ ఉదారంగా ఖర్చుపెట్టి- 50, 60 వేలు ఖర్చుపెట్టి- ఆదుకున్నవారు వున్నారు. బాధితులను ఆదుకున్న అలాంటి ఉదార స్వభావులను ప్రశంసించవలసి వుంది. ఈ రకంగా జరిగిన కారంచేడు ఉదంతం గురించి అందరు ఆలోచించాలి. ఆ గ్రామములో జరిగిన అన్యాయాలను పరిశీలించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళారు. ఎంతో ఆవేదనతో వెళ్ళారు. అయితే ముఖ్యమంత్రిగారి విషయములో ఎక్కడ అనుమానానికి తావు ఏర్పడుతున్నది? అక్కడ జరిగినటువంటి సంఘటన గురించి గూఢచారి సంస్థ వారికి చెప్పిందా లేదా అనేది ఆలోచించాలి. అక్కడ అది అంతా చూచిన తరువాత గుంటూరు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం చేసి చీరాలను నెగ్లెక్ట్ చేయడంవల్ల, మీకు అక్కడ వున్నటువంటి సంబంధాల ద్వారా మీరు స్వయంగా గాయపడ్డారు. ఆ రకంగా పొరపాటు చేయబట్టే యీ రకంగా అనుమానించడానికి తావు ఏర్పడుతున్నది. 20 మంది ఆడవారిని చీర పైకెత్తి మోకాళ్ళపై ప్రాంతములో బరిసెలతో పొడిచారు. ఏ స్త్రీ అయినా మానభంగం జరిగిన తరువాత చెప్పుకుంటుందా? కారంపూడి యుద్ధములా జరిగిపోయింది. ఎవరైనా జరిగిన అవమానాన్ని, మానభంగాన్ని చెప్పుకోవడానికి ముందుకు రారు. మీరు చూచిన విక్టోరియమ్మ మరియమ్మలు ఆ రకంగా గురి అయినవారే. దొడ్డ రమేష్ ఆ విధంగానే చనిపోయాడు. అతనికి భార్య వుంది, 14 సంవత్సరాల అమ్మాయి, బాల్యవివాహం జరిగింది. మగడు చనిపోయాడంటే తెలియని పరిస్థితిలో వుంది. అందుకని యీ విషయము నిష్పక్షపాతంగా విచారించి దోషులను ఖచ్చితంగా శిక్షించాలి. ఇలాంటి సోషల్ అప్రెషన్‌కు వ్యతిరేకంగా 40 ఏండ్లనుండి మేము పోరాడుతున్నాము. ఇకముందు కూడ పోరాడుతాము- స్నేహ పార్టీ అనేది లక్ష్యపెట్టము. దీనికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేస్తామని మనవిచేస్తూ యీ విషయానికి న్యాయం కలగజేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సజ్జా చంద్రమౌళి (చీరాల) : అధ్యక్షా. ఈ దురదృష్టకరమైన సంఘటన నా నియోజకవర్గంలో జరిగింది. అందుకు నేను చాలా విచారిస్తున్నాను. ఏ సభ్యసమాజంలో అయినా దీనిని ఖండించక తప్పదు. ఈ సందర్భంలో కొన్ని వాస్తవాలు బైటకు తీసుకొని రావలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజున దీనిని ఒక ఇష్యూగాచేసి డిస్కస్ చేయ

వలపిన దుర్గతి పట్టినందుకు నాకు కూడా చాలా చింతగా ఉంది. ఇది 17వ తేదీ ఉదయం జరిగిన సంఘటన. బలహీన వర్గాలవారిని బలవంతులు తరిమితరిమి కొట్టడం జరిగిందని కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. ఇది వాస్తవ విరుద్ధం కాదు, యదార్థం. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం చేయవలసిన విధానంలో కొన్ని లాప్సెస్ ఉన్నాయని ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పడం కొంత వాస్తవ విరుద్ధంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి సంఘటనలు అక్కడక్కడ జరుగుతూ ఉంటాయి. ఎమోషనల్, ఇంబాలెన్స్‌డ్‌గా ఉన్నటువంటి వ్యక్తులు ఉన్నందువల్ల అప్పటికప్పుడు ముందుగా అనుకోకుండా జరుగుతూ ఉంటాయని మనకందరికి తెలుసు. ఇటువంటి సంఘటనలు ఇదివరకు ఎన్నో జరిగాయి. కొత్తూరు జగన్నాథపురంలో కాల్చి చంపలేదా? ఇంద్రవెల్లిలో జరుగలేదా? జరుగుతున్నాయి. నిజంగా దోషులైనవారిని శిక్షించవలసిందే. నేను 17వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజంటేషను ఇచ్చుటకు హైదరాబాద్‌లో ఉండడం జరిగింది. ఈ సంఘటన జరిగిందని తెలిసిన వెంటనే నేను అక్కడికి వెళ్ళడం జరిగింది. నేను అక్కడికి వెళ్ళిన వెంటనే అంటే 18వ తేదీన క్షతగాత్రులను చూడడం జరిగింది. ముఖ్యంగా అక్కడ మన రెవిన్యూ అధికారులు - కలక్టరు అయితేనేమి ఆర్.డి.ఓగారు అయితేనేమి ఎమ్. ఆర్. ఒగారు అయితేనేమి, ఇతరులైతేనేమి 17వ తేదీ రాత్రికి వారిని హాస్పిటల్‌లో అడ్మిట్ చేయడం, వారికి అనేక రకాలుగా రక్షణలు కలుగజేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడికి పోలీసువారిని తీసుకొని రావడం జరిగిందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించిన తరువాత కలెక్టరుగారు 19వ తేదీన కొన్ని రాయితీలు ప్రకటించడం జరిగింది. చనిపోయిన వ్యక్తి కుటుంబానికి 10 వేల రూపాయలు చొప్పున ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా ఇంకా కొన్ని ఆర్థిక సహాయాలు చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. అది నేను మళ్ళీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఆ రోజున మేము కోరిన వెంటనే వ్యవధి తక్కువ ఉన్నప్పటికి ముఖ్యమంత్రిగారు మా ప్రాంతానికి 19వ తేదీన రావడం జరిగింది. వారి రాక అందరికి ఎంతో ధైర్యాన్ని కలిగించింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో బాధతో, కన్నీళ్ళతో ఆ ఆర్తనాదులను చూసి చలించిపోయారు. వారికి మనసు కలిగిపోయింది. ఇటువంటి సంఘటన జరిగినందుకు నేను సిగ్గుపడుతున్నానని, విచారిస్తున్నానని చెప్పారు. 17వ తేదీన చనిపోయినటువంటి వ్యక్తుల శవపరీక్షలు జరగడం, ఆ శవాలను 18వ తేదీకి డిస్పోజ్ చేయడంలో రెవిన్యూ అధికారులు ఆర్‌టిసి వారి బస్‌లను తీసుకొని వచ్చి వారు కోరిన చోటకు ఆ నాలుగు శవాలను తరలించడం జరిగింది లోకల్‌గా ఉన్న వాన్సును ఏర్పాటు చేసి గవర్నమెంటు హాస్పిటలుకు తీసికొనిపోవడం జరిగింది, గవర్నమెంటు హాస్పిటల్‌లో వారికి శ్రద్ధగా వైద్యం చేయాలని ఆదేశించడం జరిగింది. వారు ఎంత పలుకుబడిగలవారైనా, ఎంత ధనికులు అయినా దీనితో సంబంధమున్నటువంటి వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా శిక్షించాలని అధికారులకు, ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రతిపక్షాలవారు బంద్ కార్యక్రమం ఒకటి చేబట్టారు.

ఆనాడు ప్రతిపక్షాలవారు బంద్ కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయడం మనకందరికి తెలుసు. రాష్ట్రంలో అలజడి లేకుండా ఉండడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షాలవారి బంద్ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించవద్దని కోరడం జరిగింది. వారు అది వినిపించుకోకుండా బంద్ ఏర్పాటు చేశారు. మేము కూడా సహృదయంతో బంద్ కార్యక్రమం సక్రమంగా నిర్వహిస్తే బాగుంటుందని, దానిని ఇష్యూ చేయకుండా ఉంటే బాగుంటుందని, మరల రెండవ కారంచేడు చేయకుండా ఉండాలని మా కార్యకర్తలకు ఏవిధమైన కౌంటర్ ఎటాక్సు లేకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ఉందని చెప్పడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారి మీద ఇంకొక అభియోగం చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు గుంటూరు గవర్నమెంటు హాస్పిటలుకు వెళ్ళి చూశారు కాని చీరాల వెళ్ళి చూడలేదని అన్నారు. దెబ్బలు బాగా తిని ప్రమాద పరిస్థితిలో ఉన్నవారు గుంటూరులో ఉన్నారు. అక్కడ వారిని చూడడం జరిగింది. మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని చీరాల గవర్నమెంటు హాస్పిటలుకు తీసుకొని వస్తామని ముందుగా చెప్పాము. కాని అక్కడ కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలు, ఇతర పార్టీలకు సంబంధించినవారు ఆ హాస్పిటల్ గేటు ముందు బైటాయింపు చేసి మా డిమాండ్సు ఇవి చూడండి, లేకపోతే మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని లోపలకు పోనీయము, గొడవ చేస్తాము, ఘెరావ్ చేస్తామని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి వస్తే రాళ్ళు విసరాలనే పద్ధతిలో ఉన్నారు. అందుచేత ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి రానందువల్ల మంచి జరిగిందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి వచ్చి ఉంటే రాళ్ళు విసిరి లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషను బాగుండకుండా చేసేవారు. అది ఇంకొక కారంచేడు అయ్యేది. ఆ పరిస్థితి తప్పినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిని లోపలకు తీసుకొని వెళ్ళనీయండి, తరువాత అనేక సదుపాయాలు అడుగవచ్చు. కావలసిన కోరికలు కోరవచ్చు. ఎవరైతే దెబ్బలు తిన్నారో వారు తమ అభిప్రాయాలు చెప్పవచ్చు అంటే వారు ఒప్పుకోలేదు. హోంమినిష్టరు శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావుగారు కూడా అక్కడికి వచ్చారు. వారితోబాటు మేమందరం తిరిగాము. దానికి ముందు శ్రీ బాగారెడ్డిగారు వచ్చినప్పుడు వారిని కలిసి చెప్పడం జరిగింది. శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావుగారు వచ్చినప్పుడు ఢిల్లీనుంచి శ్రీమతి రాందులారీ సిన్హాగారు కూడా వచ్చారు. శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావుగారు ఎంతో గౌరవంగా ఆమెకు ఎదురు వెళ్ళి పరిస్థితి ఇది అని చెప్పే సమయంలో మీ సలహాలు నాకు అక్కరలేదు. మీ రిప్రజంటేషన్సు మాకు అక్కరలేదు. ఇవన్నీ అబద్ధాలని చిత్రీకరించి అక్కడున్నటువంటి వాతావరణాన్ని భగ్నంచేసి అలజడిని, అశాంతిని కలుగజేసి పోయింది. ఇదే ఉద్దేశాన్ని కాంగ్రెస్ పార్టీవారు కావాలని చేస్తున్నారా అనే అనుమానం మాకు కలిగింది. బలహీన వర్గాలకోసం సానుభూతి తెలియజేయాలి కాని అది ఆసరాగా తీసుకొని మొసలి కన్నీరు కారుస్తూ వారికి ఏదో చేస్తాము, వారు తప్పు చేశారని విమర్శించడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఈ ఇష్యూను ఇట్లాగచేస్తే వారికి స్థానం వస్తుందని శ్మశానవాటికలో బొగ్గులను ఏరుకునే పద్ధతి కాని శవాలమీద రాజకీయాలు చేసే పద్ధతి కాని మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

11-30 a.m. ఇందులో రాజకీయాలు ఉన్నాయన్నారు. అక్కడ 17, 18, 19 బూతులు ఉన్నాయి. వాటిలో టిడిపి వచ్చింది. తెలుగు దేశానికి వోట్లు వెయ్యలేదు. అందువల్ల హింసించారు. అనే అభిప్రాయం సరైంది కాదు. ప్రభుత్వము, పోలీసులు వారికి సహాయం చెయ్యాలనే చూశారు. కానీ కొందరు దానిని భగ్నం చేయాలని చూస్తున్నారు. వారు కారంచేడు తిరిగి వెళ్ళడానికి అడ్డుపడుతున్నారు. కొందరు కాంగ్రెస్‌వారు డబ్బు ఇచ్చి ఏజిటేషన్ తెప్పించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఏ లోపం లేకుండా ముఖ్యమంత్రి వారికి అన్ని సదుపాయాలు కలుగజేశారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :- అధ్యక్షా, ఈ కారంచేడు సంఘటన సభ్యసమాజం యావత్తు తలవంచవలసిన సంఘటన. ఇటువంటి సంఘటనలు ఎక్కడ జరిగినా అందరూ ఖండించాలి. ఫ్యూడల్ శక్తులు, భూస్వామ్య శక్తులు కులవ్యవస్థ, మత వ్యవస్థ, సాంఘిక ఆర్థిక స్థాయిలలో వస్తున్న దుష్ట సంప్రదాయాలకు ప్రతిబింబంగా ఈ దేశంలో అనేక సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. ఈ కారంచేడు సంఘటన మరొకసారి అణగారివున్న జనం ఏ స్థితిలో ఉందో తెలుపుతున్నది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 38 సంవత్సరాలు అయిన తరువాత ఆరు ప్రణాళికలు వచ్చిన తరువాత కూడా గ్రామాలలో ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితులు కొందరు పెట్టుబడిదారులు, దురహంకారులు బలహీనంగా ఉన్నవారిని అణచి వేయడానికి ఇంకా ఎలాంటి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అవకాశాలు ఎలా పెరిగిపోతున్నాయి తెలుసుకోడానికి ఇది ఒక ఉదాహరణ. దీని పరిష్కారానికి, ఇటువంటి సంఘటనలు భవిష్యత్తులో జరగకుండా రూపుమాపడానికి చేస్తున్న సూచనలతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. దుష్టులను శిక్షించాలి, బాధితులను రక్షించాలి. మరొక సంఘటన జరగదనే హామీ ఉందా ? దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మొత్తం సమస్య దృష్టిలో పెట్టుకుని - ఈ సమస్యలో ఎంత చరిత్ర ఇమిడి ఉంది- ఎన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి - పరిష్కారానికి ఎవరి బాధ్యత ఎంత ఉంది- ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవస్థలో పెద్ద మార్పులు తీసుకురాకుండా వీటికి అవకాశం లేదనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటూనే - హోమ్ మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్ దృష్టిలో పెట్టుకుని- ఘర్షణ ఏమన్నా జరిగిందా అని చూడాలి. ఈ పెత్తందారీ శక్తులు- పార్టీలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా- కమ్యూనిస్టు పార్టీలో కూడా భూస్వామ్య శక్తులు అడ్డం వచ్చినా- గమనంలో పెట్టుకుంటూ- ఇటువంటి శక్తులు అటువంటి పనులు చేస్తాయి అని గుర్తించాలి- అటువంటివారు చేస్తారు చేయరు అనేది కాదు. అంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రి కారంచేడులో ప్రకటించిన అభిప్రాయాలకు కొన్ని సందులు ఉన్నట్లు ఈ ప్రకటన చేయడం సరికాదు. భూస్వామ్య విధానానికి ఫ్యూడల్ విధానానికి కులతత్వం లేదు మతతత్వం లేదు- అన్ని కులాలవారు కలిసే చేస్తారు. ఈ విశాలమైన భావాలతో దానిని అర్థం చేసుకుని, అటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చేయడానికి- వారు ఆ గ్రామంలో తిరిగి నివసించడానికి- మన అభిప్రాయాలు

ఒకచోట ప్రోదిచేసి, వారు ఆ గ్రామంలో ఉండటానికి ధైర్యం కలిగించడానికి ప్రయత్నం చేయకుండా- దానిని చిన్న చిన్న విషయాలకు వాడుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తే- మనం వారికి అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. ఆ బాధితుల సమస్యలను కొన్ని ప్రయోజనాలను సాధించడానికి ఉపయోగించుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు కూడా కనపడుతున్నది వారి సమస్య అడుగున పడిపోతున్నది, కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలు కూడా ఇందులో తీసుకురావడం జరిగింది. బాధ్యతగల ఒక కేంద్ర మంత్రి, కనీస సంస్కారం లేకుండా ఈ రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలకు బాధ్యత వహిస్తున్నమంత్రిని అవమానించేహక్కు కేంద్ర మంత్రికి లేదు. ఈ ప్రభుత్వం తప్పు చేస్తే, ఆ తప్పును ఏ పద్ధతిలో చర్చించాలో ఒక పద్ధతి ఉంది. ఆ బాధితుల దగ్గరే రెండు ప్రభుత్వాలూ వివాదపడుతున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. ఎక్కువ అధికారాలు ఉన్న ప్రభుత్వం తక్కువ అధికారాలు ఉన్న ప్రభుత్వంతో తగాదా పడుతున్నట్లు మాట్లాడటం సబబుగా లేదు.

రాజ్యాంగం దెబ్బ తింటుంది. అందువల్లనే యీ విషయం గమనంలో ఉంచుకోవాలి. మనకు యెన్ని కష్టనష్టాలు వచ్చినప్పటికీ బాధ్యతాయుతంగా నిర్వహించడం అనేది, యిటువంటి వాటిలో లేవు. యీ విధంగా మాట్లాడవలసివస్తుందనేది ప్రతి ఒకరు గమనంలో వుంచుకోవలసిన అవసరం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మన సభ నోటీసుకు తీసుకురావలసిన విచారకరమైన విషయం యేమిటంటే జస్టిస్ రామచంద్రరాజుగారు, కనీస వాస్తవాలు తెలుసుకొని పెద్దలు వ్యాఖ్యలు చేసివుంటే తాను రాజీనామా చేసి వుండేవాడిని కాదని చాలా బాధతో ఆయన రాజీనామా చేసినారు. ఏ జడ్జి యెటువంటి న్యాయం చేస్తారనే దానిలో మాకు యేవో కొన్ని అభిప్రాయాలు వున్నాయి. ఇటువంటి వాటిలో ఒక వ్యక్తిని విమర్శించే పద్ధతులు ఆ రకంగా ఆయన రాజీనామాకు దారితీసి, అసలు విషయాలు మరుగున పడిపోయి యితర విషయాలు చర్చకు వచ్చేటటువంటి పద్ధతికి దారితీయడం జరిగింది. అసలు యిటువంటి వ్యాఖ్యలు చేసి వుండవలసింది కాదు. జస్టిస్ రామచంద్రరాజుగారు రాజీనామా చేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చినందుకు విచారం తెలుపుతున్నాను. తర్వాత ఈ దేశంలో, ఈ రాష్ట్రంలో సాంఘిక అసమానతలు, ఆర్థిక అసమానతలు వున్నటువంటి పరిస్థితిని అవకాశంగా తీసుకొని భూస్వామ్య, ఫ్యూడల్ శక్తులపై యిప్పటికీ కూడా యే ప్రభుత్వం వున్నా కూడా తమ ప్రత్యేక అధికారాలను, యే విధంగా అమలుపరుస్తున్నారనేది మనందరం గమనించాలి. ఆ రకంగా దుర్మార్గాలను తాత్కాలికంగా ఐనా నివారించడానికి నిజమైన దోషులకు తీవ్రమైన శిక్షలు పడేటట్లు చేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మనందరికీ తెలిసిన నిందితులు తప్పించుకొనేదానికి దారితీసేటటువంటి చట్టాలు సవరించి, ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వెనుకబడిన వర్గాలపైన దాడులు చేసే వారిపైన శిక్షలు పడేటట్లు చేయాలని, ఆ విధంగా చట్టాలను సవరించాలని కోరుతున్నాను. ఈ కారంచేడు సంఘటనలో మరణించిన హరిజన్ కుటుంబాలకు పట్టి సానుభూతి తెలియజేయడం కాదు. అక్కడున్నవారు యేమి చేయలేని అయో

మయ పరిస్థితిలో వున్నారు. దానిని సరియైన మార్గంలో పెట్టాలంటే ప్రభుత్వపక్షం, ప్రతిపక్షాలు అందరూ కలిసి చర్చించి పరిష్కారమార్గం ఆలోచిస్తే తప్ప లేకుంటే పరిస్థితి పరాకాష్ట చెందుతూ యెక్కడో బొగ్గులో పొగ రావడానికి పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని దాని పరిష్కార మార్గానికి అందరూ ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఆదినారాయణరెడ్డి (కందుకూర్) :- అధ్యక్షా, యీ కారంచేడు అనేది ప్రకాశం జిల్లాలో ఒక గ్రామము. ఆ జిల్లానుంచి యెన్నికయిన శాసనసభ్యులలో నేను ఒకడిని. ముఖ్యంగా యీ సంఘటన గురించి మాకన్నా ముందు చెప్పిన పెద్దలు వివరించడం జరిగింది. నేను కూడా ఆ గ్రామంలోకి వెళ్ళి చూడటంజరిగింది. ఈ సందర్భంగా నాకు కొన్ని అనుమానాలున్నాయి. ఆ అనుమానాలకు సంబంధంగా యీ స్టేట్‌మెంటులో యెక్కడా కనపడడం లేదు. కాబట్టి వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రావలసి వుంది. ముఖ్యంగా 16వ తేదీ ఉదయం 7-30 నుంచి 8-00 వరకు యీ మధ్య కాలంలో దాదాపు అర్ధగంటలో యీ సంఘటన జరిగినట్లుగా వుంది. అంతకు ముందు యేదో తగాదా సందర్భంగా ఆ గ్రామములో కొంతమంది పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ వున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఇది కుగ్రామం కాదు. రెవెన్యూ మండలం. చీరాలకు దగ్గర దగ్గరగా 3 లేక 4 మైళ్ళ లోపల వున్న గ్రామము. మంచి రహదారీ వసతులు కూడా వున్నాయి. పోలీసు డివిజినల్ హెడ్‌క్వార్టర్స్, సర్కిల్ హెడ్ క్వార్టర్స్ యివి రెండూ చీరాల గ్రామములోనే వున్నాయి. ఈ సంఘటన జరగడానికి ముందు కొంత ప్లాను ఉండి ఉండాలి. లేకపోతే ఒక అర్ధగంటలో ఈ సంఘటన అప్పటి కప్పుడు ఉద్రేకంతో జరిగేది కాదు. ఈ సంఘటన జరుగుతుందని తెలిసి చీరాలకు వర్తమానం పోయినప్పుడు అక్కడను 20 నిముషములలో పోలీసు బలగం వచ్చి యింత మారణహోమం, ఆస్థులు కొల్లగొట్టడం, మానభంగాలు జరిగి ఉండేదికాదు. ఇంత జాప్యం యెందుకు జరిగిందో అర్థం కాకుండా ఉంది. ఇది జరిగిన 4 రోజుల వరకు అరెస్టులు జరగకుండా ఉండడం అనుమానానికి అవకాశం యేర్పడుతున్నది. ముఖ్యంగా మా లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ బాగారెడ్డిగారు ఆ గ్రామం వెళ్ళినప్పుడు వారితో మేము కూడా వెళ్ళడం జరిగింది. ఆ గ్రామంలో చేరి ఉన్న హరిజన వాడకు సమీపంలో ఉన్న కళ్యాణ మండపం దగ్గర డి.ఎస్.పి. ఉండడం జరిగింది. కాని మా పార్టీ లీడర్ బాగారెడ్డి గారికి వారు అక్కడజరిగిన సంఘటన గురించి వివరించిన విషయంయెక్కడాకనపడలేదు. బాగారెడ్డిగారు కారులో తిరిగి వెళ్ళిపోయేటప్పుడు మామూలు కర్టెసీగా మీరు వచ్చింది మాకు తెలియనే తెలియదని వారు చెప్పడం జరిగింది. బాగారెడ్డిగారితో యితర కాంగ్రెసు కార్యకర్తలతోపాటు నేను కూడా అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు గమనించింది యేమిటంటే అక్కడ ఉన్నవారు పోలీసు బలగాన్ని చూచి నోరు విప్పి చెప్పలేనట్లుగా కనిపించింది, ఆ ప్రక్క ఊరిలో ఉన్నవారు కూడా భయంతో చెప్పకుండా ఉన్నారు, తర్వాత అర్థ

గంటకు డి. ఎస్. పి. ఆ ఊరి లోపలకు వచ్చి వారేమి చేస్తారు, యేమి చేసినా మేమే చేయాలని అక్కడ వారికి ఓపెన్‌గా చెప్పడం విన్నాము. యీ జరిగిన సంఘటన గురించి దాచేస్తూ రాజకీయ స్వార్థాల కోసం లేక స్థానికంగా ఉండే పలుకుబడిని పెంచు కోడానికి యీ సమస్యను తీసుకుపోతున్నారనే దానిలో వాస్తవం ఉంది. వాస్తవమదే. భారతీయ పౌరుడు హక్కులు పరిశీలించే సివిల్ రైట్స్‌ను కూడా ఖాతరు చేయడం లేదు. అక్కడ జరిగినటువంటి దారుణమునకు కారణం సర్గ్గలు అని చెప్పే దాని కన్నా పోలీసులే దీనికి కారకులు అని గట్టిగా చెప్పదలచుకున్నాను. పోలీసు వారి మద్దతు లేనిదే వీరు ఈ దారుణం చేయలేరు. హోం మినిస్టరుగారు క్లాష్ అన్నారు. కాని నేను బేడింగ్ అంటాను. లోరీలలో, ట్రాక్టరులలో వెళ్ళి వారిని చంపారు. వారిని రోడ్డుమీద చంపలేదు. తరిమి తరిమి పొలాల్లో చంపారు. అంటే ఇది క్లాష్ కాదని హోం మినిస్టరుగారికి తెలియ చేస్తున్నాను. 10,000 లు 5,000 రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. మా పార్టీ తరఫున కూడా కొన్ని నిధులు ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడ హరిజన వాడలో వారి యిండ్లు అన్ని నాశనము చేశారు. వంట సామాను అంతా పాడు చేశారు. పాకలు పీకి వేశారు. వారిని రీహెబిలిటేట్ చేయడం కోసము యిండ్లు మంజూరు చేస్తున్నారు. దాదాపు 1000 రూపాయల వరకు అవసరము ఉంటుంది కాబట్టి అటువంటి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగపడరాయి అనే ఉద్దేశ్యముతో పెద్దలుబాగా రెడ్డిగారు కొంత మొత్తాన్ని సహాయం చేద్దామని అభిప్రాయ పడ్డారు. ఆ సహాయం వారు తీసుకోలేదు. అన్నము వండి పెడతామన్నారు చౌకదుకాణాలు పెట్టారు. కారంచేడులో హరిజనులు లేరు. చీరాల వచ్చి ఐక్యనగర్ కాలనికట్టుకుంటున్నారు. అక్కడ వీరి కోసము స్వచ్ఛంద సంస్థలు పేట పేటకు తిరిగి చందాలు వసూలు చేసి భోజనాలు వండిపెడుతున్నారు. క్షతగాత్రుల కుటుంబాలకూ సేవా స్వచ్ఛంద సంస్థలు పని చేస్తున్నాయి. దీనికి రాజకీయ రంగు పులమ నవసరం గాని అవస్థగాని లేదు. దీనితో కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధము లేదని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందు లకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు) :- అధ్యక్షా, పూజ్యులు. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ యన్. టి. రామారావు గారు ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టి హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన వర్గాల సంక్షేమ కోసము ఎన్నో పథకాలు చేపడుతూ ఉంటే అక్కడ ఇటువంటి సంఘటన జరగడము చాలా విచారకరము. తోటి హరిజన శాసనసభ్యుడిగా దీనిని నేను ఖండిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఈరన్న (ఆలూరు) :- కారంచేడులో జరిగిన సంఘటన గురించి చెప్పండి.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :- నేను ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత 19 వ తేదీన కారంచేడు వెళ్ళాను. అక్కడ బాధితుల బాధలు వ్యక్తము చేశారు. వారికి సహాయం అందుతూంది.

కారంచేడు నుంచి కొంతమంది వెళ్ళినారని తెలిసినది. ముఖ్యమంత్రిగారు కారంచేడు వెళ్ళినప్పుడు నేను అక్కడనే ఉన్నాను. అక్కడకు ముఖ్యమంత్రిగారు హెలికాప్టరులో వచ్చినప్పుడు నేను అక్కడనే ఉన్నాను. తోటి శాసనసభ్యులు కూడా అక్కడనే ఉన్నారు. మేము వారిని అడిగినప్పుడు సహాయం అందిస్తే కొంతమంది వెళ్ళడానికి సంసిద్ధత వ్యక్తము చేశారు. అక్కడ హరిజనులనుద్దేశించి ప్రసంగించారు. పోలీసు అఫిషియల్స్ కూడా ఉన్నారు. వారితో మాట్లాడినారు. విజయరామారావుగారు అక్కడనే ఉన్నారు, వారితో కూడా మాట్లాడినారు. అక్కడ బాధితులను ఓదార్చారు. వారి యిండ్లను సందర్శించారు. మోసయ్య భార్య వీరమ్మ చెప్పినదంతా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధగా విని ఆమె మంచము దగ్గర కూర్చుని అంతా ఓపికగా విని ఆమెను ఓదార్చారు. అక్కడ ఎవరూ ఏమి చెప్పలేదు. నేను వీరిని సూటిగా ప్రశ్నించేదేమిటంటే అక్కడ నిందితులు ఉన్నారని చెప్పామన్నారు. కాని అప్పుడు ఎవరూ కూడా ఏమి చెప్పలేదు. కేవలం ఇది నిందారోపణలు చేయడం తప్ప మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ప్రకటించారు. ఏ ప్రభుత్వము ఇన్ని సౌకర్యాలు ప్రకటించలేదు. కొన్ని కుటిల రాజకీయ శక్తులు శవ రాజకీయాలు చేసుకుంటూ తమ స్వార్థానికి ఉపయోగించుకుంటున్నారు. 20 వ తేదీన జిల్లా కలెక్టరు గారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు తేళ్ళ ఏసు అనే అతనికి 2000 రూపాయలకు డ్రాఫ్ట్ యిచ్చే సమయంలో అతనితో సంతకము తీసుకునే సమయంలో కొన్ని రాజకీయ శక్తులు అక్కడకు వచ్చి నీవు తీసుకుంటే నిన్ను కులము నుంచి వెలి వేస్తాము. నీకు ఇంకా ఏమీ కూడా జరగదు. అని చెప్పి అతనిని బెదిరిస్తే అతను ఆ సంతకాన్ని రెండు చేసి రెండువేల రూపాయలు డ్రాఫ్ట్ రిటర్న్ చేసేశాడు. శవ రాజకీయాలు నడుపుతూ ప్రభుత్వము మీద లేనిపోని నిందలు వేస్తున్నారు. రాష్ట్ర హోంమంత్రి గారు సందర్శించినప్పుడు కూడా నేను వెళ్ళాను. గౌరవనీయులైన సిన్హా గారు కూడా వచ్చారు. కలెక్టరు గారిని పరిచయము చేస్తున్నప్పుడు కూడా వారు మర్యాద పాటించకుండా ఆమె దురుసుగా ప్రవర్తించింది. అక్కడ యం ఆర్ ఒ హరిజనులకు భోజనాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఎంతమందికి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు అని అంటే ముసలివాళ్ళు ఇక్కడనే తింటున్నారు అని చెబుతూ ఉంటే శవ రాజకీయాలు నడుపుతున్న కొన్ని రాజకీయ శక్తులు అక్కడకు వచ్చి ప్రభుత్వము చేపట్టిన కార్యక్రమాలు ఏమీ పట్టించుకోకుండా నిజనిజాలు తెలుసుకోకుండా గవర్నమెంటు అఫిషియల్స్‌ను, హోం మినిస్టరు గారిని "చాలా ఇదిగా చూసినది." ఆమె ప్రవర్తించిన తీరు ఏమీ బాగా లేదు. బాధితులను ఓదార్చడం పోయి వారిని రెచ్చగొట్టే విధంగా మాట్లాడి అగ్నిలో ఆజ్యము పోయడానికి దోహదం పడిందే తప్ప మరొక విధంగా ఆమె ప్రవర్తించలేదు. కారంచేడు సంఘటన విషయములో కొన్ని రాజకీయ శక్తులు తమ స్వార్థ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసము ఉపయోగించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి తప్ప వారి బాగోగుల కోసము ప్రయత్నించడంలేదు. చీరాలలోని ఐక్య

నగర్ కాలనీలోని హరిజన బాధితులను రోజూ ఒక డాక్టరు వెళ్ళి పరామర్శించి వస్తున్నాడు ప్రభుత్వము మొసలి కన్నీరు కార్చుచున్నదన్నారు. ఈ ప్రభుత్వము ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. ఎన్నో రాయితీలు ప్రకటించింది. చేయవలసిన అన్నీ చేసినది. చెన్నూరు గ్రామంలో కొన్ని సంవత్సరాల క్రితము ఒక గిరిజనుడుని కాల్చివేస్తే జ్యుడిషియల్ ఎంక్వైరీకి అప్పుడున్న ప్రభుత్వము ఒప్పుకోలేదు. అన్నగారు వారికి ఎంతో చేయాలనే ధ్యేయంతో ఉంటే కొన్ని రాజకీయశక్తులు ప్రక్కదారి పట్టించి వారిని ఉపయోగించుకుంటున్నారు. వారికి న్యాయం కలగచేయాలనే చిత్తశుద్ధి ఉంటే కలసి కట్టుగా అందరు కలిసి వారికోసం కృషి చేసి వారి ఆత్మకు క్షోభ కలగకుండా చేయాలని కోరుతూ మీరు ఈ అవకాశం యిచ్చినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ...

శ్రీ నాయని నర్సిం హారెడ్డి :- పార్టీవైజు నాయకులకు మొదట అవకాశం యివ్వండి. తరువాత జనరల్‌గా అందరికి అవకాశం యివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- అందరికి అవకాశం యిస్తాను. జనార్ధన్‌రెడ్డి గారు మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- అధ్యక్షా, కారంచేడులో హరిజనులపై హత్యలు, మానభంగాలు జరిగిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు పోవడం జరిగింది. వారు అక్కడ ఎవరిని చూడటానికి వెళ్ళారో తెలియదు. అక్కడకు వారు పూవులు, పండ్లు తీసుకొని పోవడం ఎంతవరకు మంచిదో ఆలోచన చేయాలి. ఎవరికి వాటిని యివ్వడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్ళారు ? నేను కూడా అక్కడకు వెళ్ళాను. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు హత్య చేసినవారి ప్రక్కనే వున్నారని, వారిని పోలీసు వారు రక్షిస్తున్నారని, వారు ముఖ్యమంత్రిగారికి దగ్గర బంధువులని సుహర్త అనే అమ్మాయి చెప్పడం జరిగింది. అందువల్లనే పోలీసువారు చర్య తీసుకోలేదని ఆ అమ్మాయి అన్నది. మంత్రిగారు చెబుతూ, అక్కడ సవర్ణ కులాలకు హరిజన కులాలకు మధ్య ఘర్షణలు, హత్యలు జరగడం ... ... 12-00 N

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తున్నాను. సవర్ణ హిందువులు, హరిజనులు అని కుల వర్గీకరణ చేసి చెప్పడం బాగులేదు, అది సభా మర్యాదకు భంగకరం అవుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- మంత్రిగారు చెప్పిన దానిలో ఎక్కడాకాని ఎవరిపైన అత్యాచారం చేసినట్లు యివ్వలేదు. హత్యలు చేసిన వారిపై కేసులు పెట్టడం జరిగిందని- సెక్షన్స్-147, 148-307 అని చెప్పారు. సెక్షన్ 307 అంటే "అటెంప్ట్ టు మర్డర్"

అవుతుంది,అయితే ఎవరిపైన కేసు పెట్టడం జరిగింది ? అసలు గొడవ ఎట్లా జరిగిందో ? చూపకుండా, నిందితులను రక్షించడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నించడం అశ్చర్యంగా వుంది. చెరువు దిగువన ఒక సవర్ణ హిందూ యువకుడు అయిన శ్రీనివాసరావు పశువులను కడిగి నీటిని అశుభ్రం చేసినందుకు ఒక హరిజన స్త్రీ సుహర్త అనే ఆమె అభ్యంతరం పెట్టడం వల్ల గొడవ జరగటానికి కారణమైంది. ముఖ్యమంత్రిగారు హరిజనుల దగ్గరకు పండ్లు, పూలు తీసికొని పోయినప్పుడు, అక్కడున్న ఒక ముదుసలి స్త్రీ చెప్పిన మాటలు చెబుతున్నాను. 'అయ్యా కారంచేడుకు పండ్లు, పూవులు ఎందుకు తీసుకొని వచ్చారు. మాకు పళ్లులేవు. మా పళ్లు విరగగొట్టారు. ఎట్లా తినేది' అని చెప్పింది. యింకో ఆమె ఏమన్నదంటే నా భర్త చనిపోయాడు, నేను ఈ పూవులు, ఎట్లా పెట్టుకోవాలి అని చెప్పింది. వారు చెప్పిన మాటలు చెబుతున్నాను. అక్కడ జమిందారులు ట్రాక్టర్లమీద, సైకిళ్ళ మీద కర్రలు గొడ్డళ్ళు తీసుకొని ఏ విధంగా పరుగెత్తుకుంటూ హరిజనులను వెంబడి చి చంపారో అది నేనొకసారి చూచిన రామారావుగారి సినిమా జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ఎందుకు ఇంత కఠినంగా వ్యవహరించారో నాకు బాధ వేసింది. అక్కడి హరిజనులు చీరాలకు వచ్చి అక్కడ ఒక చర్చిలో తలదాచుకున్నారు, చీరాల చర్చి కారంచేడుకు దగ్గరగా వుంది, ముఖ్యమంత్రిగారు గుంటూరు వెళ్ళి ఎందుకు చీరాల వెళ్ళలేదు అక్కడకు వెళ్ళితే ప్రజలు రాళ్ళతో కొడతారనియా పోలేదు ? పోలీసువారు ఎవరినీ పట్టుకోకుండా వున్నారంటే, పోలీసు వారిపైన చార్జెస్ పెట్టి ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు గట్టి చర్య తీసుకుంటే బాగుంటుంది నగరంలో చిన్న సంఘటన ఎక్కడయినా జరిగితే పోలీసు స్టేషన్‌కు తీసుకొనిపోయి కొడతారు, ఇప్పుడు కారంచేడులో జరిగిన హత్యాచారాలపై పోలీసులు ఎందుకు చర్యలు తగిన విధంగా తీసుకోలేదు ? ఎందురనగా వారి కుటుంబ సభ్యులను రక్షించుకోలేనని చర్యలు తీసుకోలేదు. 30వ తేదీన కారంచేడులో హత్యాచారం జరిగింది, 31న కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ బందు పిలుపునిచ్చింది. అన్ని పార్టీల వారు సపోర్టు యిచ్చాయి. రాజకీయంగా ఏదో ఈ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయాలనే ఉద్దేశము మాకేమాత్రం లేదు. ఇకముందయినా ఇటువంటి సంఘటనలు జరగకూడదనే మా ఉద్దేశ్యము. గట్టి చర్యలు తీసుకొని, అమాయకులపైన కేసులు పెట్టినవి తీసివేయాలి. హరిజనులు ముందుగానే అమాయకులు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జి ద్వారా విచారణ జరిపించాలన్న విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ? హరిజనులకు అక్కడ రక్షణ కల్పించి నిజమైన నిందితులను శిక్షించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వన్నాల శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :- అధ్యక్షా, కారంచేడు సంఘటన అది పార్టీలకు అతీతంగా విచారణ చేయవలసిన సంఘటన. రాజకీయ ప్రయోజనంకొరకు ప్రయత్నించడం బాగులేదు. ఇది మా పార్టీ భావన. 21వ తేదీన నేను, నా మిత్రుడు కారంచేడు సందర్శించడం జరిగింది. ఈ జరిగిన సంఘటనలో హోం మినిష్టరుగారు నిజంగా ఈ ఇన్సిడెంట్ ఈ విధంగా స్టార్ట్ అయిందని 3-4 లైన్సులో విషయాన్ని

యివ్వకుండా, కేవలం ఒక సంఘర్షణతో కూడినదిగా వ్రాశారు. అది వాస్తవం కాదు. సవర్ణ హిందూ, హరిజనుడు అని వ్రాయడం మంచిదికాదు. దానిని అగ్రకులం, నిమ్న కులం అని సవరణ చేయాలి. 16వ తేదీన జరిగిన సంఘటన ఏమిటంటే ఒక సవర్ణకుల యువకుడు గేదెలను కుంటకు తీసుకుపోయి, వాటిని శుభ్రం చేసిన తరువాత, హరిజనులు త్రాగే నీటిని అశుభ్రం చేసినందుకు వికలాంగుడైన ఒక హరిజన యువకుడు అభ్యంతరం పెట్టినందుకు, ఎవరయితే నీటిని పాడు చేశారో, అతను హరిజన యువకుణ్ణి కొట్టడం జరిగింది. అదే సమయంలో సుహార్త అనే హరిజన స్త్రీ అక్కడకు వచ్చి, గ్రామస్తులు త్రాగే నీటిని ఈ విధంగా పాడు చేయడం మంచిది కాదు, పైగా ఆ అబ్బాయిని కొట్టడం అంతకంటే మంచిది కాదని ఆమె రెసిస్టు చేసినపుడు, ఆమెను కొట్టిన తరువాత ఆమె కొన్ని దుర్భాషలు అన్నది. ఈ విధంగా సంఘటనకు దారితీసింది. అటుపిమ్మట 10 మంది సుహార్త యింటికి వచ్చి, పంచాయితీ జరుపదలచి ఆ హరిజన స్త్రీని, హరిజనులను పిలిపించారు. ప్రొద్దున 7 గంటలకు అంకయ్య అనే హరిజనుడు రాధాకృష్ణమూర్తి యింటికి పని చేయడానికి వెళ్ళగా అతనిని కొట్టడం జరిగింది.

అదే సమయంలో, అతను దెబ్బలు తిని పరిగెడుతూ ఉంటే 20 గజాల దూరములో హోటలులో వున్న నాగేశ్వరరావు అనే ఆయన అక్కడ అది చూసి తప్పించుకుని పోవడం జరిగింది. వెంటనే దాదాపు 5 వందలమంది మూడు దిక్కులనుంచి లాఠీలు, బరిశెలు, గొడ్డళ్ళు పట్టుకుని వచ్చి హరిజనవాడపైన దాడి చేయగం జరిగింది. ముసలి వాళ్ళను కూడా కొట్టడం జరిగింది. అక్కడ కొన్ని ఇళ్ళను కొల్లగొట్టడం ఇళ్ళలో ఉన్నటువంటి సామానులు బయటవేసి పట్టుకుపోవడం ఇళ్ళలోనుండి దాదాపు రూ. 5,000 వరకు ఎత్తుకుపోవడం జరిగింది. పరుగెత్తుకుపోతున్న జనాన్ని స్కూటర్లపైన, ట్రాక్టర్లపైన వెంబడిపడి కొట్టడం వలన నలుగురైదుగురు చనిపోయారు. హోం మంత్రిగారు అక్కడ లేకపోయినప్పటికి అక్కడ పోలీసు యంత్రాంగం ఉండి కూడా ఎవరినీ అరెస్టు చేయకపోవడం అన్నిరకాల అనుమానాలకు దారితీసింది. ఆ ఇన్సిడెంటు జరగని క్రితం పోలీసులు అక్కడే వున్నప్పటికీ ఇన్సిడెంటు జరిగిన తరువాత ఎవరినీ అరెస్టు చేయలేదు. నేను ఎఫ్. ఐ. ఆర్. ను చూశాను. అంతమంది దుండగులు ఉన్నప్పటికి అందరినీ వదిలేసి కేవలం ఏడుగురు పేర్లను మాత్రమే ఎఫ్. ఐ. ఆర్.లో వ్రాయడం జరిగింది. 27వ తేదీనాడు మేము దళితవర్గాల రక్షణ నిమిత్తం అని ఒక కార్యక్రమం జరిపి ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక విజ్ఞాపనపత్రం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ సంఘటనను ఒక సాంఘిక సమస్యగా మేము తీసుకుని అక్కడ వున్నటువంటి హరిజనులకు ఒకవిధమైన కాన్ఫిడెన్సు కలుగ చేయాలని ప్రయత్నం చేయడం ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక విజ్ఞాపనపత్రం యివ్వడం జరిగింది. ఈ విషయంలో పోలీసువారు పూర్తిగా విఫలం చెందారు. మేము ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తెచ్చేవరకు అక్కడ జరిగిన ఘోరకాండను పోలీసువారు ఈ విధంగా ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేశారు? ఎందుకు హరిజనులపైన అత్యాచారాలను ఆపలేకపోయారు?

తున్నారు. పోలీసుల సహకారంతో యిదంతా జరుగుతున్నదనే అనుమానంకూడా వుంది. తన తండ్రిని కొడుతున్నారనే బాధతో ఒక ఆడకూతురు తన తండ్రిపైబడి అడ్డుకోబోతే ఆమెనుకూడా బయటకు లాగి కొట్టడం జరిగింది. అవన్నీకూడా పోలీసు స్టేషన్‌లో ఉన్నాయి. జనతార్టీకి సంబంధించిన మేమందరమూ కూడా యీ కారంచేడు సంఘటన జరగగానే విజిట్ చేసినపుడు వారు ఆవేదనతో అన్నదేమంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చీరాలకు ఎందుకు రాలేదని అడిగారు. అక్కడ హరిజనులు అనే మాట ఏమిటంటే మాకు ఉన్న హక్కులేమిటో మాకు తెలియదు కాని వారికి సాంఘిక న్యాయము కావాలని అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారే వీటన్నింటికీ వివరణలు యివ్వాలని నేను యీ సభాముఖంగా కోరుతున్నాను. ఇటువంటి సంఘటన మన రాష్ట్రంలో యికముందు జరగకుండా చూస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు యిక్కడ హామీ యివ్వకపోతే ప్రజలలో యింకా అనుమానాలకు అవకాశం ఉంటుంది. ఇపుడు జరిగిన కారంచేడు సంఘటనలో బాధితులకు సుప్రీమ్ కోర్టు ద్వారా న్యాయవిచారణ జరిపించి న్యాయం చేకూర్చి వారికి పునరావాసం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. సుప్రీమ్‌కోర్టు జడ్జిద్వారా విచారణ చేయించాలనేది సరైన వాదనేనని నేను అనుకుంటున్నాను. దేశమంటే మట్టికాదు. దేశమంటే మనుషులే అని మన ముఖ్యమంత్రిగారు వారి పర్యటనలలో సభలలో అన్నపుడు దేశం అంటే మనుషులే అన్నపుడు దేశమంటే కారంచేడు కాదా అని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

(హర్షధ్వానాలు కాంగ్రెసు సభ్యులనుంచి వినిపించాయి)

శ్రీ ఎం. నరశింహులు (ఆలేర్) :- అధ్యక్షా, కారంచేడులో హరిజనులమీద అక్కడ అగ్రకులాలవారు చేసిన దారుణ మారణకాండను నేను స్వయంగా అక్కడకు వెళ్ళి చూసి వచ్చాను. కాబట్టే ఎంతో ఆవేదనతో మాట్లాడవలసి వస్తున్నది. కులరక్కసి భారతదేశంలో అనేక ప్రాంతాలలో హరిజన, గిరిజనులమీద తరతమ భేదం లేకుండా తాండవించిన సందర్భంలో ఎదురుతిరగలేని పరిస్థితిలో ఈ బీద హరిజన, గిరిజన కుటుంబాల వారు కారంచేడులో అనేక బాధలు పడ్డారు. అంతేకాకుండా బీహారులో, మధ్యప్రదేశ్‌లో యిటువంటి సంఘటనలు జరిగాయని యిక్కడ సభ్యులు గుర్తించాలి. ఇంద్రవల్లిలో కొంతమంది హరిజనులు భూములు దున్నుకుంటున్న సందర్భంలో వారిమీద అగ్రకులాలవారు అత్యాచారాలు చేశారు. నేను పెద్దలు బాగారెడ్డిగారిమీద నెపం వేయడంలేదు కాని ఆనాడు జరిగిన సంఘటనలను ఖండించారా అని అడుగుతున్నాను. అట్లాగే మసాల ఈరన్న, శాసనసభ్యునిమీదకూడా దురాగతం జరిగినపుడుకూడా బాగారెడ్డిగారు ఏమీ మాట్లాడలేదు. అటువంటి సందర్భాలలో మాట్లాడని బాగారెడ్డిగారు యీ కారంచేడు హరిజనుల సంగతి మాట్లాడుతున్నారు. కారంచేడులో 17 మందిదాకా బీద హరిజనులు హత్య చేయబడ్డారు. కనీసం అక్కడ ఉండే మిత్రులు, సభ్యులుకూడా ఆ హరిజనులను చూడక పోవడం మంచిదికాదు. ఈనాడు తరతరాలుగా పాతుకుపోయి ఉన్న యీ కులరక్కసిని

అంతంచేసే ఉద్దేశ్యంతో మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎక్కడాకూడా ఎటువంటి సంఘటనలు జరగకుండా ఉన్న పరిస్థితిలో యీ కారంచేడులో హరిజనులమీద దాడులు జరగడం చాలా దురదృష్టకరం. ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగినపుడు అందరూ పార్టీ భేదం లేకుండా ఖండించాలి. అన్ని పార్టీల ప్రభుత్వాలుకూడా ఇటువంటి సంఘటనలను ఖండించాలి. ఇపుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు యీ కారంచేడు హరిజనులకు చూపిన సానుభూతికి సంతోషించి మన రాష్ట్రంలో ఉండే, దేశంలో ఉండే హరిజనులందరూ తమ హర్షాన్ని ప్రకటించారని చెబుతున్నాను. ఈనాడు హరిజన పేటలకు ముఖ్యమంత్రి గారు వెళుతున్న పరిస్థితులను చూస్తే మనమందరమూకూడా వారిని అభినందించాలి. కాని యీ కాంగ్రెసుపార్టీవారు మాత్రం పేపరు స్టేటుమెంట్లకోసం, రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసం కారంచేడు వెళ్ళిన సంగతి తెలుసుకున్న ప్రజానీకం మాత్రం హర్షించరని మనవి చేస్తున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడ హరిజనులమీద జరిగిన దారుణాలను విచారణ చేయడానికి మేజిస్ట్రేటు హోదాలో ఉన్న వ్యక్తిని విచారణకు నియమించడం ముదావహమైన విషయం. ఎక్కడైనా కారంచేడులో జరిగినటువంటి సంఘటనలు జరిగినపుడు మానవతాదృష్టితో చూడాలి కాని ఏదో రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసము విమర్శలు చేయడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ కారంచేడులో ఉన్న హరిజనుల సంఖ్యను డేటా తీసుకొని చూస్తే పరిస్థితులు అన్నీకూడా అర్థం అవుతాయి. మానవుని ప్రేమించాలి అనే పదానికి అక్కడ అర్థంలేకుండా దురాగతాలు జరిపారు. అక్కడ ఉన్న హరిజనులకు తిండిలేకుండాకూడా చేయడం జరుగుతోంది. ఇదివరకు ఈరన్నగారిమీద దాడి జరిగినపుడు ఏ శాసనసభ్యుడూకూడా మాట్లాడలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

12-30.p.m. ఈరన్నగారూ, మీ గుండె మీద చెయ్యివేసుకుని చెప్పండి. ఆనాడు మేము యూనివర్సిటీని బంద్ చేయించి నేను ఫీల్డ్‌లోకి వచ్చాను. ఆనాడు యూనివర్సిటీ స్టూడెంట్స్‌మంతా ప్రొసెషన్ వచ్చాం. మీరు ఆల్-ఇండియా లెవల్లో ఇందిరాగాంధీ వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు ఈ బాగారెడ్డిగారుగాని, ఈ కాంగ్రెస్ నాయకులుగానీ ఎక్కడైనా నోరు తెరిచారా అని అడుగుతున్నా. కేవలం తొత్తుగా బ్రతికేకంటే చావడం మేలని నేను ఈ సభా ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ పదవులు ముఖ్యం కాదు. ఈనాడు మనం నెలకు రెండు వేల రూపాయల జీతం తీసుకొంటూ శాసన సభ్యులుగా ఉంటున్నామంటే కేవలం జీతం కొరకు బ్రతికే పరిస్థితి ఉండకూడదు, హరిజన సోదరులకుగాని, బలహీన వర్గాలవారికిగాని మనవిచేస్తున్నాను. మీరు ఈనాడు ఒక పార్టీలో ఉన్నంత మాత్రాన ఈ విధంగా డిఫెండ్ చేసుకోవడం మంచిదికాదు. వారు భారతదేశం అంతా తిరిగిన సంగతి తెలుసు, మన హరిజనులంతా వచ్చి వారికి సహకరించిన సంగతి తెలుసు. ఈరన్నగారికి ఒక హరిజన సోదరుడిగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు అట్టడుగు వర్గాల వారికి రక్షణ

కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. అంతేకాదు, పెద్దలంతా మరొకమారు అక్కడికి వెళ్ళి తిరిగి ఇలాంటి సంఘటన జరగదని వారిలో ధైర్యం కల్పించి, వారి పునరావాసానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇకముందు భారతదేశంలో, ముఖ్యంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇలాంటి సంఘటన పునరావృతం కాకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను, కేవలం కులం అనే దాని మీద ఇలా జరిగే తీరు మంచిది కాదు. వ్యక్తి వ్యక్తిగా నిలబడే పరిస్థితి కల్పించాలి. అందుకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేపట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాల తీసపట్ల మేము సంతృప్తికరంగా ఉన్నాం. సంక్షేమ కార్యక్రమాల ఫలితాలు పేదవారికి అందుతున్నాయి. పేదవాడు ఈనాడు సంతోషంగా ఉండగలుగుతున్నాడు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో ముఖ్యమంత్రిగారి దీవనల క్రింద ఉన్న ప్రజానీకం సుఖశాంతులతో బ్రతకాలని-ఇక ముందు ఇలాంటి సంఘటనలు జరగకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. అమర్‌నాథ్‌రెడ్డి (వాయల్పాడు) :- అధ్యక్షా, కారంచేడు సంఘటన అనాగరికమైన, అసభ్యకరమైన అక్రమ సంఘటన. ఇంత దారుణమైన, దుర్మార్గమైన ఇటీవలి కాలంలో ఎన్నడూ జరగని దుర్ఘటన. శాసనసభలోగాని, బయటగాని రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచన చేసి పరిష్కరించవలసిన సమస్య ఇది. స్పీకరుగా ఉన్న మీరు న్యాయవాదులు, మీకు చట్టం గురించి తెలుసు. హోం శాఖామాత్యులుగారు ఇచ్చిన వివరణ పత్రంలో 150 మంది గ్రామస్తులు దాడిచేశారన్నారు. "దాడి" అని అన్నారంటే, it is verp clearly an attaok అంతేకాని "ఘర్షణ" కాదు. అంటే ఇవి దారుణమైన, ఘోరమైన హత్యలు. ఇంత ఘోరమైన సంఘటనకు సంబంధించిన ఈ కేసును నీరు కార్చడానికే పోలీసుశాఖ సరైన పంథాలో వ్యవహరించలేదని అనడానికి ఒక్క ఉదాహరణ మాత్రం చెపుతాను. స్పీకరుగారు న్యాయవాది. జరిగింది "దాడి" అయితే ఒకే వర్గంపై మీరు కేసు పెట్టాలి తప్ప హరిజనులపై కూడా 147, 147, 307వ సెక్షన్ క్రింద కేసులు పెట్టారు.

Section 307 is an attempt to murder.

అగ్రకులాల వారిమీద హరిజనులు చేసిన దాడి ఏమిటి? దాడికి గురైన వారికి ఏదైనా పెద్ద అవయవ లోపం జరిగితేగానీ, లేక మరణానికి కారణమయ్యేటంతటి బలమైన గాయాలు తగిలితేగాని సెక్షన్ 307 క్రింద కేసు పెట్టాలి. ఐదుగురు హరిజనులు దారుణ హత్యకు గురవుతే, 20 మంది పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా వుంటే, మరో 10, 15 మంది కనపడకుండాపోతే, వందలాది మందికి దెబ్బలు తగిలితే హరిజనులపై కేసులు పెడతారా? హరిజనులకూ, అగ్రకులాలవారికీ మధ్య 'ఘర్షణ' జరిగిందని నిరూపణచేసి ఈ కేసును నీరు కార్చడానికే ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇది నిర్దోషులను దోషులుగా చేయడానికి తయారు చేసిన కుట్ర అని చెపుతున్నారు. 150 మంది దాడి చేశారని హోం మినిష్టరుగారు అన్నారు. అందులో పేర్లు తెలిసిన వారు 70 మంది అన్నారు, అరెస్టు చేయబడిన వారు 60 మంది అని అన్నారు. మంత్రిగారు యిచ్చిన స్టేట్‌మెంట్ ప్రకారం దాడి చేసినవారు 150 మంది అంటే 150 మంది దాడి చేశారని ప్రభుత్వం ఒప్పుకొన్న తరువాత వారంద

రినీ ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు? దాడి చేసినవారు 150 మంది అన్నారు, ఆ సంఖ్య కూడా సరైంది కాదు. వెయ్యిమంది అగ్ర కులాలవారు దాడి జరిపారు. నేను దీనిని దాడి అని కూడా అనను. పూర్వ కాలంలో రాజులు, జమీందారులు వేట పేరుతో అడవులలో వన్య మృగాలను ఏ విధంగా చంపేవారో, యిది కూడా ఆ రకంగా జరిగిన పారు వేట. అందుకు నిదర్శనంగా ఒక విషయం చెపుతాను. హరిజనులందరికి శరీరం వెనక భాగం లోనే దెబ్బలు తగిలాయి తప్ప ముందు భాగంలో ఎవరికీ దెబ్బలు తగలలేదు. అంటే బరిసెలు, ఈటెలు మొదలైన మారణాయుధాలతో ట్రాక్టర్లపైన, మోటారు సైకిళ్ళపైన నిరాయుధులైన, నిస్సహాయులైన హరిజనులను వెంటాడి జరిపిన మారణకాండ యిది. అందువల్ల రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచించి హరిజనులపైన జరిపిన ఈ అనాగరిక చర్యను వ్యతిరేకించవలసిన సందర్భం వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో రాజకీయాలకు తావు లేదు. 'బంద్' జరిగిందనుకోండి, దాని గురించి నేను మాట్లాడడం లేదు. బలహీన వర్గాలపట్ల ఏమైనా పొరపాట్లు జరిగితే, అందులో మేము భాగస్వాములమైతే మేము సెలవు తీసుకొంటాము. హరిజనుల, గిరిజనుల, మైనారిటీ వర్గాల సంక్షేమమే కాంగ్రెస్ ధ్యేయం, వారి శ్రేయస్సుకోసం కాంగ్రెస్ పార్టీ పాటుపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

[అంతరాయము]

ఈ శాసనసభలో మంచి సాంప్రదాయాలు వున్నాయి. శాసనసభలో ఎవరైనా మాట్లాడేటప్పుడు వారిని అడ్డగించడం మర్యాద కాదు. వారికి ట్రెయినింగ్ ఇచ్చి అడ్డు పడకుండా చూడాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇక కారంచేడు విషయంలో రెండే రెండు విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. హరిజనులపై ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వుందని నిరూపించదలచుకొంటే హరిజనులపై పెట్టిన కేసులు విత్‌డ్రా చేసుకోవాలి. ఇక 302 సెక్షన్ గురించి నాకు తెలుసు. రాయలసీమలో ఏదో హత్య కేసులో రమణారెడ్డిగారు నేరస్థుడని ఎవరో అభియోగం చేశారని ఆయనను నేషనల్ సెక్యూరిటీ ఆక్టు క్రింద అరెస్టు చేశారు.

ముఖ్యమంత్రిగారు చిత్తశుద్ధితో ప్రవర్తించాలి. నిజంగా వారిపై గౌరవం వుంటే. నేషనల్ సెక్యూరిటీ ఏక్టు క్రింద అరెస్టు చేయాలని కోరుచున్నాను. ఇది కాకుండా. యూనియన్ ఏక్టు, పోలీసు ఏక్టు పెట్టి ఆనాడు జరిగిన సంఘటనపై పోలీసు సిబ్బంది ఖర్చు ప్రభుత్వం భరించకుండా అక్కడ ప్రజల మీద వేసి భరించాల్సిన బాధ్యత ఏక్టులో వున్నది. ఇది కూడా చేయలేదు. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిని నియమించడానికి ఒప్పుకున్నారు. సంతోషంగా అంగీకరిస్తున్నాను. అభినందిస్తున్నాను. హరిజనులపై ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి వ్యతిరేకత లేదని నిరూపించండి. నేషనల్ సెక్యూరిటీ ఏక్టు క్రింద అరెస్టు చేయండి. 150 కాదు వెయ్యి మంది వున్నారు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జి వచ్చి కమీషన్ మొత్తం విచారణ చేసేంతవరకు వారిని అరెస్టు చేయాలి. అప్పుడే, ప్రభుత్వం యొక్క చిత్తశుద్ధిని నిజంగా హరిజనులు నమ్ముతారు. హరిజనుల మీద ప్రత్యేక శ్రద్ధ వుండాలి. ఆ గౌరవం నిలబెట్టుకోవాలి. ఇంతకు మించి ఎక్కువ సమయము తీసుకోదలచుకోలేదు. దీనికి ప్రత్యేకంగా సుప్రీం కోర్టు జడ్జిని వేసి, వారిని అరెస్టు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(Chandrayangutta)

شری محمد امان اللہ خاں ۔ یہ ایک بہت بڑی بد بختی کی بات ہے کہ کرم چیڈو کا جو واقعہ ہوا ہے ۔ وہ ایک انتہائی عبرت نک واقعہ ہے ۔ ہندوستان کی آزادی کے بعد ایسا واقعہ نہیں ہوا جو کرم چیڈو میں ہریجنوں پر ہوا ہے ۔ یعنی ہریجنوں پر جو ظلم ڈھایا گیا ہے اسکی مثال آج تک اور کسی ریاست میں نہیں ملتی ۔ پینے کے پانی کے کنوں پر جو جھگڑا ہوا تو وہاں پر اعلی ذات کے لوگوں نے ہریجنوں پر ظلم وہ زیادتی کرتے ہوئے ان لوگوں کو قتل کیا گیا اور مار دھاڑ و غارتگیری کی گئی ۔ لیکن مجھے اس ایوان میں ایسا محسوس ہوتا ہے کہ اقتدار خود اپنے ہی مفادات کو تقسیم کرتا ہے ۔ جیسا کہ ہندوستان میں آپکو معلوم ہے کہ گذشتہ 38 سال کی آزادی کے بعد آج تک ہریجنوں اور مسلمانوں پر فساد کے ذریعہ زندگیوں کو تنگ کیا گیا ۔ ہریجنوں اور مسلمانوں کو قتل کیا گیا ۔ لیکن آج اتنی بدبختی کی بات ہے دو طرف بھی ہریجن بیٹھے ہوئے ہیں ۔ جو اپنی اپنی پارٹی کے مفادات پر بات کرتے ہوں ۔ کوئی یہ کہتا کہ این ٹی راما راؤ صاحب ہریجنوں کو انصاف دلائینگے اور کوئی یہ کہتا ہے کہ مسٹر راجیو گاندھی ہریجنوں کو انصاف دلائینگے ۔ لیکن تاریخی حقائق سامنے ہیں ۔ اقتدار ہمیشہ مظلموں پر ظلم یا زیادتی کرتی رہی اور انہیں استعمال کرتی رہی آج کرم چیڈو کا واقعہ بھی یہی ہے ۔ ہوم منسٹر صاحب نے اپنا تحریری بیان دیا ۔ اپنی دل کی بات انہوں نے زبان ہو سے مقبولممکیلہ اقبال کرلیا ۔ میرے ایک لائق دوست نے کہا کہ ہندوستان کے اندر ہندو مسلمان ، ہریجن کا لفظ استعمال نہیں کیا جانا چاہئے ۔ لیکن کیا یہ حقائق نہیں ہے کہ آج ہریجن ایک پسماندہ ہے ۔ سارے ہندوستان میں بلا لحاظ مذہب و ملت کے لوگ رہتے ہیں ۔ ریاست بہار میں ہریجنوں پر ظلم و زیادتی ہوتی کیا وہاں پر کانگریس حکومت نے ہریجنوں کے ساتھ انصاف کررہی ہے ۔ اسی طریقہ سے آج یہاں پر تلگودیشم مسٹر این ٹی راما راؤ صاحب کی حکومت ہے ۔ کرم چیڈو میں اعلی ذات کے لوگ یعنی

کاؤ ذات کے لوگ صد فیصد رہتے ہیں انہوں نے ہریجنوں پر ظلم و زیادتی کی ہے - اسکے پیچھے کون لوگ ہیں - کیا یہ توقع نہیں کی جاسکتی کہ اعلی ذات کے لوگ ہریجنوں کے ساتھ انصاف کوسکوئیو کرسکتے ہیں - -

جب جج کو مقرر کیا گیا اورانصارف کی مانگ کی گئی کیوں ان سے توقع نہیں ہے اس لحاظ سے کون اسکے پیچھے ظلم و زیادتی کر رہے ہیں کون پولس پر دباؤ ڈال رہے ہیں - یہاں ہر دونوں طرف چالان کیا جا رہا ہے - ابھی میرے دوست مسٹر امرناتھ ریڈی نے کہا کہ ظالم کو بھی چالان کیا جا رہا ہے اور مظلوم کو بھی چالان کیا جا رہا ہے - ان لوگوں کو 307 کے تحت کیس رجسٹر کیا گیا - یہ تو سراسر ظلم کی بات ہے یہاں پر مار دھاڑ قتل و غارت گیری کے علاوہ ہریجن خواتین کو برہنہ کیا گیا اور ان کی عصمت ریزی کی گئی - اسکے باوجود ان ہی مظلوموں کو چالان بھی کیا جارہا ہے - یہ بڑی افسوس کی بات ہے ہندوستان کی آزادی کے بعد ہر مذہب کے آدمی کو چاہیئے کہ وہ اعلی ذات کے ہندو ہو یا ہریجن بھائی ہو یا مسلمان ہو سب ہندوستان کے شہری کی حیثیت سے رہنا چاہیئے اسمیں کسی قسم کے ذات پات یا بھید بھاؤ اور اونچ نیچ نہیں ہونا چاہیئے - جب این ٹی راما راؤ صاحب اقتدار پر نہیں تھے 9/ستمبر کے دن این بھاسکر راؤ صاحب کی حکومت تھی اس وقت مسلمانوں کے دوکانوں اورانکی جائدادوں کو لوٹا گیا اور جلایا گیا تقریباً 25 لاکھ روپیے کا نقصان ہوا صرف مسلمانوں کے دوکانوں کو ہی نشانہ بنایا گیا - یہ سب شہر حیدرآباد کے غنڈے لوٹے ہیں - آپ برسر اقتدار آنے کے بعد ایک کمیشن بیٹھایا گیا - اس وقت کرشنا ایر کمیشن کے اجلاس پر کمشنر پولس نے علی الاعلان یہ بیان دیا تھا کہ یہ سب مقامی ایم - ایل - اے کی سرکردگی میں ہوا - ان کے خلاف کوئی تادیبی کاروائی نہیں کی گئی - پولس کمشنر ایک ذمہ

دار عہدیدار ہوتا ہے اس کے بیان کے بعد بھی کوئی کاروائی نہیں کی گئی - میں سمجھ رہا ہوں کہ یہ جو میری تقریر ہے وہ ہوم منسٹر صاحب کو سمجھ میں آرہی ہے یا نہیں - کرشنا ایر کمیشن کی رپورٹ حکومت کو پیش کر دی گئی - جو ہریجن بھائیوں پر ظلم کیا گیا اس پر میرا دل دکھ رہا ہے - اعلی ذات کے ہندوں کو چاہیئے کہ وہ انصاف پسند ہو جہاں مسلمانوں کو قتل و غارت گیری کی گئی اس وقت کوئی ہمارے ہندوں بھائیوں نے آواز نہیں اٹھائی جب 9/ سپٹمبر کے دن ہندو کی ایک دوکان کو بھی نہیں جلایا گیا - بلکہ باضابطہ نشاندہی کرتے ہوئے صرف مسلمانوں کے دوکانوں کو جلایا گیا - جسکا نقصان تقریباً 25 لاکھ روپیے ہوا تھا - میں چیف منسٹر این ٹی راما راؤ صاحب سے یہ کہونگا کہ اس کرم چیڈو کے واقع کو معمولی نہ سمجھیں - اگر اس کو معمولی سمجھکر نظرانداز کردینگے تو کرم چیڈو جاکر اقتدار کا کرم پوری ہو جائیگا پھر آندھراپردیش کے سارے مظلوم لوگ بلالحاظ مذہب و ملت ہریجن مسلمان اور ہندو سب مل کر آپکی حکومت کے خلاف کھڑے ہوجائینگے - میں آپ سے گذارش کرتا ہوں کہ مظلوموں پر انصاف ہونا چاہیئے کیونکہ جب اللہ تعالیٰ نے آپکو اقتدار دیا ہے - اس واقع کی تحقیقات آپ سے سپریم کورٹ کے جج کے ذریعہ کروانا چاہتے ہیں یہ بڑی اچھی بات ہے کہ غریب ہریجن اور مسلمان سب آپ سے خوش ہیں - اسپیکر صاحب کا میں شکریہ ادا کرتا ہوں جنہوں نے مجھے وقت دیا -

శ్రీ మసాల ఈరన్న :- ఈనాడు కారంచేడు సంఘటనలో హరిజనుల రక్తంతో భూమి తడిచింది. కాని న్యాయం చేయవలసిన ముఖ్యమంత్రిగారు, హోంమంత్రిగారు, మిగతా సభ్యులు - యిది జరగకూడదు అన్నారు. అదికాదు. న్యాయం చేయాలి యీ సభలో. అది వినడానికి సబబుగా వుంటుంది. జరిగింది అన్యాయం, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో

ఆడపడుచులు-మానభంగం అయిన తరువాత ఏ స్త్రీలూ చెప్పుకోలేరు. మమ్మలను ఫలానా వారు మానభంగం చేశారని చెప్పుకోలేరు. హరిజనులకు న్యాయం చేయాలి. న్యాయం జరగదని యీ సభలో మనవిచేస్తున్నాను. ఎఫ్ ఐ.ఆర్. వల్ల న్యాయం జరగదని చెపుతున్నాను.

హరిజనుల మీద ఎన్నో అఘాయిత్యాలు జరుగుతున్న సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. అధ్యక్షా మీకూ తెలుసు, హరిజనులు అశక్తులు. హరిజనులకు న్యాయం ప్రసాదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో యిలాంటి సంఘటన జరిగినప్పుడు ఎఫ్. ఐ. ఆర్. క్రింద నిందితులను ముగ్గురిని మాత్రమే చూపించారు. [పట్టపగలు ఆలూరు పట్టణమందు పోలీసులు జాలిపాడు గ్రామస్థులలో ఒకరిని కాల్చి చంపిరి. 29-10-84న సంవత్సరమున జరిగిన విషయము. జాలిపాడు వాళ్ళు సదరు తేదీ మేరకు బాంబులు, పిస్తోళ్ళతో వచ్చినారని అన్యాయముగా 120 మందిని (జాలిపాడు, బళ్ళారి జిల్లా) 307 సెక్షన్ క్రింద కేసు నమోదు చేసినారు.]

ఈనాడు కారంచేడులో హరిజనులకు జరిగింది న్యాయమా? ముఖ్యమంత్రిగారు మానవతా దృక్పథంతో పనిచేయాలని సభాముఖంగా కోరుతున్నాను, హోం మంత్రిగారు మిగతా మంత్రులంతా కూడా మానవతా దృక్పథంతో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు జరిగింది అన్యాయం. ఈ అన్యాయానికి ప్రతిగా నేను డిమాండ్ చేసేది ఏమంటే సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తితో మీరు విచారణ జరిపించండి. లేదా హరిజనులకు 5 జిల్లాలు ప్రత్యేకించి కేటాయించండి. మేము అశక్తులము, ఫార్వార్డు క్యాస్టు వారితో పోట్లాడలేము. మేము పేదవారం. వారు మమ్మలను వంచన చేస్తున్నారు. మేము సెపరేట్‌గా బ్రతుకుతాము. కనీసం అలా అయినా చేయండి.

(నవ్వులు)

నేను చెప్పేది అక్షరాలా నిజం. మా హరిజనులు ఎవరినీ ఎదిరించలేరు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఎప్పుడూ ఈ విధంగా జరుగలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో మాకు ప్రత్యేకంగా 5 జిల్లాలు యిప్పించవలెనని కోరుతున్నాను. మమ్మలను ఎందుకు ఇలా విమర్శలకు గురిచేస్తారు? అధ్యక్షా, హరిజనులకు అన్యాయం జరిగింది, నేను చెబుతున్నది నిజం. నేను కోరేదాంట్లో తప్పు ఏముంది? ఆ నాడు నేను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో వున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారిని రాజీనామా చేయవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. రెవిన్యూ మంత్రిగారిని కూడా రాజీనామా చేయండని కోరడం జరిగింది. అప్పట్లో శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తిగారు పార్లమెంటరీ సెక్రటరీగా వుండేవారు. వారిని కూడా రాజీనామా చేయవలసిందిగా డిమాండ్ చేయడం జరిగింది. గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసులరెడ్డిగారికి నేను ఎవరికీ లొంగని వ్యక్తినని తెలుసు. ఇందిరాగాంధీగారు కూడా ఒకసారి నన్ను

సస్పెండ్ చేస్తానంటూ నాకు నోటీస్ యిచ్చారు. నేను భయపడలేదు. మీ ప్రభుత్వంలో మాకు న్యాయం కావాలంటూ కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిని న్యాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, కారంచేడు హరిజనులు నిస్సహాయులు. వారు దెబ్బలు తిని ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు.

హోం మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో సుప్రీంకోర్టు జడ్జితో విచారణ జరిపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అప్పుడు కానీ న్యాయం జరగదు. లేనిచో మాకు న్యాయం జరగదని నేను భావిస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన పెద్దలకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారాం : అధ్యక్షా, కారంచేడులో జరిగిన దుర్ఘటనను మేము పూర్తిగా ఖండిస్తున్నాము. ఒకవైపున మనిషి చంద్రమండలంలో అడుగుపెడుతున్నాడు. మరో వైపు జలాంతర్గాములతో నదీ గర్భంలోకి చొచ్చుకుపోతూ వుంటే యింకొకవైపు కులం, మతం, జాతి అంటూ కొట్లాటలతో ఈ సమాజం ఎటువైపుగా పయనిస్తోందో తెలియనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యునిగా ఈ సందర్భంగా నా తీవ్ర వ్యథను, బాధను ప్రకటిస్తూ ఈ సంఘటనను ఖండిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా మీకు ఒక్క విషయం మనవి చేస్తున్నాను. కారంచేడులో ఈ సంఘటన జరిగినప్పుడు మొట్టమొదట అక్కడికి వెళ్ళి పరామర్శించింది మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రామారావుగారే. మొట్టమొదటిసారిగా ఆ సంఘటనను ఖండించింది తెలుగుదేశం పార్టీయేనని నా మనవి. ఈ విధంగా రాజకీయాలకు అతీతంగా ప్రతి ఒక్కరు ఆలోచించాలని చెబుతూ వున్నాను. అన్ని రాజకీయపక్షాల వారికి ఒక్కటే నా మనవి. దురదృష్టవశాత్తు జరిగిన ఈ సంఘటనను ఈవేళ రాజకీయ బందులతో హర్తాళ్ళ, లాకౌట్లతో, లాకప్‌లతో నివారించగలరా అని అడుగుతున్నాను. అది రాజకీయ ప్రయోజనాలను ఆశించి చేసిన చర్య కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధమైన చర్య జరిగినందుకు మొత్తం శాసనసభ్యులు, ఏ రాజకీయ పక్షానికి చెందిన వారైనా, సభ్యత, మానవత వున్న ప్రతి ఒక్కరు సిగ్గుతో తల వంచుకోవాలి. ఆ సంఘటనకు రాజకీయ ప్రేరేపణను కల్పించి అతిగా చిత్రించడానికి ప్రయత్నం చేయడం రాజకీయ దురుద్దేశం కాదా అని అడుగుతున్నాను. మన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ బాగారెడ్డిగారు "ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన వర్గాల వారిపై ఈ విధమైన అత్యాచారాలు కొనసాగితే వారు బ్రతకడం కష్టం" అన్నారు. ఈ సందర్భంగా 1978 నుండి 1982 వరకు బలహీనవర్గాల వారిపై జరిగిన మర్డర్స్, రేప్స్, తమద్వారా సభకు మనవి చేస్తున్నాను.

సంవత్సరం	మర్డర్స్	రేప్స్
1978	—	14

సంవత్సరం	మర్డర్స్	రేప్స్
1979	13	14
1980	11	24
1981	10	19
1982	14	27
1983	—	25

ఇవన్నీ అత్యాచారాలు కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇవన్నీ కాంగ్రెస్ వారి హయాంలో జరిగాయని చెప్పడం మా వుద్దేశ్యంకాదు. ఆనాటి నుండి ఈనాటి వరకు ఇంద్రవల్లి, కోడూరునుంచి కంచికచర్ల వరకు ఇలాంటి సంఘటనలు ఎక్కడ జరిగినప్పటికీ, ఏ మారుమూల సంభవించినప్పటికి ప్రతి రాజకీయపక్షం ముక్తకంఠంతో ఖండించాలి. శవాలపై రాజకీయాలు చేయాలనుకునే దైన్యమైన, హైన్యమైన దుస్థితికి దిగజారినటువంటి పరిస్థితి హర్షించదగిందా అని అడుగుతున్నాను. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని రాస్వాల్ గ్రామంలో జరిగిన దుర్ఘటనను గురించి విచారించడానికి ప్రధానమంత్రికి గానీ, శ్రీమతి రామ్‌దులారే సిన్హాకు గాని తీరిక దొరకలేదు. ఢిల్లీ నుండి అక్కడికి అరగంట మాత్రమే ప్రయాణం. కానీ అక్కడికి వెళ్ళి విచారించడానికి వారికి తీరిక దొరకలేదు, కానీ ఆంధ్ర దేశంలో ఎక్కడో మారుమూల కారంచేడులో జరిగిన దుర్ఘటనను విచారించడానికి శ్రీమతి రాందులారీ సిన్హా వచ్చారు. ఆక్కడ ఆమె ప్రదర్శించిన అనుచిత చర్య గర్హించవలసిందే, తెలుగుదేశం పార్టీ ఆధికారంలో వుందా, లేక మరో పార్టీ అధికారంలో వుందా అనేది ప్రశ్న కాదు. ఈ రాష్ట్ర హోం మంత్రి గారిని ఆమె అవమానపరుస్తే అశేష ప్రజానీకాన్ని ఆమె కించపరచినట్లు కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన హోంమంత్రిగారు, రేపు కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన, ఆ తరివాత జనతా, భారతీయజనతా మొదలగు పార్టీలకు చెందిన హోంమంత్రులు ఎవరైనా కావచ్చు కించపరుస్తే, అలాంటి సంఘటన ఈ రాష్ట్రంలో జరగడం మొత్తం రాష్ట్రాన్ని అవమానపరచినట్లు కాదా అని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి ఈ చర్యను అందరూ గర్హించాలి. ఇలాంటి చర్య భవిష్యత్తులో మరెప్పుడు జరిగినా గర్హించాలని మనవి చేస్తున్నాను, ఈ సందర్భంగా మరో మనవి. ఇక్కడ కులం అనే కుళ్ళుతో, మతం అనే మచ్చతో, జాతి అనే జాడ్యంతో జరిగిన సంఘటనను విచారించి న్యాయం చేయాలని వచ్చిన శ్రీమతి రాందులారీ సిన్హా "ఇక్కడ మీ ముఖ్యమంత్రిగారు, అగ్రవర్ణాల వారు ఒకే కులం, మీ హోంమంత్రి గారు అగ్రవర్ణాల వారు ఒకే కులం, కాబట్టి మీ తాలూకు విన్నపాలు నేను వినదలచుకోలేదు" అని నిరాకరించడం, ఆ నిరాకరించిన తీరును భారతదేశం గర్హించింది. అలాంటి అవకాశాలు ఇవ్వవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా మరో విషయం కూడా మనవి

చేస్తున్నాను. శ్రీమతి రాందులారీ సిన్హా అధికార పర్యటనకు ఢిల్లీ నుండి ఫ్లయిట్‌లో బయలుదేరి విజయవాడకు వచ్చినపుడు అక్కడి స్థానిక కంట్రాక్టర్ కారును తీసుకొని దానికి ఇందిరాగాంధీగారి బొమ్మను తగిలించుకొని ఆ సంఘటన జరిగిన ప్రదేశానికి వెళ్ళారు. ఇది అధికార పర్యటనో లేక అనధికార పర్యటనో దయచేసి అందరూ గమనించాలి. ఈ విషయం శ్రీ రాజీవ్ గాంధీకి కూడా తెలియజేయడం, వాస్తవాలను వారి దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం ముఖ్యమంత్రిగారికి వుందని సభాధ్యక్షులకు మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు అమర్‌నాథ్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ "ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి వుంటే యిక్కడ వున్న హరిజనులను రిలీజ్ చేయండి" అని అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి వుంది కాబట్టే గతంలో కానీ యిప్పుడు కానీ ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకోని చర్య రిలీఫ్ మెజర్స్ ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. హతులైన కుటుంబాలలోని వ్యక్తులకు ఉద్యోగాలు కల్పించడం అనేది యావత్ భారతదేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేసిందని మనవి చేస్తున్నాను.

అంతేకాదు, అక్కడివారికి ఆత్మస్థయిర్యం కలిగించడంకోసం మా హోం మినిస్టరుగారు చెప్పారు, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అవసరమయితే మా శాసనసభ్యులు కేంపెయిన్ చేస్తారని, పోలీసు పికెట్స్ ఏర్పాటు చేశాము. ఇంకా ఏమి కావాలో చెప్పండని గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష సభ్యులను ఈ ప్రభుత్వం అర్థిస్తూ వుంది. ఆ రిలీఫ్ మెజర్స్ చేసుకోవడానికి దయచేసి మీ విలువైన, అమూల్యమైన సలహాలను ప్రభుత్వానికి ఇవ్వండని సభాముఖంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. అంతేకాదు, మీకు తెలియనిది ఏమీ కాదు. మొట్టమొదటిసారిగా ఇక్కడ యీ విషయంలోనే అమరనాథరెడ్డిగారు చెప్పారు. చిత్తశుద్ధి అంటూ ఉంటే ఇవ్వమని చెప్పడం జరిగింది. రస్యాల్‌లో జరిగినటువంటి సంఘటనకు అక్కడకు వెళ్ళి ఆ ప్రభుత్వాన్ని రిలీఫ్ మెజర్స్ తీసుకోండని చెప్పండి. అక్కడ చిత్తశుద్ధి ఉన్న ప్రభుత్వం ఐతే అక్కడ జరిగిన దారుణ మారణకాండను ఖండించమనండి. హరిజన, గిరిజన తాడిత పీడిత వర్గంపై తిరుగుబాటు చేస్తూ ఉంటే కనీసం దాని గురించి పట్టించుకోని ప్రభుత్వం అక్కడ ఉంటే ఇక్కడ చిత్తశుద్ధి గురించి చెపుతూ ఉంటే మరి దెయ్యాలు వేదాలు వల్లిస్తున్నట్లుగా ఉందని సభాముఖంగా మీ అందరికీ మనవి చేసుకుంటున్నాను. సామాన్య ప్రజానీకానికి ఈవేళ సమాజములో ఏ రూపములో ఇటువంటివి జరిగినా ఖండించవలసిన బాధ్యత ప్రతి ఒక్క రాజకీయ పార్టీకి ఉంది. అక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారి బంధువులు ఉన్నారు. అందుచేత కేసులు ఉపసంహరిస్తున్నారని మన గౌరవనీయ సభ్యులు జనార్ధనరెడ్డిగారు శెలవిచ్చారు. అలాంటిది ఏమైనా ఉంటే ముఖ్యమంత్రిగారి ముందు పెట్టండి. అలాంటి కేసులు ఎలిమినేట్ చేస్తున్నారని చెప్పారు. అటువంటివి ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టిలో పెట్టండనీ సభాముఖంగా మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారిపైన, హోం మినిస్టరుగారిపైన ఒక బాధ్యత ఉంది. దోషులు, తప్పులు చేసినవారు ఎవరైనా, ఎంతటివారైనా, ఎలాంటివారైనా సరే నిర్మొహమాటంగా, నిష్క-

ర్షగా, రాగద్వేషాలకు అతీతంగా, బంధుప్రీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం లేకుండా శిక్ష విధించవలసిన బాధ్యత మన తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం భుజస్కంధాలపై ఉండని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈవేళ సామాన్య ప్రజానీకం, హరిజన్, గిరిజన తాడిత ప్రజల ఉద్ధరణ కోసం ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ నెలకొల్పబడిందని ఆ బాధ్యత మనందరిపైన ఉందని దాని కోసం ఈ ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్య తీసుకోవడానికి వెనకాడదని మనవి చేసుకొంటున్నాను. ఇలాంటి సంఘటన జరిగినప్పుడు అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఏకోన్ముఖంగా కూర్చొని భవిష్యత్తులో ఇలాంటి చర్యలు జరగకుండా ఏ విధమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి అన్నది ఆలోచించాలి. సమాజములో అట్టడుగున ఉన్న బలహీన వర్గాలకు, హరిజనులు, గిరిజనులు వారిపైన ఇలాంటివి జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మనమీద ఉందని మనవి చేసుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రాజయ్య (అంధోల్) :- అధ్యక్షా, ఈనాడు కారంచేడు సంఘటన గురించి సుదీర్ఘంగా చర్చలు జరిగాయి. ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశం ప్రకారంగా నేను, కొందరు శాసనసభ్యులు ఆ ప్రాంతాన్ని సందర్శించడం జరిగింది. ఇప్పుడు మనసభ్యులు నానా రకాలుగా వారివారికి తెలిసిన వాస్తవాలను సభముందుకు తెచ్చారు. ఏది ఏమైనా ఈ సంఘటన చాలా తీవ్రమైన సంఘటన. దీనిని ఈ ప్రభుత్వమేకాదు, ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆనాడు దేవాలయ ప్రవేశం మొదలుకొని ఈనాడు నీటి చెరువు వరకు జరిగిన సంఘటనల గురించి సభ్యులు కూలంకషంగా చర్చించారు. అక్కడ జరిగిన సంఘటన చాలా దుస్సంఘటన. అక్కడికి వెళ్ళిన మేము ప్రతి ఇల్లు సందర్శించి అందరిని అడిగి తెలుసుకొని వివరాలు సేకరించడం జరిగింది. అంతకు ముందు గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ఊరిని సందర్శించడం జరిగింది. అక్కడి నుండి మేము చీరాల వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్న వారిని పేదలను ఒక శిబిరంలో పెట్టడం జరిగింది. అక్కడ కొందరు కార్యకర్తలు వారందరినీ మభ్యపెట్టి ఎవరుపోయినా కాని వారిని యదార్థాలు చెప్పనివ్వకుండా అడ్డుపెట్టి వారికి వారు అక్కడి విషయాలను గురించి చెప్పడం జరుగుతోంది. అక్కడ పేదలను యథార్థంగా వారికి జరిగిన దుస్సంఘటన గురించి అడ్డుపెట్టకుండా చెప్పనిస్తే బాగా ఉండేది. కాని అక్కడ ఉన్న కార్యకర్తలు వాస్తవాలు వారిని చెప్పనివ్వకుండా మభ్యపెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు జరిగిన ఈ ఈ తర్కవితర్కాల వల్ల మన శాసన సభలో ఈ యొక్క సంఘటనకు ఏ రాజకీయాన్ని ముడిపెట్టకుండా వారి మీద జరిగిన దుస్సంఘటనను విచారిస్తూ వారికి సహాయపడాలని చాలా మంది చెప్పారు. దానికి చాలా ధన్యవాదాలు. దీని మీద ఎంక్వయిరీకి నియమించిన న్యాయమూర్తిగారి గురించిన విషయంలో ఒక చిన్న మనవి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను. ఒక రిటైరైన హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగారిని దీనికి ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరుగా వేసినప్పుడు రాజకీయ పరిజ్ఞానము కల రాజకీయవాదులు న్యాయమూర్తిని శంకించడం చాలా దురదృష్టకరం. న్యాయానికి మనము గౌరవం ఇవ్వక

పోతే ఇంక ఎక్కడ న్యాయం జరుగుతుంది అన్నది నాకు అర్థం కావడం లేదు. దీనికి చాలా చింతిస్తున్నాను. అన్నగారు ఈ విషయములో సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిచేత విచారణ జరిపించడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు నేను చాలా సంతోషపడుతున్నాను. అక్కడ జరిగినటువంటి సంఘటనలను ఖండిస్తూ మా యొక్క నివేదికను సమర్పించడం జరిగి ది ఇకముందు అయినా ఇటువంటి సంఘటనలు జరగకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని, ఇప్పటి వరకు అరెస్టుకాని వారిని అరెస్టు చేసి అక్కడి వారికి తగు రక్షణ కల్పించాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేసుకుంటూ నేను శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— హోమ్ మినిస్టర్ గారిని సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— లా అండ్ ఆర్డర్ గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారిది పోలీసుకు సంబంధించినది హోమ్ మినిస్టరుగారిది. ఏది ఏమైనా ఇది ప్రధానమైన విషయం. ఈ దుర్ఘటనకు ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చెపితే హుందాతనముగా ఉంటుంది. కాబట్టి దీనికి జవాబు చెప్పే బాధ్యతను ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఒకవేళ లా అండ్ ఆర్డరు కూడా వసంత నాగేశ్వరరావుగారికి ఇచ్చారో ఏమో. నాకు తెలియదు. ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు ఇవ్వవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— తమ అనుమతితో ఇప్పుడు నేను స్టేట్‌మెంట్ చేశాక గౌరవ సభ్యులు 15 మంది వివరణ కోరడం జరిగింది. మొట్టమొదటగా నా వివరణ పత్రములో ఉన్నటువంటి సవర్ణ హిందువులకు బదులు అగ్రవర్ణాల వారనే మాట పెట్టాలని కోరారు. ఆ రకంగా తమ అనుమతితో సవర్ణ హిందువులు తీసివేసి అగ్రవర్ణాలని తీసుకోవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

జరిగిన విధ్వంస కాండను, మారణ కాండను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఖండించడమే కాకుండా. తగు చర్యలు తీసుకొనడానికి సూచనలు యివ్వాలని అన్ని పక్షాలవారిని కోరుతున్నాము. పెద్దలు బాగారెడ్డిగారు గత 25 సంవత్సరాలుగా శాసన సభ్యులుగా వున్నారు. న్యాయ విచారణకు వేసిన తరువాత వివరాలు మాట్లాడకుండా వుంటే సమంజసముగా వుంటుంది. విచారణలో తేలిన తరువాత నిర్ణయానికి వస్తే బాగులటుందేమో విచారణకు జడ్జిని నియమించాము. హైకోర్టు న్యాయమూర్తిని నియమించడం, వారు రాజీనామా చేయడం, సుప్రీమ్‌కోర్టు న్యాయమూర్తిని సూచించాలని సుప్రీమ్ కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని కోరుతున్న సందర్భంలో సుప్రీమ్ కోర్టు న్యాయమూర్తిచేత న్యాయ విచారణ జరుగుతుందని ఆశిద్దాము. మెరిట్స్, డిమెరిట్స్‌లోకి పోకుండా గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాల పైన మాట్లాడుతాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి, యితరులకు బంధుత్వాలు వున్నాయని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్.టి. రామారావుగారు

గత 35 సంవత్సరాలుగా సినీ నటుడిగా ఆంధ్రదేశములోనే కాకుండా భారతదేశం మొత్తము మీద బ్రహ్మాండమైన పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించారు. ఆయన కులము ఎవరికి తెలియదు. కళాకారుడిగా, నటుడిగా ఆంధ్రదేశములో, మొత్తము భారతదేశములో చాల చోట్ల వారిని గౌరవించడం జరిగింది. అప్పుడు ఎందుకు ఈ కుల ప్రసక్తి రాలేదు. ఇవాళ ముఖ్యమంత్రిగారు కులాలకు, మతాలకు అతీతంగా మూడుపువ్వులు ఆరుకాయలుగా దేశాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని పట్టుదలతో కృషి చేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం మంచి పేరు తెచ్చుకోవాలని బాగారెడ్డిగారు సూచన చేశారు. సంతోషం. నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు వుంటే తప్పక ఆచరిస్తాము. పోలీసువారి గురించి మాట్లాడారు, ఇది అప్రస్తుతము అనుకోను. అక్కడున్న డి. ఐ. జి. హరిజన్. ఇంకా కొంచము ముందుకు పోయి చెప్పాలంటే......

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- కులం ప్రస్తావన చేయడం అప్రస్తుతం. దీనిని రికార్డుల నుంచి తొలగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- నాకు ఆ సంస్కారం వుంది. నేను విత్‌డ్రా చేసుకొంటున్నాను. రాగద్వేషాలకు తావు లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. అక్కడున్న డి.ఎస్.పి. సక్రమంగా వ్యవహరించలేదని ఆరోపణ వచ్చిన తరువాత డి.ఎస్.పి. ని అక్కడనుంచి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :- సస్పెండ్ చేయాలి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : రజబలిగారు చెబుతూ "నన్ను అపాలజీ, కోరాలని" అన్నారు. నేను హోం మినిష్టరుగా వున్న సమయంలో, నా వ్యక్తిత్వము పట్ల నా శ్రేయోభిలాషిగా నిర్దిష్టమైన ప్రతిపాదన ఏదైనా చేస్తే అభ్యంతరం లేదు. నన్ను మంచిగా నడిపించే బాధ్యత వారిపైన వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చీరాల వెళ్ళివుంటే శాంతిభద్రతలకు ప్రమాదము కల్గివుండేదనే భయాన్ని శ్రీ చంద్రమౌళిగారు వ్యక్తపరిచారు. ఆ రోజు రక్తసిక్తమయ్యే పరిస్థితి వచ్చేదనే అనుమానాన్ని వ్యక్తపరిచారు. శిక్షపడకుండా వుండే సెక్షన్స్ పెడుతున్నారని శ్రీ పుతుంబాక వెంకటపతిగారు అన్నారు. హరిజనులు అంటున్నారు మావిగగూడెం అనండి అని శ్రీ సాంబయ్యగారు అన్నారు. మాల, మాదిగలు అని, కమ్మ కులస్థులని ఉచ్చరించకూడదని రూల్స్‌లో వున్నాయి. అందువల్ల హరిజనులు, అగ్రవర్ణాలు అందాము. ఇక్కడ మనం చేసే చర్చలు సభ బయట దోహదపడేవిగా వుండాలి. పేరు పెట్టకుండా చెప్పటం సముచితమని సాంబయ్యగారికి తెలుసు. ఎన్. టి. రామారావుగారి నాయకత్వాన వున్న ఈ ప్రభుత్వం దోషులు ఎవరైనా శిక్షించాలనే చెప్పడం జరిగింది. స్థానిక పోలీసులకు కాకుండా సిబి సిఐడికి అప్పగించాలని చెప్పడం జరిగింది. డయింగ్ డిక్లరేషన్స్ రికార్డు చేయలేదన్నారు. అక్కడికక్కడే ముగ్గురు చని

పోతే వారి డయింగ్ డిక్లరేషన్స్ తీసుకొనే అవకాశం లేదు. తరువాత చనిపోయిన రమేష్ అనే అతనినుంచి హాస్పిటల్‌లో డయింగ్ డిక్లరేషన్ తీసుకొనడం జరిగింది. హరిజనుల పైన కేసులు పెట్టారు అన్నారు. కంప్లెయింట్ వచ్చినపుడు కేసు రిజిష్టర్ చేసుకొనే పరిస్థితి వుంటుంది. ఛార్జిషీటు పెట్టే పరిస్థితులలో సిబిసిఐడి ఎంక్వయిరీ తర్వాత ఏ సెక్షన్స్ వుంటాయి, ఏవి వుండవు అనేది తెలుస్తుంది. విచారణ తరువాత దోషులను శిక్షించడంలో ప్రభుత్వం వెనుకాడదు. అనుమానాలకు తావు యివ్వవద్దు. ఏదైతే హరిజనులపైన అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయని అనుకొంటున్నామో ఆ విషయాన్ని ఖండించడానికి మనమందరం కలిసికట్టుగా పార్టీల ప్రమేయంతో నిమిత్తం లేకుండా కృషి చేయాలి. ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యలగురించి చెప్పాను. వారికి పునరావాస కార్యక్రమాల గురించి చెప్పాను. ఆత్మస్థయిర్యము కలుగచేయడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్ళి వచ్చిన తరువాత నేనుకూడ అక్కడకు వెళ్ళాను. అన్ని పార్టీలవారితో మాట్లాడాను. స్థానిక శాసనసభ్యులైన బలరాంగారు, చంద్రమౌళిగారు, నేను అంతా వుంటాము. "మీకు ఏ రకమైన యిబ్బంది కలుగనీయము. ఏమైనా యిబ్బంది కలిగితే మా పదవికి రాజీనామాచేస్తాము" అని చెప్పాము. ఇతర గ్రామాలనుంచి కాకుండా వీరిచేతనే పనిచేయించుకోవాలని చెప్పాము. శాశ్వత గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాలను తీసుకొంటామని చెప్పాము. ఇది మానవత్వానికే మచ్చతెచ్చే సంఘటన. ఇటువంటి దురదృష్టకర సంఘటన పునరావృతం కాకుండా అభాగ్యులైనవారికి ఆత్మస్థయిర్యమును చేకూర్చి, వారిని అక్కడకు తీసుకువెళ్ళి నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలను చేపట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము.

ఈ రోజు సమాజంలో ఈరన్నగారు కానీ, నరశింహులుగారు గాని, మరెవరైనా గానీ, మాకు భద్రత లేదనే భావం వారిలో వుంటే అన్ని పార్టీలవారం వారి మనసులనుండి ఆ భావాన్ని తొలగించాలి. మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ ఎన్.టి. రామారావుగారి నాయకత్వం క్రింద వున్న ప్రభుత్వం హరిజన గిరిజన సంక్షేమానికి అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టటమే గాక ఒక హౌస్ కమిటీని గాని, లేదా మరో కమిటీనిగాని వేసి రాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఏవిధమైన అత్యాచారం హరిజనులపై జరిగినా అక్కడకు వెళ్ళి విచారణ చేయటానికి అవకాశం కలుగచేయాలని ఆలోచిస్తున్నది. కారంచేడులో జరిగిన సంఘటన గురించి హోమ్ మంత్రిగారు దాడి అని చెప్పలేదని సభ్యులు అన్నారు. నేను స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. 150 మంది అగ్రవర్ణాల హిందువులు కర్రలు, గునపాలూ, గొడ్డళ్ళు తీసుకొని హరిజనవాడమీద దాడి చేశారు అని నేను స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మొదటి రోజున శ్రీనివాసరావు, సుహర్తమ్మ మధ్య జరిగింది ఘర్షణ అని చెబుతున్నాను. ఫాక్ట్స్ జోలికి పోయాను తప్ప మెరిట్స్ జోలికిపోవడం సమంజసం కాదని జరిగిన విషయం చెప్పడం జరిగింది. వారికి ఆత్మస్థయిర్యం కలిగించడమే గాక, సహాయక చర్యలు, పునరావాస చర్యలు తీసుకోటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది. జరిగిన దౌర్జన్యాన్ని, జరి

గిన మారణకాండను, జరిగిన చర్యలను మన శాసనసభ మొత్తం ఖండించవలసివుంది. దీనిపై ఏ రకమైన అభిప్రాయబేధం లేకుండా మొత్తం మనం అందరం తీవ్రంగా ఖండిద్దాము. తీసుకోవలసిన చర్యలు, తీసుకోవలసిన కార్యక్రమాలు తీసుకుందాము. ఈ కేసును సి.బి.సి ఐ.డి.కి అప్పగించడం జరిగింది. రామచంద్రరాజుగారు రాజీనామా చేసిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని మాకు ఇంకొక న్యాయమూర్తిని ఇవ్వండి అని అడిగారు. మాకు పని ఎక్కువగా వుంది, జడ్జీలు తక్కువగా వున్నారు, నేను ఇవ్వలేను అని వారు అన్నప్పుడు యింత ముఖ్యమైన విషయంపై బాధ్యత స్వీకరించి, దీని ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి, మానవతా దృక్పధంతో సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారిని మాకు ఒక న్యాయమూర్తిని సూచించండి అని అడగడం జరిగింది. దీనినిబట్టి ఈ ప్రభుత్వానికి ఏ రకమైన వైఖరి వున్నదో అర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతూ ఈ నా వివరణతో సభ్యులు సంతృప్తి పొంది వుంటారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. నరిసిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ జరిగిన సంఘటనపై చర్య తీసుకుంటామని చెప్పారు. అంతవరకూ బాగానే వుంది. ఇకముందు ఇలాంటి సంఘటనలు జరగకుండా వారి భద్రతకోసం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు ? ఇకముందు వారిపై ఎటాక్ జరగకుండా వాటిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కమిటీ వేస్తామన్నారు, సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి రెమిడి సజెస్ట్ చేస్తారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిపై ప్రకటన చేసిన తరువాత ప్రశ్నలు వేస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ ఎన్. అమరనాధరెడ్డి :- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు వివరణ ఇచ్చేముందు వారికి ఒకవిజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎఫ్. ఐ. ఆర్. రిజిష్టరు చేసేది లోకల్ పోలీస్, తరువాత సి. బి. సి. ఐ. డి. వచ్చింది. ముందు హైకోర్టు జడ్జి అన్నారు. తరువాత సుప్రీంకోర్టు జడ్జి అంటున్నారు. హరిజనులకు లీగల్ ఎయిడ్ వారు కోరిన ఎమినెంట్ లాయర్స్‌ను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుందా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- లీగల్ ఎయిడ్ వుందికదా.

శ్రీ ఎన్. అమరనాధరెడ్డి :- సుప్రీంకోర్టు జడ్జిముందు ఆర్గ్యూచేసే లాయర్లు వుండాలి. కేసును పకడ్‌బందీగా నడిపేవారు ఉండాలి.కనుక క్రిమినల్ ఎడ్వకేట్, ఎమినెంట్ ఎడ్వకేట్స్ సజెస్టెడ్ బై హరిజన్స్‌ను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నదా ?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :- హరిజనులకు డబ్బు ఇచ్చామన్నారు. వారు ఇంత వరకూ డబ్బు తీసుకోలేదు. వారు తిరిగి వారి గ్రామానికి వెళ్ళటానికిగాని, డబ్బు తీసుకోటానికిగాని సిద్ధంగాలేరు. సంఘటన జరిగిన తరువాత మేము, కాంగ్రెసునార, హేతువాదులు, నక్సలైట్స్ కూడా, అక్కడకు వెళ్ళి చూచారు. చీరాలనుండి తిరిగి కారంచేడు గ్రామానికి ఆ హరిజనులు వెళ్ళివారు అక్కడ గౌరవంగా బ్రతికే పరిస్థితి కల్పించవలసివుంది. అన్ని ప్రతిపక్షాలతో ఒక కమిటీవేసి హరిజనులతో సంప్రదింపులు జరిపి వారికి నమ్మకం కలిగేటట్లు చేయాలి. వారు కారంచేడు వెళ్ళి గౌరవంగా బ్రతికే అవకాశం కలుగచేయాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ మెరిట్స్‌లోకి వెళ్ళవద్దు అన్నారు. వారు సెక్షన్స్ 146, 147, 307 అన్నారు. సెక్షన్ 147 అంటే అన్ లాఫుల్ అఫెన్స్. వారి ఇండ్లపై పడి దాడి చేసినప్పుడు ఆత్మరక్షణ చేసుకొనే హక్కు వున్నదా లేదా ? హరిజనులలో ఎంతమందిపై కేసులు పెట్టారు. అగ్రవర్ణాలవారిపై ఎంతమందిపై కేసులు పెట్టారు. ఎంతమందిని బుక్ చేశారు ఆ వివరాలు కావాలి. ఒకరు తప్పుచేస్తే ఇంకొకరిని శిక్షించే విధానం వుండకూడదు.

తప్పకుండా బాధ్యులైన వారిని శిక్షించే పద్ధతులు వుండాలి. దీనిని విత్‌డ్రా చేసుకోడానికి ఆలోచించాలి. అధ్యక్షా, తమరికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయాలను ఈ శాసనసభ సీరియస్‌గా గమనించాలి. గౌరవ సభ్యులు ఈరన్నగారు మాట్లాడుతూ హరిజనులకు వేరే జిల్లా కావాలి అన్నారు. అది చాలా తీవ్రమైనటువంటి విషయము. నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. రెండవది, అమానుల్లాఖాన్‌గారు మాట్లాడుతూ. Expunged as ordered by the chair. ఇలాంటి విషయాలను ఖండించాలి. ఇలాంటి వాటినే ఏమి చేయాలనేది ఆలోచించకుండా వదలిపెడితే ఎవరికివారు రెచ్చగొట్టే పద్ధతిలోపోతే సమాజములో అవి పాములు, తేళ్ళులాగా తయారవుతాయి. దేశ విచ్ఛిన్నానికే దారి తీస్తుంది, సమాజం నాశనం కావడానికి దారి తీస్తుంది. శాసన సభ్యులు అలా మాట్లాడవచ్చునా? అలాంటి వర్డింగ్స్‌ను డిలెట్ చేయాలని, సభ్య ప్రపంచానికి శ్రేయోదాయకం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

డా॥ శ్రీ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- అధ్యక్షా, కారంచేడు సంఘటనను ఒక స్ట్రే ఇన్సిడెంటుగా తీసుకోడానికి వీలులేదు.

It is a culmination of two and a half years of atrocities on harijans.

పదిరికుప్పంనుండి ఈనాటివరకు పరిస్థితిచూస్తే ఒక చిత్తూరు జిల్లాలోనే హరిజనులు వందసార్లు అగ్రకులాల వారిచే అత్యాచారాలు జరిగాయని కేసులు పెడితే అగ్రకులాల వారినుండి 150 కేసులు హరిజనులమీద పెట్టడం జరిగింది. దొంగతనం చేశాదని,

మరొకటి అని పరిస్థితి ఏ విధంగా వస్తున్నదంటే కేసు రిజిష్టరు చేయమని చెబితే పోలీసులు చేస్తున్నారు. ఆ కేసులో ఎంతవరకు నిజం వుందనేది ఆలోచించడంలేదు. ఎందుకంటే హరిజనులకు లీగల్ ఎయిడ్‌లేదు. ఒక యూనిట్ ఆఫ్ ఎడ్వొకేట్సును పెట్టుకునే అవకాశం వారికి లేనప్పుడు ఏదో ఒక కేసుకొరకు వారిమీద కేసు పెట్టినప్పుడు ఆ కేసు నిజమైనటువంటి పద్ధతిలో పెట్టామా అనేది పోలీసువారు ఆలోచించకుండా కేవలం ఆశ్రిత పక్షపాతానికి లోను అయి ఒకే పార్టీవైపు పోవడంవల్ల ఇదంతా జరిగింది. రెండవది, అమరనాధరెడ్డిగారు చెప్పారు. హరిజనులకు ఎమినెంటు లాయరును పెట్టుకునే అవకాశం లేదు. అంత పెట్టుబడి పెట్టుకునే పరిస్థితి వారికిలేదు కాబట్టి దయచేసి వారు కోరిన లాయరును పెట్టడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా? మూడవది, ఈ రిపోర్టు చూస్తూ వుంటే it smacks of nepotism.

దీనిలో ఒకచోట అంటారు, మానభంగానికి గురి అయినట్లు చెప్పుకొన్న సుబ్బారావు భార్య శ్రీమతి పేర్ల కాంతమ్మ అని-అంటే ఎవరయినా ఒక ఆడమనిషి నిజానికి మానభంగానికి గురి అయినకూడ చెప్పుకోలేదు. నిజంగా చెప్పాలంటే, చెప్పుకుంటున్నారనే పద్ధతిలో హరిజనులు గాబట్టి వ్రాస్తున్నారు. అగ్రకులాలవారి విషయములో అట్లా రిపోర్టు చేస్తే అది నచ్చుతుందా? అందుకని అటువంటి పదజాలం వారిమీద వాడకూడదని సవినయముగా కోరుతున్నాను.

డా॥ జి. కుతూహలమ్మ :- (వేపంజరి) అధ్యక్షా, కారంచేడులో జరిగిన దానిని పెద్దలు అనుభజ్ఞులు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్ళి చూచి వచ్చారు. ఎందుకంటే ఆయనకు బాధ్యత వుండి గాబట్టి ప్రత్యక్షంగా వెళ్ళిచూచి రావడం జరిగింది. హోం మినిష్టరుగారుకూడ వెళ్ళి వచ్చారు. కొంతమంది శాసనసభ్యులు మాట్లాడుతూ ఇటువంటి అరాచక చర్య జరగడం చాలా దారుణం అని చెప్పారు, దారుణంగాదు, నీతిబాహ్యం అయింది. మామూలుగా ఒక స్త్రీ భయముతో రక్షించండి అర్థించినప్పుడు ఆదుకోవాలి. మన పురాణాలలో వింటూ వచ్చాము. భారతములోగాని రామాయణములోగాని ఎవరైనా శత్రువులు అన్యాయ గా పైకి వచ్చినప్పుడు లేక యుద్ధం నిరమించుకున్న తరువాత బలవంతులు అయినవారు బలహీనులను క్షమించి వూరుకున్నారు. కాని ఈనాడున్న ప్రజాస్వామ్యములో హరిజనులమీద చెప్పలేని విధంగా హత్యాకాండ జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు అమరనాధరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా హరజనులు భయముతో పారిపోతూవుంటే అగ్రకులాల వారు కుందేళ్ళను, మేకలను క్రూర మృగాలను వెంటాడి వేటాడినట్లుగా వేటాడారు. మానవతా దృష్టి అనేది లేకుండాపోయింది. ఇది రాజకీయ కక్షతో చేసిందికూడ కాదు. చిన్న కారణముతో చేశారు. నీరు ఉపయోగించుకునే విషయములో వచ్చిన చిన్నకారణము, స్త్రీ కారణంగా వచ్చింది-మన పురాణాలు చెబుతున్నాయి. అదే విధంగా యిక్కడ సువార్తమ్మ అనే ఒక స్త్రీ వచ్చి ఇది అన్యాయం. దారుణం అని చెప్పినందువల్ల ఆ స్త్రీపైన చంద్రకోలతో కఠిన చర్య తీసుకోవడముతో యీ సంఘటన జరిగింది. ఇటువంటి

దారుణాలు, హత్యలు, మానభంగాలు ఇదివరకు జరగలేదా అని సోదర సభ్యులు అడుగుతున్నారు. జరిగి వున్నవి. అప్పుడిలో వారు ప్రతిఘటించి వున్నారు. కాని ప్రస్తుత తెలుగు దేశ ప్రభుత్వం వచ్చిన మొదట్లో 1983 జనవరిలో శాసనసభ ఎన్నికలు జరిగిన తరువాత పదిరికుప్పంలో హరిజనులమీద దాడి జరిగింది. 1974 డిశంబరులో పార్లమెంటు ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు వారిమీదే జరిగింది. ముత్తుకూరు హరిజనులమీద జరిగింది అరాచకం. 1985 మార్చి శాసనసభ ఎన్నికల్లోకూడ నగరి, పుత్తూరు, పాటూరులలోని హరిజన వాడలమీద అరాచకాలు జరిగాయి. కారంచేడు విషయములో మొన్న 31 వ తేదీనాడు రాష్ట్రి మొత్తంమీద బంద్ కార్యక్రమం జరిగితే అప్పుడు నగరి హరిజనుల మీద దాడి జరిగింది. ఈ విధంగా ప్రతి సందర్భములోకూడ ప్రతిచోట హరిజనులమీద అంటే సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారిమీద ఇటువంటి అరాచకాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రత్యేకించి శాసన సభ్యులందరుకూడ ఇది గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎవరైనా, ఎంతటి ధనవంతులయినా వారిమీద చర్యలు తీసుకుంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారని కొంతమది సభ్యులు చెప్పారు. ఏ కులంవారయినా అని మాత్రం చెప్పలేదు. కమ్మ కులంవారు హరిజనులమీద దాడి చేశారని తెలుస్తున్నది. అందుచేత ఏ కులంవారయినా చర్య తీసుకుంటామని చెప్పాలి. అక్కడ హింసాకాండ జరిగినప్పుడు వెంటనే కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకున్నారని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ గ్రామం సందర్శించినప్పుడు అక్కడివారు నోరు తెరచి చెప్పలేకపోయారని స్వయంగా చూచిన కొంతమంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. వారు ఎందుకు చెప్పలేకపోయారని అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు తిరిగి వెళ్ళినతరువాత అక్కడ స్థానికపెద్దలు, అగ్రవర్గాలవారు మళ్ళీ కీడుతలపెడతారు లేకపోతే అక్కడున్నటువంటి పోలీసులు వారిని బెదిరింపు చర్యలు చేస్తారు. మళ్ళీ దెబ్బలకు గురి కావాలని, నష్టాలకు గురికావాలి అని భీతిచెంది నోరు విప్పి చెప్పలేకపోయారు. అది గౌరవసభ్యులందరూ గుర్తించాలి. ఈ అన్యాయం జరిగిన తరువాత ఆ గ్రామంలో ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేబట్టారని అంటున్నారు. చాలా సంతోషం. అసలు ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. జరిగిన తరువాత ఇన్ని కార్యక్రమాలు చేబట్టామని చెప్పుకొనడం సమంజసంగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ గ్రామంలో లేకపోయినా ప్రతి గ్రామానికి 2, 3 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఐనా పోలీసు స్టేషన్లు ఉండాలి. ఈ పోలీసువారు ఏమి చేస్తున్నారు? అసలు ఇటువంటి అరాచకాన్ని మొదటే ఎందుకు అరికట్టలేకపోయారని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశాలు ఇస్తే ఇటువంటి సంఘటనలు ఎందుకు జరుగుతాయి? హరిజన స్త్రీల వీపులమీద దెబ్బలు తగిలాయని అంటే అది ఎంత దుష్ట చర్యయో ఆలోచించండి. స్త్రీలను భయపెట్టడం, మానభంగాలు చేయడమనేది కొన్ని దుష్ట శక్తులకు నిత్యకృత్యమైపోయింది. మనలను ఎవరు

ఏమి చేస్తారని ఒక చులకన భావంతో వారు వ్యవహరిస్తున్నారు. కనుక స్త్రీలకు సాంఘిక పరంగా న్యాయాన్ని, రక్షణను కలుగజేయాలని కోరుతూ అధ్యక్షులవారు నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ ఆలీ :- అధ్యక్షా, 2, 3 డిమాండ్సు వున్నాయి. డి.ఎస్.పి.ని ట్రాన్స్ఫర్‌చేసే డిమాండును మేము పెట్టినప్పుడు వారు అంగీకరించలేదు. ఆల్ పార్టీ ప్రతినిధులను పిలిచారు. మా పార్టీ తరపున నేను, శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు హాజరు కాలేదు. ఇప్పుడు హోం మినిస్టరుగారిద్వారా తెలిసిన సమాచారానికి సంతోషం. ప్రధానమైన మూలం అక్కడే జరిగిందని మేము సీరియస్‌గా చెప్పాము. కేసు మెరిట్సులోకి వెళ్ళవలసిన పని లేదని అంటున్నారు. వారికి న్యాయం జరగాలి. సోషల్ అగ్రెషన్ ఇక ముందునుంచి అటువంటిది జరగడానికి వీలులేదు. ఎంత గొప్పవాడు చేసినా వాడి పాపం పండుతుందనే భావం కలుగజేయాలి. ఆ విశ్వాసాన్ని కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేయండి. మృతుల కుటుంబాలకు ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇస్తున్నారు. వారి కుటుంబంలో ఒకరికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. మేజర్ అయినవానికి ఉపాధి వసతి చూపించడంతో వారు బైటకు వెళ్ళిపోతారు. చిన్నపిల్లలు ఉంటే అతని భార్య పోషణలో ఉంటారు. అందుచేత స్పెషల్ పెన్షను స్కీముక్రింద ఈ ఐదుగురికి ఇవ్వాలి. దీనిని గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కారంచేడులో వారికి నివాసం కల్పించాలి. వారిని తీసుకొనిపోయి ఇంకొకచోట పెట్టేకన్నా వారు అక్కడే తమ కాళ్ళమీద వారు నిలబడి దౌర్జన్యాన్ని ప్రతిఘటించడానికి స్ట్రెంగ్థెన్ చేయాలి. దాని విషయంలో ఎక్కువగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :- అధ్యక్షా, హోం శాఖామాత్యులు వీరందరికీ సలహాలు డిక్లేర్ చేశామని చెప్పారు. అవి వారు తీసుకున్నారా? ఎవరూ తీసుకోలేదు. మేము చీరాల వెళ్ళాము. చీరాలలో- అక్కడ ఉన్నవారు ఈరోజు వరకు ప్రభుత్వం డిక్లేర్ చేసినటువంటిది నయాపైసా కూడా మేము తీసుకోలేదు, మేము తీసుకోమని చెప్పారు. ఉపాధి కల్పనకోసం రు. 82 వేలు డిక్లేర్ చేశామని చెప్పారు. ఆ గ్రామంలో వారు ఎవ్వరూ లేరు. అందుచేత అది ఎవరికి ఉపయోగపడుతుంది? కొంతమందికి పెన్షను ఇచ్చామని అన్నారు. అక్కడ వారు ఎవరూ లేరు. వారు కొన్ని కోరికలు కోరారు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జీద్వారా న్యాయవిచారణ జరగాలని అన్నారు. సి.బి.సి.ఐ.డి అడిగారు. అవి ఒప్పుకున్నారు, చాలా సంతోషం. హోం మినిస్టరుగారు చీరాలవెళ్ళి మీరు పెట్టిన డిమాండ్సును ఒప్పుకున్నాము, మీరు మీ స్వగ్రామానికి వెళ్ళి నివాసం చేసుకోండి, ఇంకా చాలా కార్యక్రమాలు తీసుకుంటున్నామని చెబితే వారు ఒప్పుకోవచ్చు. ఇంతవరకు ప్రభుత్వంనుంచి వారికి సహాయం దొరకలేదు, వారు తీసుకోలేదు. భవిష్యత్తులో హరిజనులపై ఈ విధంగా జరుగకుండా ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారో ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్షా, సభ్యులు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలను నేను పూర్తిగా గమనించాను-పరిశీలిస్తాను. ఇంతమంది ఆవేశంతో, అపహాస్యంతో ఎంత చెప్పినా-అందరూ ఒక విషయమే చెప్పారు-ఇది దారుణమైన విషయం అని చెప్పారు. ఇది అమానుషమైనది. సభ్యతగల సమాజంలో అందరూ ఆనందంగా ఉండాలనుకునే ఈ రోజుల్లో, ఈ యుగంలో ఇలా జరగడం ఎంతో బాధావహమైనది అనే దానిలో ఏమీ సందేహంలేదు. ఇది ఎవరూ వ్యతిరేకించని విషయం. అనుకోనిది జరిగింది. ఇకముందు జరగదు అని చెప్పాలంటే అది మన సభ్యత, సంస్కారంమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మహాత్మాగాంధీమీద దాడి జరిగినప్పుడు మనం అందరం నిరసించాము. ఎక్కడో మారు మూల ఒకచోట ఆవేశంతో జరిగిన సంఘటనపట్ల మన సంతాపం వ్యక్తం చేయడం మన ధర్మంగా భావించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం బడుగువర్గాలవారి సంక్షేమానికి రక్షణకు పూర్తిగా అంకిత భావంలో ఉందనడలలో ఎలాంటి అనుమానానికి తావివ్వ వలసిన అవసరంలేదు. వారికి ఎన్నో విధములైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరిగింది. ఇది చాలా హీనమైన సంఘ టన, ఈ నాగరిక సమాజంలో జరగకూడనటువంటి సంఘటన. ఈ సమాజంలో బంధువులు, కూతుళ్ళు, కొడుకులు లేనివారు ఎవరుంటారు. అందరం ఏదో ఒక కులంలో పుడతాం. వారు కులానికి నేరం అంటగట్టడంపట్ల బాధ వ్యక్తం చేస్తున్నాను. పేదవారి సంక్షేమానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆచరిస్తున్న విధానాలు వారిపట్ల మాకు ఉన్న దృక్పథం తెలుపుతున్నాయి. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఎవరికి అందచేస్తున్నాము-చౌకబట్టలు ఎవరికి అందుతున్నాయి-బడుగువర్గాలవారి సంక్షే మానికి మేము ఏమి చేస్తున్నాము అందరికీ తెలుసు. ఈ ప్రభుత్వం బడుగువర్గాలవారికి బాసటగా ఉంటుంది - ఆ విషయం చిత్తశుద్ధితో మా కార్యక్రమాలు ఆచరణలో చూపించ డం జరిగింది. ఈనాడు ఆ సమస్యమీద ఉపన్యాసాలు చెప్పేనవారందరి కంటే నేను ముందు అక్కడకు వెళ్ళాను. రాష్ట్రంలో ఇటువంటి ఘోరకలి జరిగిందని తెలిసినప్పుడు వారిని ఆదుకోవడానికి, వారికి ధైర్యం కలిగించడం ప్రభుత్వ బాధ్యత అని వెళ్ళాను. ఒకరు అడగకుండానే సి. బి. సి. ఐ. డి. ఎంక్వయిరీ వేయడం, న్యాయ విచారణ చేయిస్తానని ప్రకటించడం - నా పరితాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ, ఈ చర్యలు తీసుకోడం జరిగింది. ఒకరు కోరారని చేయలేదు. ఆరుకోట్ల ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వంగా భావించి చేశాను. న్యాయ విచారణకు అవరోధం జరిగిన వెంటనే సుప్రీం కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తికి విచారణకు మరొకరిని సూచనప్రాయంగా తెలియజేయవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. మీరు అందరూ చెప్పేనదాని పర్యవసానం - న్యాయం జరగాలి అనే దానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. సుప్రీం కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఎవరిని నియమిస్తే వారు తేలుస్తారు. దానిలో మేము ఎవరం జోక్యం కలిగించుకునేది ఏమీలేదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలను ఎవరూ ఏ విధంగా అనుమానించవలసిన అవసరంలేదు. ఈ విషయంలో అందరూ పార్టీలకు అతీతంగా వ్యవహరించాలి. మన సోదరులు ఇంత

బాధపడ్డారు - దానికి మనం సిగ్గుతో తలవంచుకోవాలి. జరిగిన అన్యాయానికి ఏ విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి అన్నప్పుడు - మీరు ఇచ్చిన సూచనలకు అభిప్రాయాలకు ఏమి అడ్డంకి చెప్పను. కులాలు, మతాలు అని రెచ్చగొట్టే బదులు మళ్ళీ అటువంటి సంఘటనలు జరగకుండా ఉండే వాతావరణం కల్పించుకోవాలి. చెడు ఎప్పుడూ జరగాలని కోరము: చెడు ఎప్పుడూ చెడే. దానిని ఖండించడం మన విద్యుక్తధర్మం. ఈ విషయంలో భిన్నాభిప్రాయాలు లేవు. అన్ని పార్టీల అభిప్రాయం ఒక్కటే. మీకు నా విషయంలో...

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు) :- ముఖ్యమంత్రి ఏమిమాట్లాడినా అధ్యక్షులవారిని సంబోధించి మాట్లాడాలి తప్ప నేరుగా సభ్యులను ఉద్దేశిస్తూ మాట్లాడకూడదు...

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్ :- వారిని పూర్తి చెయ్యనివ్వండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. బాపిరాజు :- స్పీకర్‌ను ఎడ్రస్‌చేసి మాట్లాడాలి - నేను మాట్లాడిన దాంట్లో తప్పు ఉంటే చెప్పండి - నేను కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- తప్పులేదు.

2-00 p.m. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :- అధ్యక్షా, యీనాడు జరిగిన దానికి తీవ్రమైనటువంటి ఆందోళన, బాధ వ్యక్తంచేస్తూ యిటువంటి గౌరవనీయమైన సభ ద్వారా మన రాష్ట్రానికి, దేశానికి అట్టడుగున ఉన్నటువంటి బలహీనవర్గాలలో మనకు ఉన్నటువంటి ఒక సంక్షేమ భావాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ, యికముందు వారికి యిటువంటి దారుణమైనటువంటి కృత్యాలు, వారిమీద అత్యాచారాలు జరపబడవని హామీ యివ్వడానికి కనీసం వారికి నమ్మకం కల్గించే విధంగా ప్రవర్తించడం ధర్మం అని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రానికే కాదు దేశానికి ఆదర్శంగా ఒక తీర్మానాన్ని తమ ముందు తమ అనుమతితో ప్రవేశపెడుతున్నాను. ఈ విషయాన్ని సభ్యులు గమనించి, యీ ప్రతిపాదనను ప్రతి ఒక్కరు బలపరచాలని కోరుతున్నాను.

"ఈ విధానసభ హరిజనులపై హింసాపూరిత చర్యలపట్ల తీవ్రమైన ఆవేదన వ్యక్తంచేస్తూ ఆ నేరాలను నిర్ద్వంద్వంగా ఖండిస్తున్నది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు యిటువంటి హింసాపూరిత చర్యలు పునరావృతం కాకుండా తగు ముందు జాగ్రత్తలు శిక్షార్హమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నది" ఇది నా తీర్మానం.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :- నాది ఒక చిన్న సవరణ. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానానికి ముందు ఈ రోజు, నిన్న జరిగిన సమాలోచనల సందర్భంలో ఈ అభిప్రాయాన్ని అందచేసి కారంచేడులో హరిజనులపై జరిగిన అత్యాచారాలను

నిర్ద్వంద్వంగా ఖండించవలసిన తీర్మానం ఈ సభ ఆమోదించాలనే అభిప్రాయం తెలపడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంలో సహజంగా భారతదేశంలో బల హీన వర్గాలపైన అత్యాచారాలు ఖండించారు. కాని నిర్దిష్టంగా కారంచేడులో హరిజనుల పైన సాగిన దుర్మార్గాన్ని, అత్యాచారాన్ని, హత్యాకాండను ఈ సభ ఖండిస్తుందని సవ రించాలని, మనమంతా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- నాకేమీ అభ్యంతరం లేదని తమద్వారా గౌరవ నీయులైన సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :- I am postponing item under Rule 329 and Rule 74 and they will be taken up on 14th August, 1985.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Ordinance, 1985.

Chief Minister (Sri N.T. Rama Rao) :- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy of the Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 19 of 1985) as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India."

A. P. Districts (Formation) Amendment Ordinance 1985

A. P. Tahasildars & Deputy Tahasildars (Construction of References) Ordinance 1985

Minister for Revinue (Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi); Mr. Speaker, I beg to lay on the Table ; "A copy in each of the following Ordinances as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

[1] The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 5 of 1985).

[2] The Andhra Pradesh Tahsildars and Deputy Tahsildars (Construction of References) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 12 of 1985)."

Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Ordinance, 1985.

Minister for Finance and Power (Sri P. Mahendranath) :- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy of the Andhra Pradesh Electricity Duty (Amendment) Ordinance, 1985(Andhra Pradesh Ordinance No. 14 of 1985) as required under sub-clause (a) of clause [2] of Article 213 of the Constitution of India."

Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis & Zilla Parishads [Amendment] Ordinance, 1985.

Minister for Panchayat Raj [Sri K. Ramachandra Rao]:- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy of the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads [Amendment] Ordinance, 1985 [Andhra Pradesh Ordinance No. 17 of 1985] as required under sub-clause [a] of clause [2] of Article 213 of the Constitution of India."

The Andhra Pradesh Co-op. Societies [Second Amendment] Ordinance, 85.

The Andhra Prade h Co-op. Societies [Third Amendment] Ordinance, 85.

Minister for Co-operation [Sri Y. Ramakrishnudu] :- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy in each of the following Ordinances as required under sub-clause [a] of Clause [2] of Article 213 of the Constitution of India.

1) The Andhra Pradesh Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 7 of 1985.

2) The Andhra Pradesh Co-operative Societies (Third Amendment) ordinance 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 8 of 1985)."

The Andhra Pradesh University Acts (Amendment) Ordinance, 1985.

The Andhra Pradesh College Service Commission Ordinance, 1985.

A. P. Open University & Sri Padmavathi Mahila Viswa Vidyalayam Act, (Amendment) Ordinance, 1985).

Sri G. Muddukrishnam Naidu (Minister for Education) :- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy in each of the following Ordinances as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 213 of the Constitution of India.

1) The Andhra Pradesh University Acts (Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 11 of 1985).

2) The Andhra Pradesh College Service Commission Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 13 of 1985).

3) The Andhra Pradesh Open University and Sri Padmavathi Mahila Viswa Vidyalayam Act (Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 18 of 1985)".

The Andhra Pradesh General Sales Tax (Second Amendment) Ordinance, 1985.

The Andhra Pradesh Entertainments Tax (Second Amendment) Ordinance, 1985.

The Andhra Pradesh General Sales Tax (Third Amendment) Ordinance, 1985.

Sri P. Ashokagajapathi Raju (Minister for Commercial Taxes) :- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table : "A copy in each of following Ordinances, as required under sub-clause (a) of Clause (2) of Article 123 of the Constitution of India.

1) The Andhra Pradesh General Sales Tax (Second Amendment) Ordinance 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 9 of 1985).

2) The Andhra Pradesh Entertainments Tax (Second Amendment) Ordinance, 1985 (Andhra Pradesh Ordinance No. 10 of 1985).

3) The Andhra Pradesh General Sales Tax [Third Amendment]

Ordinance, 1985 [Andhra Pradesh Ordinance No. 16 of 1985."
Andhra Pradesh Excise [Amendment] Ordinance, 1985].

Sri M. Padmanabham [Minister for Excise] :-- Mr. Speaker, I beg to lay on the Table ; "A copy of the Andhra Pradesh excise amendment ordinance 1985. Andhra Pradesh Ordinance No. 15 of 1985] as required under sub-clause [a] of clause [2] of article 213 of the Constitution of India.".

Mr. Speaker :- Papers laid on the Table.

Report of the Rules Committe Laid on the Table.

Sri Vasanta Nageswara Rao :- Mr. Speaker, I beg to lay

on the Table : "A copy of the Report of the Committee on Rules as required under sub-rule [1I of rule 271 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly."

Mr. Speaker, Report laid on the Table.

(ఇంటరప్షన్స్)

GOVERNMENT BILLS :

The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1985.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- 1985. ఆంధ్రప్రదేశ్ భవనాల, కౌలు, అద్దె మరియు తొలగింపు నియంత్రణ, సవరణ బిల్లు చట్టాన్ని. సభముందు ఉంచుటకు సభ అనుమతి కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : Motion moved.

N. P. The question is Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Buildings (Lease; Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1985.

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్...

(ఇంటరప్షన్స్)

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- నేను అడిగిన దానికి క్లారిఫికేషన్ రాలేదు.

[ఇంటర్షన్స్]

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- ఎమి చదువుతున్నారో మాకు తెలియడంలేదు. వారిని కూర్చో పెట్టండి.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- ఇంత ముఖ్యమైన ఇస్యూను క్లోజ్‌చేస్తే ఎట్లా ?

మిస్టరు స్పీకర్ :- అంతా అయిపోయింది కదా. ఇంక ఏమీలేదు.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : హరిజనులకు లీగల్ ఎయిడ్ యిస్తారా ? లేదా చెప్పలేదు.

[ఇంటరప్షన్స్]

Mr. Speaker : I am not allowing anybody to speak.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- మా క్లారిఫికేషన్‌కు జవాబు రాలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

"స్పీకర్ పోడియం దగ్గరకు శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డిగారు, శ్రీ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డిగారు తదితర కాంగ్రెసు సభ్యులు వచ్చి తమ క్లారిఫికేషన్‌కు జవాబు ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేసిరి."

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :- స్పీకర్ పోడియం దగ్గరకు రావడం మంచిది కాదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఈ విధంగా స్పీకర్ పోడియం దగ్గరకు రావడం మంచి పద్ధతికాదు.

Mr. Speaker :- This is not the way to address the Chair. You cannot order the Speaker. I am here to conduct the house. I am not yielding to anybody. Whatelse have' I to do? Please suggest.

Please go to your seats. You cannot come to the Podium like this.

(INTERRUPTIONS)

Speach కాదండి. He has presented the resolution which was agreed by every-body. Whatelse to you want?

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం, లేక వారి Expunged as ordered by the chair మొసలి కన్నీరు మాకు అవసరం లేదు. Is it not the important issue to be discussed?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : అమరనాధరెడ్డిగారు హరిజనులకు లీగల్ ఎయిడ్ గురించి, వారిమీద కేసులు విత్‌డ్రా చేయడం గురించి అడిగినారు. సుప్రీంకోర్టు జడ్జికు ఒప్ప

-కున్నారు. చాలా మంచి విషయం. హరిజనులకు లీగల్ ఎయిడ్ యిస్తారా ? మరియు హరిజనులు పైన కేసులు విత్‌డ్రా చేస్తారా? చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : నేను అడిగిన రెండు పాయింట్స్ గురించి మంత్రిగారిని సమాధాన మివ్వమనండి.

Mr. Speaker ; I am giving all respect to Members. A resolution is already passed. I want the cooperation of all members.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి : దీని ఇంపార్టెన్స్ అర్థము చేసుకోండి. ఈ ఇస్యూ మీద స్టేటుమెంటు ఇచ్చిన తర్వాత క్లారిఫికేషన్స్ అడగడం వాటికి సమాధానం ఇవ్వడం ఆనవాయితీ ఉందా? లేదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- హోం మినిష్టరుగారు చెప్పారు. అక్కడితో ఆ మేటరు అయిపోయింది. తిరిగి దానిని లేవనెత్తకూడదు.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :- క్లారిఫికేషన్సు ఇవ్వాలి. లీగల్ ఎయిడ్ ఉందా లేదా? కేసులు విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా లేదా? ఇట్లాగు క్లోజు చేయడం న్యాయము కాదు.

Mr. Speaker : We have a meeting of the committe. If there is anything, we can decide it there.

Dr. Y. S. Rajashekhar Reddy :- Sir, we have freedom to express our opinion. I have said nothing unparliamentary ముఖ్యమంత్రిగారి Expunged as ordered by the Chair. లిప్ సింపతీ మాకు అక్కర్లేదు...

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారిని నోటి సొల్లు అనే పదము వాడారు. ఆ పదాన్ని విత్‌డ్రా చేసుకోండి. లేకపోతే మీరు రికార్డ్సునుంచైనా తొలగించండి.

డా॥ వై. ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి :- Expunged as ordered by the chair అనే పదము అన్ పార్లమెంటరీ కాదు.

There is nothing unparliamentary that I have Said.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- Expunged as ordered by the Chair, అనేది అన్ పార్లమెంటరీ వారు కాదంటే ఆది ఎక్కువగా వారి దగ్గరే కనపడుతున్నది.

Mr. Speaker : Some of the Members have invited my attention to the unparlimentary words said to have been spoken here. I will go through the procedings, and if there is any such thing, that will be expunged.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి :- వారిమీద కేసులు విత్‌డ్రా చేసుకోండి.

Mr. Speaker : I seek the cooperation of all Members. We have heavy agenda.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- తమరు తరువాత బిజినెస్ స్టార్టు చేశారు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- వారిపట్ల మీరు సింపథిటిక్‌గానే ఉన్నారు కదా! మీరు ఆ రెండు ఇష్యూస్‌మీద కూడా చెప్పండి. యస్. ఆర్. నో అని.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :- కేసులు విత్‌డ్రా చేసుకుంటారా?

Our request has been that Advocates may be appointed and free legal aid given to the victims.

Mr. Speaker : We have already discussed at length. and passed resolution. Let us go to the next item.

ఆయన ఎట్లాగు చెబుతారు. దీనికి లీగల్ ప్రాసెస్ ఉంటుంది. ప్రభుత్వం అను కుంటే విత్‌డ్రా చేసుకుంటారు.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- దయచేసి తమరు చెప్పకండి. వారిని చెప్పమనండి.

Sri Kudupudi Prabhakar Rao :- Mr. Speaker Sir. To our very important suggestion, the Home Minister of the Chief Minister has said nothing. We want that free legal aid may be given, and Advocates of the choice of the victims may be appointed.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :- ప్రభుత్వము ఆల్‌మోస్ట్ అన్నీ ఒప్పుకొని ఈ రెండు ఇష్యూస్ మీద ఒప్పుకోకపోవడం ఏమీ బాగాలేదు. ఇప్పుడైనా ఒప్పుకోమనండి. లీగల్ ఎయిడ్‌మీద, వారి మీద కేసులు విత్‌డ్రా చేయడం విషయంలో ప్రభుత్వము నుంచి సమాధానము రానందువలన నిరసనగా నేను, పార్టీ సభ్యులము ఈ సభనుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులందరు సభనుంచి వాకౌట్ చేసిరి)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- స్టాట్యుటరీ మోషను కన్సిడరేషను గురించి బాగా రెడ్డిగారు మూవ్ చేయకుండా వెళ్ళిపోయారు కాబట్టి నేను ఒక బిల్‌నే మూవ్ చేస్తాను...

(Interruptions)

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- రాజశేఖర రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారిమీద వాడిన పదము తీసివేస్తారా ?

Mr. Speaker :- I have said earlier also. I will go through records, and if there is anything un-parliementary, I will expunge.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :- ప్రొద్దున నేను చెప్పిన విషయము గురించి ఏమి చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఆ రికార్డ్సు తెప్పించుకుని నేను చూస్తాను.

How many times shall I say? I will go through the records, and whatever the remarks, which arouse regional, communal or such other feelings would be expunged.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :- ఈలోగా రేపు ప్రొద్దున పేపర్సులో వస్తుంది. కాబట్టి వెంటనే చూడాలి.

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh Tahsildars and Deputy Tahsildars [Construction of References] Bill, 1985.

Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :- Sir, I move: That leave be granted to intereduce the Andhra Pradesh Tahsildars and Deputy Tahsildars [Construction of Reference] Bill, 1985".

Mr. Speaker :- Motion moved.

The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Tahsildars and Deputy Tahsildars [Construction of References] Bill, 1985".

The motion was adopted and the Bill was introduced.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- రేపటికి వాయిదా వేయండి. ఇప్పటికే 2-30 గంటలు కావస్తున్నది. దానిమీద చర్చించాలి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- ఇందులో ఏమీ లేదు. ఒకే ఒక సూక్ష్మమైన పాయింట్. తాలూకా అనేదానికి మండలి యని, బోర్డుకు బదులు కమీషనర్, ల్యాండ్ రెవిన్యూ యని పెట్టడం జరిగింది. ఎవరికీ ఇందులో అభ్యంతరం వుండదు. అందరలా అమోదిస్తే పోతుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :- ఆమోదించడానికి అభ్యంతరం లేదు. కానీ మండల్లో కొన్ని గ్రామాలు చాలా దూరంలో పెట్టడం జరిగింది. వాటి సరిహద్దు దానిమీద ఒక అస్యూరెన్స్ యివ్వాలని...

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- పంచాయితీని మండలి చేసినపుడు దానిని కన్సిడర్ చేస్తాము.

The Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads [Amendment] Bill, 1985.

Sri K. Ramachandra Rao :- Sir, I beg to move : "That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads [Amendment] Bill, 1985".

Mr. Speaker : Motion moved.

The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Gram Panchayats and Panchayat Samithis and Zilla Parishads [Amendment] Bill, 1985".

The motion was adopted and the Bill was introduced.

Andhra Pradesh College Service Commission Bill, 1985.

Sri G. Muddukrishnam Naidu :- Sir, I beg to move : "That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh College Service-Commission Bill, 1985".

Mr. Speaker :- Motion moved.

The question is :

"That leave be granted to introduce The Andhra Pradesh College Service-Commission, Bill, 1985".

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

Mr. Speaker : One Statutory Resolution stands in the name of Sri M. Baga Reddy and others. None of the movers is present, and therefore not taken up.

We will go to the next Bill.

The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Bill, 1985 (L.A. Bill, No. 9 of 1985).

Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy :- Sir, I move :

"The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Bill, 1985, be taken into consideration.

Mr. Speaker :- Motion moved.

The question is :

"The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Bill, 1985, be taken into consideration."

The motion was adopted and the Bill was considered.

Mr. Speaker : I shall now put the Clauses to vote.

CLAUSES 2 TO 5

Mr. Speaker : The question is :

"Clauses 2 to 5, do stand part of the Bill".

The motion was adopted and Clauses 2 to 5 were added to the Bill.

CLAUSE 6

Mr. Speaker : There is one official amendment to Clause 6.

Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy : Sir, I move :

"For Clause 6 substitute the following:

6. The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Ordinance, 1985. Repeal of Ordinance No. 5 of 1985

(Pause)

Mr. Speaker : Amendments moved, The question is :

"For Clause 6 substitute the following :

6. The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Ordinance, 1985. Repeal of Ordinance No. 5 of 1985.

The amendment was carried.

Mr. Speaker : Now, the question is :

"That Clause 6 as amended do stand part of the Bill."

The motion was adopted and Clause 6, as amended, was added to the Bill.

Clause 1, Enacting Formula and Long Title.

Mr. Speaker : The question is :

"Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill".

(Pause)

The motion was adopted and Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri Nallapareddi Srinivasul Reddy : Sir, I move ;

"The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Bill, 1985, be passed."

Mr. Speaker : The question is :

"That The Andhra Pradesh Districts (Formation) Amendment Bill, 1985, be passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

Mr. Speaker : There is a Statutory Resolution Standing in the name of Sri M. Baga Reddy and others. None of the movers is present, and therefore not taken up.

The Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 1985 (L.A. Bill No. 14 of 1985).

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju : Sir, I move :

"That the Andhra Pradesh Entertainment Tax (Amendment) Bill, 1985, be taken into consideration."

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju :- Last time it was the slab on gross seating capacity. We are now proposing a change of tax per show. Now there is some amount of concession given to theatres in three Corporations. It is a sort of relief. This was already approved in 1984.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి : స్లాబ్ సిస్టంవల్ల చాలా థియేటర్లు మూతబడ్డాయి. వారికి కొంత రిలాగ్జేషన్ యివ్వాలి. ఏదో కన్సెషన్ కన్సిడరేషన్‌లో వుందన్నట్లుగా మంత్రిగారు అంటున్నారు. కన్సెషన్ విషయంలో క్లియర్‌గా అనౌన్స్ చేయమనండి.

శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు :- ప్రస్తుతం రేటాఫ్ టాక్సులో ఆన్ గ్రాస్ కలెక్షన్ మనమొక కన్సెషన్ యిచ్చాము. మిగతాదానికి ఏమీ కన్సెషన్ లేదు.

As I said earlier, it is a sort of concession allowed for theatres in three Corporations. The Bill which was legislated in 1984 - the provisions of the same Bill stand - has no change.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ఈ స్లాబ్ రేటు ఆర్డినెన్స్‌ద్వారా తెచ్చారు. ఇంతకు పూర్వం పన్ను వసూలు చేశారుకదా. ఎంత వసూలు అయింది? స్లాబ్ సిస్టం అమలు చేసిన తరువాత ఎంత వసూలు అయింది? తేడా ఎంత వుంది? ఏప్రిల్‌నుండి తగ్గించిన తరువాత థియేటరు యజమానులు కొన్ని సీట్లను తగ్గించడం జరిగింది. అపుడు ఎంత వసూలు అయింది? తేడా ఏమైనా వుందా లేక యథాస్థితికి వచ్చిందా? ఆర్డినెన్స్ తెచ్చిన తరువాత ఏమైనా లాభం వుందా?

Sri P. Asoka Gajapathi Raju :- I do not have break up of figures just now, but I can pass them on to Hon'ble Member. In 1982-83, the actual revenue was Rs. 29,48,000,00/—; in 1983-84, it was 34,41,000,00/- and in 1984-85, it was Rs.40,49,000,00/-.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- పన్నులు వసూలు చేయవలసి వచ్చినపుడు సభ్యుల అభిప్రాయాలను తీసుకొనిచేస్తే సబబుగా వుంటుంది. అది డెమొక్రసీ అనిపించుకొంటుంది.

ఆర్డినెన్స్‌ద్వారా పన్నులు వేశారు. అది తప్పు. ఇపుడు ఒక వర్గం బయటకు పోయింది. ప్రజాస్వామ్యాన్ని గౌరవించండి. డెమొక్రసీలో ప్రజా ప్రతినిధులు ఇంకనూ నేర్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. తెలియకపోతే...

(ఇంటరప్షన్స్)

నన్ను చెప్పనివ్వండి. చెప్పిన తరువాత పూర్తిగా విని, మాట్లాడడం నేర్చుకోవాలి. వారు పరిపాలన చేస్తున్నారు. ట్రెయినింగ్‌లో ఇదే నేర్చుకున్నారా? దయచేసి సభ్యులు చెబితే అందరూ వినేటట్లు చేయాలి. పన్నుల బిల్లు పాస్ చేసినపుడు, సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలను వ్యక్తంచేసే అవకాశము లేకుండా బిల్లును పాస్ చేస్తామంటే అది సమంజసము కాదు. అందరికి అవకాశము కల్పించాలి. ఇపుడు ఇక్కడ ఒక పార్టీలేదు. మెజారిటీ వుందని బిల్లును పాస్ చేయడం బాగులేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

దయచేసి వారిని నేర్చుకోమని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నర్సిరెడ్డిగారు 'ప్రతిసారి నేర్చుకోమని' అని చెప్పడం మంచిది కాదు.

శ్రీ పి. నర్సారెడ్డి :- ఒక సభ్యునికి తన అభిప్రాయం వ్యక్తంచేసే అధికారం సంపూర్ణంగా ఉంది. దానికి అడ్డుపెట్టే అధికారం ఇంకొక సభ్యునికి లేదు. 2-30 p.m.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ఎవరూ అట్లా అడ్డుపెట్టడం లేదు.

శ్రీ పి. నర్సారెడ్డి :- అడ్డు పెడుతున్నారు. సాంప్రదాయ పరంగా అందరి సభ్యుల అభిప్రాయం తెలుసుకుని తరువాత బిల్లుని పాస్ చేయడం మంచిది.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju : Sir, there is a fundamental mistake that the Hon'ble Member has not understood. In the Andhra Pradesh Entertainment Tax - the Bill that was just taken into consideration - there is no additional revenue sought to be mobilised under this amendment. In fact, this Act has given small concession to the theatres. There is a fundamental misunderstanding about this. The Act tends to give concession. I am reverting to the system that was existing in May 1984.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఇది చాల చిన్న బిల్లు. తొందరగానే ఆమోదించడానికి ఆస్కారం ఉన్న బిల్లు. అభ్యంతరంలేదు. కాని ఈ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని నేను ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇంతకుముందు శ్రీనివాసులరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టి ఆమోదించిన బిల్లు నిజంగానే రివెన్యూ ఫిర్కాలకు బదులు వాటి పేర్లు మార్చి మండలాలుగా పెట్టుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది కాబట్టి అది జరిగిపోయింది దానిని లీగలైజు చేయడానికి తీసుకువచ్చినదే కాబట్టి ఇష్యూ చేయవలసివచ్చింది ఆర్డినెన్సు. దానికి అభ్యంతరం లేదు, కాని రాష్ట్రానికి సంబంధించిన

ఎంటర్‌టైన్‌మెంటు టాక్సుకు సంబంధించినటువంటిది ఆర్డినెన్సుద్వారా తీసుకువచ్చి ప్రజలపైన వేయబడే రాష్ట్రవ్యాపితమైన పన్నును గురించి చేసేప్పుడు శాసన సభను పిలిచి చట్టాన్ని తీసుకురావడం సమంజసం. ప్రజలతో ఎన్నుకొనబడిన శాసన సభను పిలవకుండా లెజిస్లేటివ్ ఎసంబ్లీకి ఉన్న లెజిస్లేటివ్ పవర్సుని గుర్తించకుండా రాజ్యాంగ బద్ధమైనటువంటి శాసన సభ తన అమోదాన్ని ఇవ్వకముందు పన్నులు వేస్తూ రాష్ట్ర వ్యాపితంగా నిర్ణయం చేయబోవడం, దానిని ఆలోచించకుండా బాధ్యతారహితంగా ఆర్డినెన్సులను జారీ చేయడాన్ని నేను గర్హిస్తున్నాను. మీకు తొందర కావచ్చు. కాని దానికి రాజ్యాంగబద్ధమైన పద్ధతి ఉంది. ఒక స్పెషల్ పద్ధతిలో ఏదైనా అధిగమిస్తే మేము అంగీకరిస్తాము గాని ఈ విధంగా 18 ఆర్డినెన్సులు జారీచేసి మళ్ళీ వాటికి సవరణలు చేసి ఆర్డినెన్సు సవరణ కొరకు మరొక ఆర్డినెన్సుచేసి ఇట్లా సవరణలకు సవరణలు చేసి ఆర్డినెన్సులు ఇచ్చిన ప్రభుత్వాన్ని నేను ఇంతవరకు చూడలేదు ఈ పద్ధతిని నేను విమర్శిస్తున్నాను, చట్టాలు చేసే సందర్భంలో మీరు అనేక విషయాలలో కాంగ్రెస్‌పార్టీని విమర్శించవచ్చుగాని మీరు శాసన సభను విశ్వాసానికి తీసుకుని శాసన సభను పిలిచి బిల్లులు పెట్టకుండా ఆర్డినెన్సులు తేవడం మంచిదికాదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఇది ఎడ్మిషన్సులో కలెక్టు చేసే ఎంటర్‌టైనుమెంటు ఫీజు అన్నారు. దీనికి స్లాబుపెట్టాలి. పెడతాము అన్నారు. దానికి అభ్యంతరంలేదు. కాని దానికి అవసరమైన సమయం ఇచ్చి సభ్యులందరు కూర్చుని ఆలోచించి చేయడం బాగుంటుంది. సెలెక్టు కమిటీ అని నేను చెప్పనుగాని దీనిని కనీసం రేపటికి అయినా వాయిదా వేయడం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Mohd. Vizarat Rasool Khan :- Sir, just now the Hon'ble Minister said that during 1983-84, Rs. 34 crores was the collection and in the year 1984-85, he got about Rs. 40 crores of collection. Now he is going back to the year 1983-84, and again he is giving some bonus concession. Has he got the information as to how much he is going to loose when he got Rs. 34 crores in 1983-84? Now that he is going to give relaxation to the Act, how much the Government is going to loose?

Mr. Speaker :- The concessions are given. The Government need not loose anything.

Sri Ashoka Gajapathi Raju :- Sir, this point had been raised earlier and I read out the figures year-wise. The detail will be informed to the Hon'ble Members. I will get these details and communicate to them.

2-38 p.m. Mr. Speaker :- We will take up the Bill to-morrow. Now I adjourn the House till 8-30 a.m., to-morrow.

(The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m. to-morrow, i.e., on Tuesday the 13th August 1985.)